

LIMINGAN KUNTA

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

Kunnanhallitus 22.3.2023

Sisällys

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	4
1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	6
1.3 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	8
1.4 KUNTATALOUS	9
1.4 LIMINGAN KUNNAN KEHITYS	10
1.5 OLENNAISET MUUTOKSET LIMINGAN KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	14
1.6 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	17
1.7 KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	18
1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ	19
1.9 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	21
1.10 YMPÄRISTÖASIAT JA JÄTEHUOLTO	22
1.11 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO.....	23
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	24
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	26
3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	26
3.2 TOIMINNAN RAHOITUS	28
3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	30
3.4 KUNNAN KOKONAISTULOT JA –MENOT	34
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	35
4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ.....	35
4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS.....	36
4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	40
4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	40
4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	41
4.5 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	42
5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	46
6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
6.1 STRATEGISET TAVOITTEET	47
6.2. KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN	52
6.2.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	52
6.2.2 TILINTARKASTUS.....	52
6.2.3 KONSERNIPALVELUT.....	53
6.2.5 PERUSTURVAPALVELUT.....	62
6.2.6 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT	68
6.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	75
6.4. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	79
6.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	85
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	87
7.1 LIMINGAN KUNTA LIIKELAITOKSIN	87
7.2 KONSERNI	91
8. LIITETIEDOT	96

8.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	96
8.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	97
8.3 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	102
9. LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	111
9.1 KUNNALLISTEKNIikka LIIKELAITOS	111
9.2 RUOKA-, PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN LIIKELAITOS	122
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	S. 133
LUETTELOT JA SELVITYKSET	S. 136
TILIKARTTA	S. 139

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2022 Limingan kunnan kehitys oli vahvaa, koronasta, voimakkaasta inflaatiosta ja korkotason noususta huolimatta. Asukasluku kasvoi 49 hengellä ja vuoden viimeisenä päivänä Liminkalaisia oli yhteensä 10267 asukasta. Pidimme edelleenkin ikärakenteeltaan Suomen nuorimman kunnan titteliä, joskin keski-ikä on nyt jo 33,2 vuotta. Saavutimme myös toisen kerran Suomen kekseliäin kunta tittelin, kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja työmarkkinajärjestöjen organisoimassa kuntien kehittämiseen suuntautuvassa kilpailussa. Myös kunnan työllisyydenhoito on ollut ensiluokkaista ja pitkäjänteinen panostus työllisyyden eteen kantaa hedelmää, sillä työttömyysaste kävi vuoden aikana lähellä 5 %:ia ollen vuodenvaihteessa 6,5%. Tu-loksella saavutettiin Pohjois-pohjanmaan alhaisin työttömyysaste. Vastaavasti työllisyysasteemme 77% on ollut korkea jos melko pitkään ja se ylittää nykyisen hallituksen asettaman 75% työllisyystavoitteen.

Työllisyyden kuntakokeilu yhdessä seudun kuntien kanssa sujui hyvin. Edessä on iso muutos, kun TE 2024 uudistuksen myötä vuoden 2025 alusta lukien kunnat joutuvat ottamaan kokonaisvastuun työllisyydestä. Hyvään työllisyystulokseen vaikuttaa se, että Liminkaan on perustettu tai siirtynyt 96 kpl uusia yrityksiä. Suurimpia investointeja yritysten osalla ovat olleet valmiita mökkejä ja pientaloja valmistavan Hawon tehdaslaajennus, joka tuo noin 30 uutta työpaikkaa. Uusi yksityinen tiedepainotteinen Pilke-päiväkoti valmistui Tupoksen Saunarantaan ja toi noin 25-30 uutta työpaikkaa. Lisäksi Tupoksessa aloitettiin uuden yksityisen Humana -konsernin lastensuojeluyksikön rakentaminen. Yksikkö valmistuu vuonna 2023 ja siitä tulee koti 14 lapselle ja noin 20 uutta sosiaalialan työpaikkaa. Myös Jussi Sutela Oy laajensi tuotantotilojaan.

Myönteinen kehitys näkyi myös tilinpäätösluvuissa, joskaan kaikki ei mennyt kuin Strömsössä. Nettomenot kasvoivat 8,3 % eli nopeammin kuin 7,1% kasvanut verorahoitus. Perusviesti valtion suunnalta on ollut pitkään se, että kuntien omaa talouden tulopohjaa kannattaa laajentaa ja vahvistaa. Limingassa se tarkoittaa uusia asukkaita ja uusia yrityksiä. Myös kiinteistöveropohjan laajentaminen ja mahdollisuudet tulisi miettiä tarkkaan. Vuosikatetta kertyi 4,4 miljoonaa ja tilikauden tulos oli 165.000 euroa. Lainaa oli vuodenvaihteessa 2 761 euroa asukasta kohti.

Kehittämisen kannalta tärkeää oli, että saimme päätökset sekä Ankkurilahden että Kotirannan asemakaavoista. Molemmissa tapauksissa hallinto-oikeus hylkäsi valitukset ja kunta pystyi rakentamaan molemmilla alueilla pikavauhdilla ensimmäisen vaiheen kunnallistekniikat. Kotirannan asemakaavan osalta tarjolle saatiin noin 60 rakennettavissa olevaa pientalotonttia. Tonteista varattiin noin 40. Itse rakentaminen on aloitettu koronasta, korkotasosta sekä kustannusten merkittävästä noususta johtuen alle kymmenen tontin osalta. Vastaavasti Ankkurilahden asemakaava-alueelle rakennettiin omana työnä tarvittava kunnallistekniikka. Ukrainan sota, inflaatio 7,1% ja korkea korkotaso ovat hidastaneet ja jopa pysäyttäneet rakentamisen. Kunnalla on nyt valmiita rakennettavissa olevaa tonttivarantoa usean vuoden tarpeisiin. Kun myös Poutalan asemakaava joka sisältää noin 40 omakotitonttia sekä 7 pientalotonttia vt 8 varrella sai lainvoiman, on tulevana vuosina mahdollista keskittyä tonttimarkkinointiin ja kunnan väestökasvun vahvistamiseen.

Ydinkeskustan asemakaavan tarkistaminen jatkui erilaisin selvityksin. Kaavan tarkistus on merkittävä, koska siinä linjataan Limingan kunnan tulevaisuutta niin raideliikenteen kuin asumisen osalta. Tavoitteena on luoda viihtyisää, elävää, helposti saavutettava ja ihmisen kokoinen keskusta, jossa on hyvät kaupalliset ja

julkiset palvelut. Tulevaisuuden tekemisen osalta tärkeää on myös työn alla olevan Ruutikangas- Liminganlahti osayleiskaavan eteneminen, jossa määritellään eri alueiden yleispiirteinen käyttö ja myös rakentamisen mahdollisuuksia.

Lähijunaliikenteen osalta vuoden aikana tehtiin jatkoselvityksiä tällä kertaa Traficomien toimesta. Tulokset poikkesivat varsin paljon aikaisemmasta Väylän selvityksestä. Niinpä useamman vuoden mittainen lähijunakokeilu ja selvitys asemapaikkojen rakentamisen tarkemmista kuntakohtaisista kustannuksista loisivat tarkemman kuvan liikenteen taloudellisista vaikutuksista. Ukrainan sodan vaikutuksesta kansallinen huoltovarmuus ja raideyhteydet pohjoisen kautta Ruotsiin nousivat Pohjoisen suomen edunvalvontaesityksen kärkeen. Vuoden aikana aloitettiin kaksoisraiteen suunnittelu välillä Liminka-Oulu, mikä luo entistä paremmat edellytykset lähijunahankkeen toteutumiselle.

Kunnan omat investoinnit keskittyivät vuoden aikana pääosin asemakaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen. Suurin rakennuskohde oli Lukion saneeraus ja Heikki Sarvela salin rakentaminen kokonaan uudelleen. Samalla lukion yhteyteen valmistui tiloja Liminganseudun musiikkiopistolle, mikä parantaa kulttuuri- ja harrastusmahdollisuuksia entisestään. Myös keskustan urheilupuiston huoltorakennuksen rakentaminen aloitettiin. Kohteeseen tulee joukkueiden pukutilat sekä välinevarasto. Vuoden merkittävin ja samalla strateginen päätös oli kunnan mukaan lähtö Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen rakentamiseen ja 1,1 miljoonan euron osakepääomapanostus Ruutikunnat Oy:n. Hankkeella on ollut myös kahden edellisen valtuuston vahva tuki. Päätöksellä varmistettiin keskuksen valtionosuuden saaminen ja hankkeen loppuun saattaminen. Merkittävää oli myös Oulun ja Lumijoen myönteiset päätökset osallistumisesta Ruutikunnat Oy:n. Hankkeen kokonaiskustannusarvio oli noin 15 miljoonaa euroa, josta maarakennustöiden osuus noin 10 miljoonaa euroa. FCG:n vaikutusarvion mukaan MM- ja EM tasoisten kilpailujen vuosittainen uusi matkailutulo alueelle on jopa 15-18 miljoonan euroa. Ruutikangas mahdollistaa uutta elinkeinotoimintaa alueen yrityksille, johon toivon mukaan Limingan yrittäjät tarttuvat.

Kiitokset aktiiviselle ja sitoutuneelle henkilöstölle ja päätöksentekijöille vuodesta 2022.

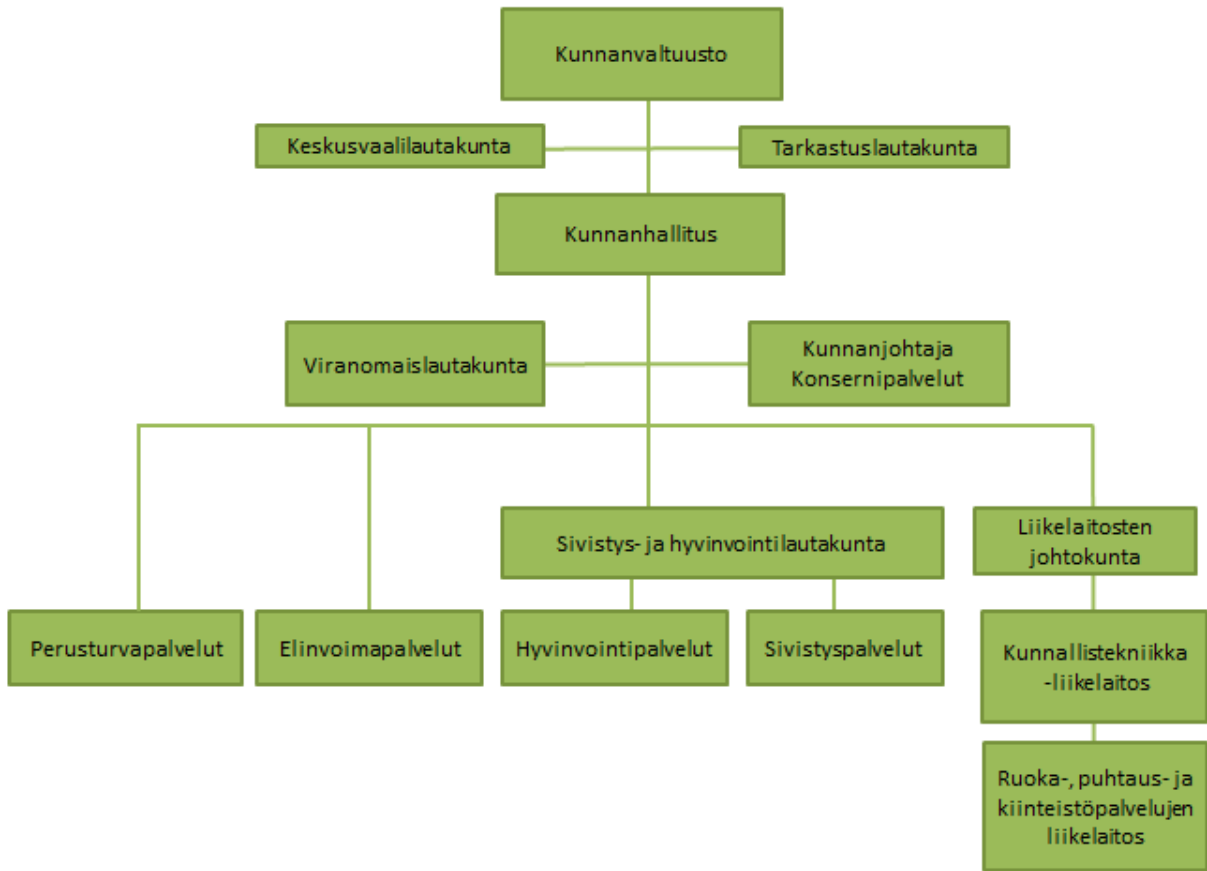
Pekka Rajala
Kunnanjohtaja

1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Luottamushenkilöorganisaatio

Luottamushenkilöorganisaatio Johto	Virasto-organisaatio Johto
Kunnanvaltuusto, 35 jäsentä pj Liisa Kymänen I vpj Tapio Koskela II vpj Kristian Ruotsalainen	Virastopäällikkö kunnanjohtaja Pekka Rajala
Kunnanhallitus, 9 jäsentä pj Juho Pakaslahti vpj Asko Laukkanen	Osastot ja osastopäälliköt:
Tarkastuslautakunta, 6 jäsentä pj Hanna Luukinen	Elinvoimapalvelut elinvoimajohtaja Teemu Haapala
Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä pj Markku Kemell	Konsernipalvelut hallintojohtaja Päivi Keltanen
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta, 9 jäsentä pj Suvi Korkatti	Perusturvapalvelut perusturvajohtaja Eliisa Tornberg
Viranomaislautakunta, 9 jäsentä pj Leena Rantasuomela	Sivistys- ja hyvinvointipalvelut sivistysjohtaja Päivi Mäki
Liikelaitosten johtokunta, 5 jäsentä pj Tuomas Ahola	Kunnallistekniikka-liikelaitos liikelaitosjohtaja Marja-Riitta Vavuli-Kiviniemi
Lakeuden EKO, 8 jäsentä pj Tuomas Ahola	Ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut -liikelaitos liikelaitosjohtaja Sami Tuohimaa

Virasto-organisaatio

Kunnan johtoryhmään ovat kuuluneet kunnanjohtaja Pekka Rajala, hallintojohtaja Päivi Keltanen, talousjohtaja Lasse Siekkinen, elinvoimajohtaja Teemu Haapala, tekninen johtaja Simo Pöllänen, sivistysjohtaja Päivi Mäki sekä henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja Eliisa Tornberg.

1.3 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Joulukuussa 2022 julkaistun VM:n taloudellisen katsauksen (talvi 2022) sekä tilastokeskuksen keräämien tietojen perusteella Suomen talous on alkanut supistua vuoden kolmannen neljänneksen aikana. Riskit talouden ajautumisesta taantumaan ovat alkaneet vaikuttamaan entistä selkeämmiltä. Taantumaa on ennustettu jo pidemmän aikaa, mutta yllätykset tuotantotilauksien määrien kasvuissa, kuluttajien säästöjen purkamisen kulutukseen ja ennätysellisen hyvän työllisyystilanne ovat lykänneet taantuman alkamisajankohtaa. Vuoden 2022 lopussa inflaatio voimistui muun muassa energiahintojen nopeasta kasvusta johtuen. EKP reagoi inflaation kasvuun korkojen nostoilla kesästä lähtien, joiden tarkoituksena on saada inflaation nopeaksi yltyneet kasvuvauhti taittumaan. Korkojen nostot eivät ole kuitenkaan pureet tarvittavan voimakkaasti pääasiassa energiahintojen kasvusta johtuvaan hintojen nousuun, mikä on johtanut merkittävään kuluttajien ostovoiman pienentymiseen. Juurisyy Euroopassa ja Suomessa talouden heikkoon suorituskykyyn on Venäjän hyökkäyksen kärjistämä pula energiasta ja siitä johtuva energiahintojen nopea kasvu. Tämä tulee pitkittämään kuluttajahintojen kasvua eli inflaatiota, joka alkoi koronaepidemian aiheuttamista tuotannon pullonkauloista jo vuoden 2021 aikana.

Suomen bruttokansantuote kääntyi laskuun syksyn aikana, eikä tilanteen odoteta parantuvan ainakaan vielä talven aikana. Vuoden 2022 bruttokansantuotteen kasvuksi VM ennustaa taloudellisessa katsauksessaan 1,9 %:n tasoa. Tilastokeskuksen keräämän tiedon perusteella inflaation keskiarvo vuodelta 2022 on 7,1 %, joka on korkein hintojen nousu 40 vuoteen. Nopeinta on ollut energian, elintarvikkeiden ja lainakorkojen kallistuminen.

Talouden notkahduksesta huolimatta työllisyys on pysynyt hyvällä tasolla ja työllisyyden toipuminen koronakriisistä on ollut erittäin nopeaa. Vuoden 2022 loppupuolella työllisyys ja osallisuus ovatkin ennätysellisen hyvällä tasolla ja myös avoimia työpaikkoja on paljon. Talouden heikko tilanne on näin pystytty kohtaamaan hyvässä työllisyystilanteessa. Myös nimelliset kotitalouksien ansiot ovat kasvaneet merkittävien palkankorotusten myötä. Aiempia vuosia korkeampien palkankorotusten ei ennakoita uhkaavan Suomen kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla, sillä hintojen ja palkkojen nousu on ollut Suomessa kilpailijamaita hitaampaa. Nimellisten palkkojen nousu on ollut kuitenkin toteutunut reaaliensioiden heikentymistä pienempänä, mikä on syönyt kotitalouksien todellista ostovoimaa aiempaan nähden. Kuluttajien näkemys talouden nykytilasta onkin vuoden 2022 loppupuolella heikoin koko mittaus historian aikana. Nopeasti noussevat kustannukset ja lainojen nousseet korkotasot ovat näkyneet myös rakennuslupien määrien laskuna ja asuntokaupan hidastumisena.

Lähde: VM, Kuntaliitto, Tilastokeskus

1.4 KUNTATALOUS

Suomen kansantalouden toipuminen koronakriisin aiheuttamasta globaalista poikkeustilanteesta keskeytyi Venäjän hyökättyä Ukrainaan 24.2.2022. Hyökkäys on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta ja kääntänyt raaka-aineiden, energian, ruoan ja lainakustannusten hinnat jyrkkään kasvuun. Näiden tekijöiden vaikutusten ennakoitaan näkyvän vielä vuosia Suomen talouden kehittämisessä. Poikkeuksellisen hyvänä pysynyt työllisyystilanne on kuitenkin vaimentanut iskuja myös kuntien taloudessa.

Kuntatalous näyttää vuoden 2022 jälkeen juuri ja juuri tasapainoiselta. Investointien jälkeen kuntatalouden rahoitusaliijäämäksi muodostui noin 300 milj. euroa. Kokonaislainamäärä jatkoi kasvuaan, mutta lainamäärän kasvu hidastui edellisvuosiin nähden. Kuntien ja kuntayhtymien tulos heikentyi edellisvuodesta, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla, yhteenlasketun tuloksen ollen noin 1,3 miljardia euroa positiivinen. Kuntien menot kasvoivat nopeasti, mutta vastaavasti myös verotulot ja poikkeuserät, esim. koronatuet, pitivät tuloksen kokonaisuutena positiivisena. Hyvänä pysynyt tulosta ei voida kuitenkaan pitää kuntatalouden ainoana tasapainon mittarina. Menojen kova kasvuvauhti aiheuttaa huolta kuntien talouden suorituskyvystä tulevina vuosina.

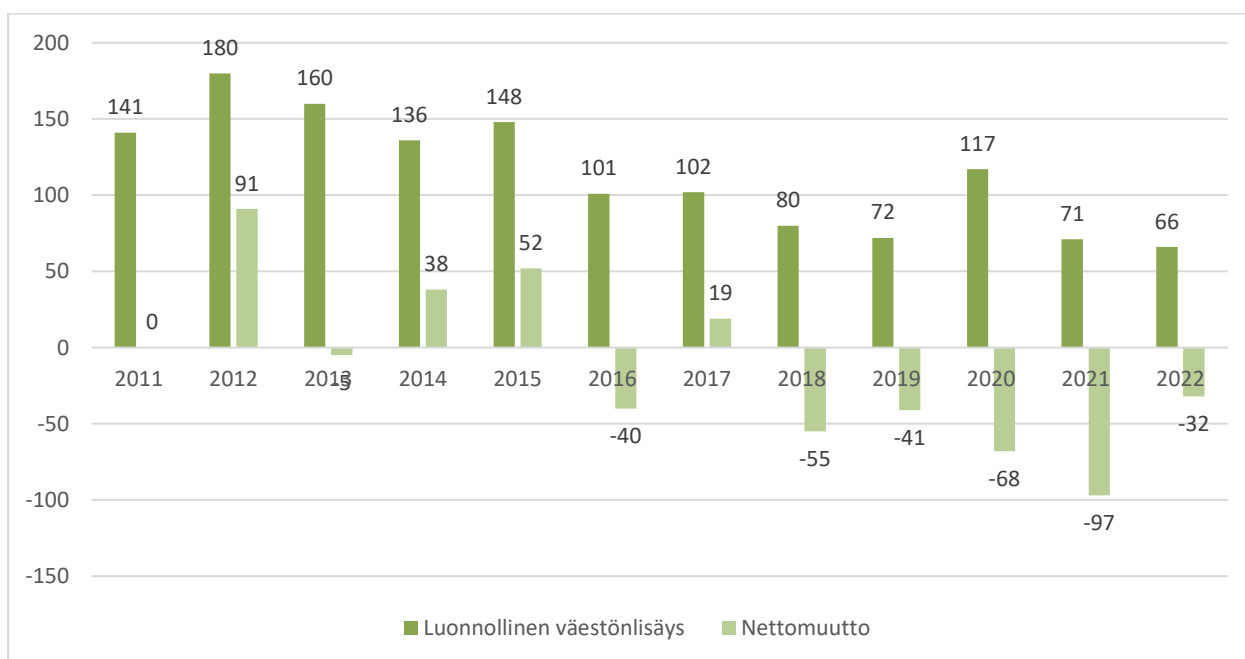
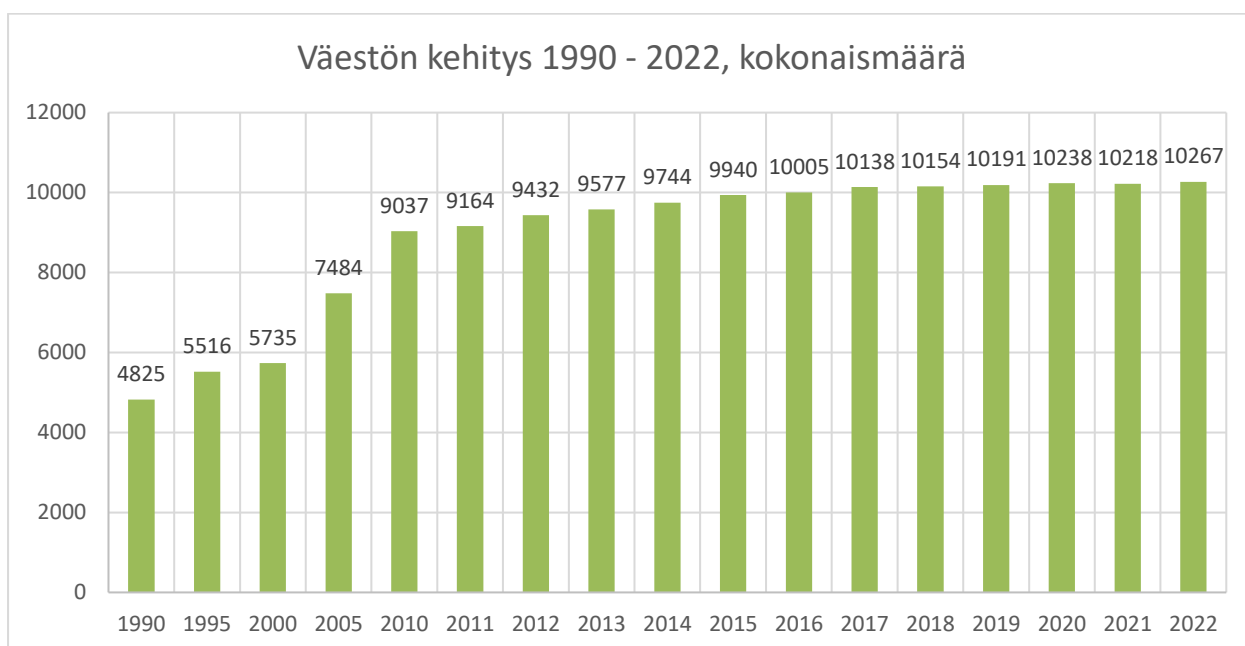
Kuntataloudessa 2022 näkyviä tulosta parantavia poikkeuseriä olivat muun muassa sote -kiinteistöjen myynneistä aiheutuneet kertaluonteiset myyntivoitot n. 900 milj. euroa, joiden vaikutusta kokonaisuuteen voidaan pitää merkittävänä. Verotuottojen kasvu pysyi hyvänä poikkeuksellisen muun muassa hyvän työllisyystilanteen johdosta. Yhteisöverotuotot kasvoivat seitsemän prosenttia, kunnallisvero viisi prosenttia ja kiinteistöverot kuusi prosenttia. Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi vuoden 2022 aikana, tilikauden tuloksen ollen negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteet pysyivät kohtalaisen hyvinä yli 100 000 asukkaan kunnissa, mutta heikentyivät tätä pienemmissä kunnissa. Positiivinen kuntakentän tulos on tehty pääosin Etelä-Suomessa.

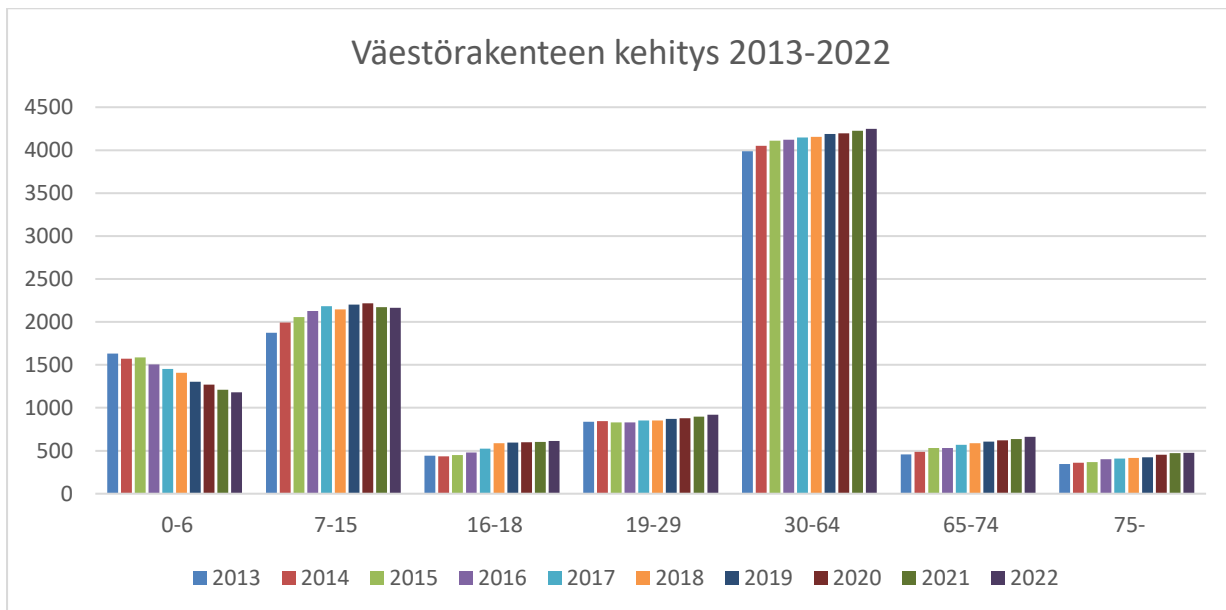
Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät yltäneet kovinkaan voimallisina kuntasektorille vielä vuoden 2022 aikana. Vaikutukset tulevat kuitenkin näkymään viiveellä vuoden 2023 talouden toteumassa. Energiakustannusten noin kahdeksan prosentin kasvu ja yleisen korkotason kasvu realisoituu talouteen viiveellä, kun voimassa olevat sopimukset ja lainojen korot päivittyvät voimassa oleville tasoille. Oletettavaa kuitenkin on, että kuntasektorilla lainojen korkosuojausasteet ovat keskimääräistä paremmilla tasoilla.

Kuntatalous aloittaa vuoden 2023 varsin erilaisena kuin aiemmin, hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa kunnista eriytyneinä yksiköinä 1.1.2023 alkaen. Kuntien rahoituksellisen tasapainon ennakoitaan heikkenevän tulevina vuosina, mikä ennakoi sitä, ettei tarvittavia uudistamistoimenpiteitä tarvitaan kuntasektorilla myös tulevina vuosina. Nähtäväksi jää, millaisilla toimenpiteillä kuntataloutta aletaan vahvistamaan, sillä valtion hyvinvointialueet aloittivat toimintansa jo lähtökohtaisesti merkittävän alijäämäisinä. Lähes jokainen hyvinvointialue näyttää tekevän vuoden 2023 aikana tappiollisen tuloksen. Valtion korkeana pysynyt velkamäärän kasvu ennakoi, että hyvinvointialueiden tappioita tullaan jakamaan myös kuntasektorin talouteen valtionosuuksien ja verotulojen kautta.

1.4 LIMINGAN KUNNAN KEHITYS

Limingan kunta on kasvanut 2000-luvulla voimakkaasti. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kunnan asukasluku on kasvanut reilulla 835 asukkaalla eli 8,9 %. Tällä ajanjaksolla kasvu on perustunut lähes täysin luonnolliseen väestönkasvuun, sillä nettomuuton kumulatiivinen toteuma viimeisen kymmenen vuoden ajalta on -138 henkilöä. Kuntastrategian mukainen tavoite on positiivinen nettomuutto vuosittain. Vuonna 2022 Limingan asukasluku kasvoi 49 asukkaalla (+ 0,48 %) ja oli vuoden lopussa 10 267, joten kuntastrategian mukainen tavoite toteutui. Asukasmäärä kasvoi, sillä negatiivinen nettomuutto toteutui hieman kolmea edellisvuotta pienempänä. Luonnollinen väestönkasvu on viimeisen kymmenen vuoden aikana hidastunut noudattaen yleistä syntyvyyden trendiä. Vuonna 2022 syntyneiden lasten määrä oli 131 ja vastaavasti vuonna 2021 syntyneiden lasten määrä oli noin 124.

Limingan kunnan ikärakenne painottuu lapsiin ja nuoriin sekä työikäiseen väestöön. Tilastokeskuksen tilastojen mukaan (2021) mukaan Limingan väestön keski-ikä on Suomen alhaisin, 33,2 vuotta. Keski-ikä on kuitenkin noussut vuoden takaisesta 0,5 vuotta. Koko maan väestön keski-ikä on 43,6 vuotta. Vuoden 2021 lopussa 0-15-vuotiaiden osuus oli Limingassa 32,6 % ja alle 7-vuotiaita oli Limingassa 11,5 %. Yli 65-vuotiaita oli Limingassa 11,1 % väestöstä. Ei-työssäkäyvän väestön osuus on 43,7 % koko väestöstä. Limingan väestöllinen huoltosuhde on vuoden 2022 lopussa 77,6. Vuonna 2021 Suomessa vain 25 kunnassa huoltosuhde oli koko maan huoltosuhdetta (52,5 %) parempi.

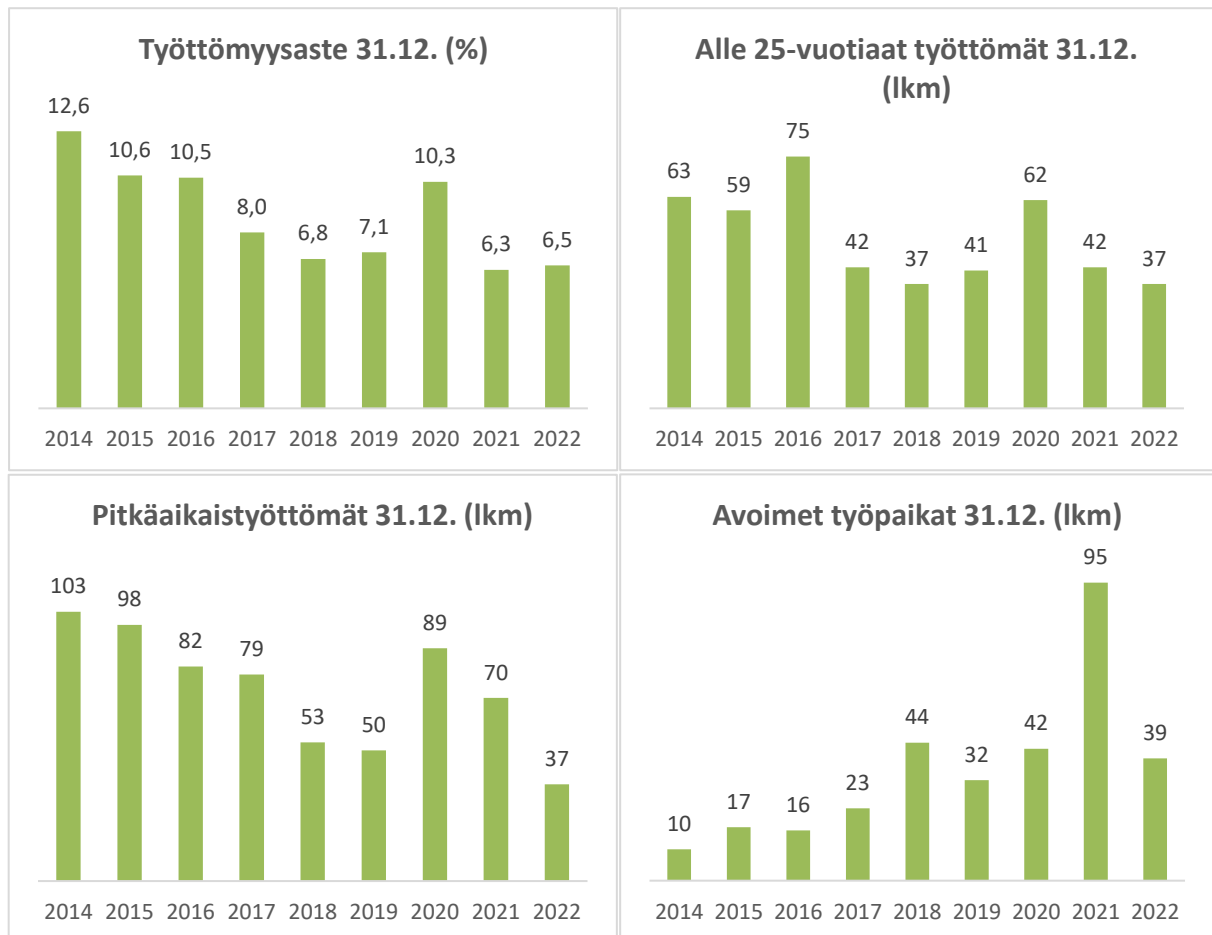
Väestönkasvu sekä lasten ja nuorten suuri määrä ja suhteellisen palvelutarpeen kasvu aiheuttaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Muuttajat ovat nuoria lapsiperheitä ja syntyvyys on korkea, mikä näkyy erityisesti lasten ja nuorten palvelujen tarpeena. Toistaiseksi kunta on pystynyt turvaamaan asukkailleen hyvät peruspalvelut. Kunta on 2010-luvulla investoinut merkittävästi, muun muassa koulu- ja päiväkotihankkeisiin, kirjastoon sekä terveyskeskukseen. Vuonna 2018 valmistui Ojanperän koulu ja vuonna 2019 uusi Linnukan koulu. Vuonna 2017 korvattiin Kedonperän ja Lintupuiston päiväkodit Aapin vuokrapäiväkodillä. Syksyn 2020 aikana rakennettiin Tupokseen Vesikarin koulun korvaavat tilat, jotka otettiin käyttöön alkuvuodesta 2021. Vuoden 2021 aikana aloitettiin Lukion peruskorjaaminen, joka otettiin käyttöön joulukuussa 2022.

Kunta on panostanut toimitiloihin ja sen vuoksi kunnan investointimenot ovat olleet pitkään mittavat. Vuonna 2022 investointimenot olivat noin 5,2 milj. euroa. Investointitulot ja rahoitusosuudet olivat 1,0 milj. euroa, joka muodostuu investointihankkeisiin liittyvistä avustuksista 0,6 milj. euroa ja maaomaisuuden myyntituloista 0,4 milj. euroa. Nettoinvestoinnit olivat 4,2 milj. euroa, mikä on 407 euroa asukasta kohti (vuonna 2021 nettoinvestoinnit olivat 237 euroa/asukas).

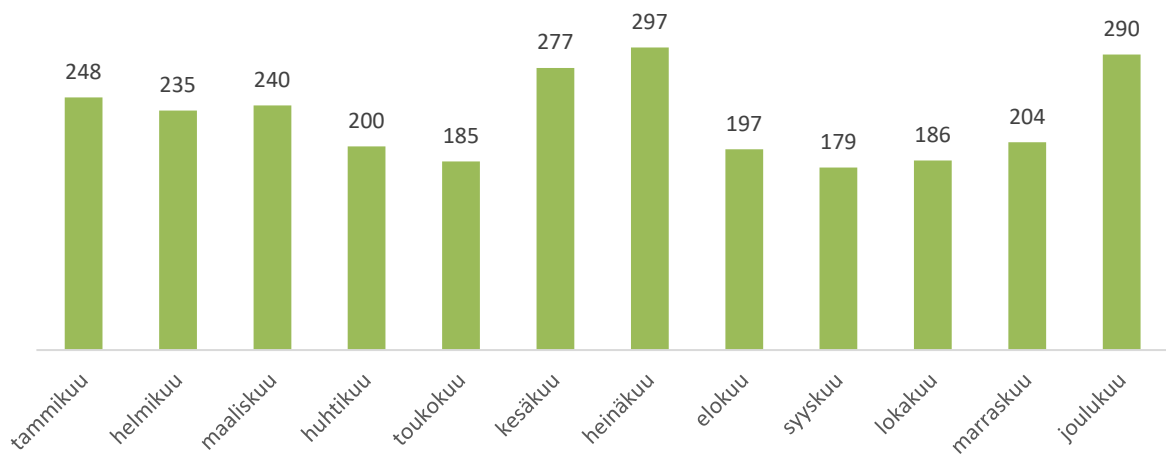
Limingan kunnan työttömyysaste pysyi lähes samalla tasolla edellisvuoteen nähden ja oli vuoden lopussa 6,5 % (6,3 % vuoden 2021 joulukuussa). Vuoden lopun työttömyysaste oli Limingassa Pohjois-Pohjanmaan

alhaisin joulukuun aikana. Vuoden lopussa Pohjois-Pohjanmaan työttömyysaste oli 10,9 % vuoden lopussa (10,9 % 2021).

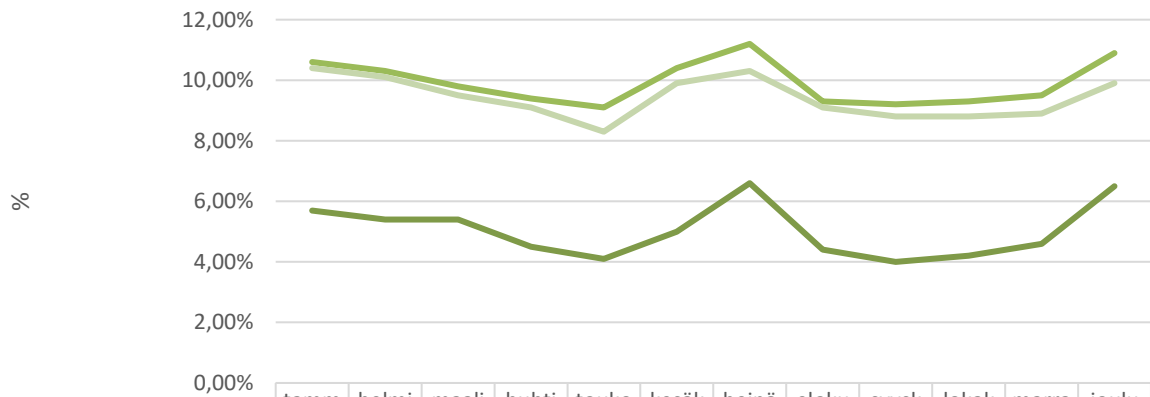
Vuoden lopussa Limingassa oli työttömänä 290 henkilöä (274 henkilöä vuoden 2021 lopussa) ja työttömien määrä kasvoi 16 henkilöllä edellisen vuoden loppuun verrattuna. Työttömistä työnhakijoista lomautettuna oli 64 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä vähentyi merkittävästi, määrän ollessa 37 vuoden lopussa (70 vuonna 2021). Myös nuorten työttömien määrä vähentyi hieman, koska määrä vuoden lopussa oli 37 (42 vuonna 2021). Kunnassa oli avoimia työpaikkoja vuoden 2022 lopussa 39 kpl (95 kpl vuoden 2021 lopussa).

Työttömien määrä 2022 (henk.)

Työttömyysasteet 2022 (%)

	tammikuu	helmikuu	maaliskuu	huhtikuu	toukokuu	kesäkuu	heinäkuu	elokuu	syyskuu	lokakuu	marraskuu	joulukuu
Liminka	5,7 %	5,4 %	5,4 %	4,5 %	4,1 %	5,0 %	6,6 %	4,4 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %	6,5 %
Pohjois-pohjanmaa	10,6 %	10,3 %	9,8 %	9,4 %	9,1 %	10,4 %	11,2 %	9,3 %	9,2 %	9,3 %	9,5 %	10,9 %
Koko maa	10,4 %	10,1 %	9,5 %	9,1 %	8,3 %	9,9 %	10,3 %	9,1 %	8,8 %	8,8 %	8,9 %	9,9 %

1.5 OLENNAISET MUUTOKSET LIMINGAN KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Limingan kunnan, kuten koko Euroopan taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut vuoden alun jälkeen dramaattisesti. Maailma oli vuoden alussa elpymässä hyvää vauhtia koronaepidemian jälkeisestä talouden heikentymisestä, kunnes Venäjän hyökkäminen Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan helmikuussa. Venäjälle asetetuista mittavista pakotteista ja energiasodan taloutta heikentävästä vaikutuksesta huolimatta Venäjän hyökkäys jatkuu ja näkymät tulevaisuuteen pysyvät epävarmoina. Euroopassa varaudutaan nyt vuosikausia kestävään sotatilanteeseen Ukrainan ja Venäjän välillä, sekä pelätään sodan laajentumista myös muihin entisen Neuvostoliiton maihin. Kunnan talouteen ja investointimahdollisuuksiin voimakkaasti vaikuttavien tuotteiden ja energian hintatasot pysyttelevät todennäköisesti korkeina ainakin ensi talven ajan. Nousevat hintatasot ovat tulleet näkyviksi myös palveluiden ostoissa sitä mukaa, kun sopimukset tulevat uudelleen kilpailutettaviksi tai sopimuksissa olevat indeksikorotukset tulevat tarkistettaviksi.

Työllisyyden kehittyminen on ollut Limingassa edelleen positiivista ja joulukuun tilanteessa Limingan kunnan työttömyysaste on maakunnan alhaisin, 6,5 %. Limingan kunnassa on tietoisesti panostettu työllisyyden hoitoon ja tehtyjen toimien vaikutukset ovat nähtävissä etenkin pitkäaikaistyöttömien määrän vähentymisenä. Vuoden 2022 aikana nähtiin usean kuukauden aikana alle viiden prosentin työttömyyslukuja. Työllisyyden kehittämisessä näkyy myös vireä yritystoiminta Limingan kunnan alueella. Joulukuun lopussa yhteisöverotuottojen kasvu edellisvuoteen nähden oli 9,7 % siitä huolimatta, että valtion koronakompensaationa antama yhteisöverotuoton 10 %:n ylimääräinen kuntien jako-osuus poistui vuoden 2021 lopussa. Yritystoiminta alueella näyttää siis kehittyneen hyvin.

Väestömäärän kehitys on ollut maltillista, eikä tilanteeseen ole odotettavissa merkittävää muutosta ennen kuin rakentamisen kustannukset muodostuvat nykyiseen nähden maltillisimmiksi. Kunnalla on tällä hetkellä tontteja hyvin myynnissä ja myös uusia asuinalueita (mm. Saunaranta, Kirkonranta ja Kotiranta) valmistellaan sekä viimeistellään rakentamista varten. Kun talous alkaa elpymään tulevasta taantumasta, väestön kasvulle on olemassa hyvät edellytykset. Luonnollinen väestönkasvu edelleen heikentyi vuoden 2022 aikana, mutta negatiivinen nettomuutto ei ollut yhtä voimakasta kuin viime vuosina. Limingan väestömäärä kasvoi ennakkotietojen mukaan 49 asukkaan verran vuoden 2022 aikana.

Maailmantalouden epävakaus ja hintojen voimakas kasvu on pakottanut Euroopan keskuspankin reagoimaan tilanteeseen nostamalla korkotasoa. Viime vuosina nähty negatiivisten korkojen aika on takana päin, eikä vastaavaa tilannetta tulla hyvin todennäköisesti näkemään ainakaan seuraavien lähivuosien aikana. Odotet usten mukaisesti euribor -koroissa nähtiin lähes kolmen prosentin taso vuoden lopussa. Lainojen nykyistä suojausastetta lisättiin sitomalla lyhytaikaista lainaa pitkäaikaisiin, kiinteäkorkoisiin (tai niitä vastaaviin) lainoihin.

Kuluttajien ostovoiman kannalta taloudellinen toimintaympäristö ja tulevat vuodet näyttävät erityisen haastavilta. Vastaavaa vuosittaisten reaaliansioiden heikentymistä on nähty viimeksi 70 -luvun laman yhteydessä, joka oli edellinen vastaava suoraan energian hintoihin liittyvä kriisi maailmassa. Ukrainan sodan suoria Suomen talouteen kohdistuvia vaikutuksia ovat ulkomaankaupan heikentyminen ja luottoriskeihin liittyvät alaskirjaukset. Epäsuoria vaikutuksia ovat ostovoiman ja luottamuksen heikentyminen, julkisen talouden taantuminen sekä Suomen geopoliittisen aseman uudelleenmäärittäminen. Ostovoiman radikaali

heikentyminen tulee vääjäämättä näkymään myös yritystoiminnan kannattavuudessa ja tämän heijastusvai-
kutuksia taloudelliseen toimintaympäristöön on vaikea arvioida.

Pitkäaikaista lainaa lyhennettiin lyhennysohjelman noin 2,8 milj. euroa. Viisi miljoonaa euroa kuntatodistuk-
sista (tilinpäätöksessä 2021 yhteensä 14 milj. euroa) korvattiin syksyllä 2022 pitkäaikaisella kiinteäkorkoisella
lainalla, joka näkyy 2022 tilinpäätöksessä pitkäaikaisen lainan määrän kasvuna. Kokonaisuutena lainojen
määrä on kuitenkin vuoden 2022 vähentynyt.

Lukion peruskorjaus toteutetaan kokonaisuudessaan leasing-rahoituksella. Hankkeeseen liittyvän leasing-
rahoituksen kokonaismäärä tämän hetken arvion perusteella noin 8,5 milj. euroa, joka sisältyy Lukio-kiin-
teistön myynnin rahoitusyhtiölle. Lukion leasing-rahoituksen myötä on aiempaa olennaisempaa huomioida
velkojen ja vastuiden kokonaismäärässä myös leasing-rahoituksen osuus, kun kokonaisvelkamäärää verra-
taan aiempiin vuosiin.

Verotulot kasvoivat hyvin edelliseen vuoteen nähden. Kasvua oli kaikissa verotuloluokissa: tuloveroissa, yh-
teisöveroissa ja kiinteistöveroissa. Tuloverojen prosentuaalinen kasvu oli maltillisin 4,6 %, mutta euromää-
räisesti kasvu tarkoittaa 1,6 milj. euron vuosittaista verokertymää. Yhteisöverotuotot kasvoivat 9,7 % (0,1
milj. euroa) ja kiinteistöverotuotot kasvoi 9,7 % (0,1 milj. euroa). Verotuottojen kokonaiskasvu oli 1,9 milj.
euroa. Yhteisöverojen kertymää koronavuosina 2020 ja 2021 nosti erillinen 10 %:n jako-osuuden korotus,
joka poistui 2021 vuoden jälkeen. Jako-osuuden poistumisen jälkeen yhteisöverotuottojen kokonaiskasvua
9,7 % voidaan pitää erittäin hyvänä lopputulemana.

Hyvän talouskehityksen sekä kunnan vahvan työllisyyspanostuksen myötä kunnan työttömyysaste oli vuo-
den 2021 lopussa 6,5 % (6,3 % vuonna 2021) mikä on maakunnan alhaisin työttömyysaste. Koronapande-
mian nostamista heikoimmista työttömyyslukuista on noustu hyvin vuosien 2021 ja 2022 aikana.

Taloudelle asetetut yleiset tavoitteet ovat:

- toimintakatteen kasvu on pienempi kuin verorahoituksen kasvu
- vuosikate kattaa poistot
- konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon
- taseessa on ylijäämää valtuustokauden päättyessä

Valtuuston asettamien taloustavoitteiden saavuttamisessa onnistuttiin 2022 muutoin, paitsi toimintakat-
teen (nettomenojen) kasvun osalta. Toimintakate kasvoi 8,3 % kun verorahoitus kasvoi 7,1 %. Vuosikate
kattoi suunnitelman mukaiset poistot ja tilikauden tulos oli positiivinen.

Kuntakonsernin lainamäärä vuoden 2022 lopussa oli 4 928 euroa / asukas. Lainamäärä kasvoi 54 euroa/asukas. Kunnan taseessa on tilikauden jälkeen ylijäämään noin 10,3 milj. euroa.

Talouden kehitys 1000 €	2020	2021	2022
Asukasluku 31.12.	10 241	10 218	10 267
kasvu-%	0,5	-0,2	0,5
Tuloveroprosentti	21,5	21,5	21,5
Verotulot	35 312	37 316	39 187
Valtionosuudet	29 025	26 557	29 200
Verorahoitus yhteensä	64 338	63 873	68 387
muutos %	10,3	-0,7	7,1
e/asukas	6 282	6 251	6 661
Toimintamenot	64 064	68 875	74 037
muutos %	2,8	7,6	7,5
Toimintakate	-56 757	-59 036	-63 907
muutos %	5,0	4,0	8,3
e/asukas	5 542	5 790	6 225
Vuosikate	7 460	4 763	4 358
e/asukas	728	454	424
vuosikate/poistot %	164,9 %	121,5 %	104,0 %
Tilikauden tulos	2 936	843	165
Investoinnit, netto	5 878	2 420	4 535
e/asukas	574	237	442
Investointien tulorahoitus-%	51,3	196,8	96,1
Taseen loppusumma	91 990	90 878	89 642
Lainakanta	31 450	31 159	28 350
e/asukas	3 071	3 049	2 761
Konsernin lainakanta e/asukas	4 704	4 874	4 928
Omavaraisuusaste, %	54,2 %	56,1 %	57,1 %
Kertynyt ylijäämä	8442	8 955	10 304
e/asukas	824	837	1 004

1.6 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Limingan kunta on kasvanut ja kehittynyt pitkäjänteisellä työllä elinvoimaiseksi ja vireäksi kasvukunnaksi. Kunnan kasvun myötä myös sen palvelutoiminnan on ollut välttämätöntä kasvaa, mikä on näkynyt toimintakulujen ajoittain suurena kasvuna. Vuonna 2022 kunnan toimintamenot kasvoivat 5,2 milj. euroa. Kasvua oli eniten henkilöstömenoissa, jotka kasvoivat edellisvuoteen nähden 2,9 milj. euroa. Toiseksi eniten kasvua oli palvelujen ostoissa 1,9 milj. euroa, mikä johtui pääasiassa Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin palvelujen ostojen kasvusta 1,5 milj. euroa. Toimintakatteen, eli nettomenojen kasvu oli 8,3 % ja samaan aikaan verorahoitus on kasvanut 7,1 %:n vuosivauhdilla. Verotulorahoituksen kasvuvauhti on alhaisempi kuin toimintakatteen, eli nettomenojen kasvuvauhti. Tulevina vuosina talousohjauksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota menojen kasvuvauhdin hillitsemiseen, jotta kunnan talous pysyy vakaalla pohjalla. Verorahoituksen kehittymisessä tulevina vuosina tulee näkymään verotulojen 2022 liittyvien ”verohäntien” poistuminen 2023 jälkeen. Verotulojen kokonaiskertymän odotetaan pienentyvän vuonna 2024 vuoden 2023 tasoon nähden.

Kuntien tulorahoituksen pohja muodostuu valtionosuuksista ja verotuloista. Vuoden 2023 alusta lähtien toteutuva maakuntaudistus tulee muuttamaan merkittävästi valtionosuuslaskentaa ja myös verorahoituksesta suuri osa siirtyy suoraan tulevalle maakunnalle. Vuoden 2022 aikana koronaan liittyviä tukia saatiin 0,7 milj. euroa. Myös koronaan liittyvien tukien odotetaan poistuvan vuoden 2022 jälkeen.

Vuonna 2022 maailmaa sykkähdetti Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan, joka eskaloitui nopeasti laajoiksi Ukrainan eri kaupunkien infrastruktuuria ja väestöä tuhoaviksi pommituksiksi. Venäjän toimet käynnistivät länsivaltojen puolelta mittavat pakotteet, joiden vaikutukset ovat iskeneet voimakkaasti myös länsivaltioiden omiin talouksiin. Energiapulasta johtuva energiahintojen, elintarvikkeiden ja lainojen korkomenojen kasvu aiheutti 7,1 %:n inflaation ja merkittävän kotitalouksien ostovoiman supistumisen vuoden 2022 talouteen. Venäjän toimien seurauksena Euroopan turvallisuuspoliittinen tilanne on heikentynyt merkittävästi, mikä pakottaa euromaat ohjaamaan aiempaa mittavammin rahoitusta puolustuskyvyn varmistamiseen. Oletuksena on, että raaka-aineiden hintahuiput ovat toteutuneet vuoden 2022 ja hinnat lähtevät laskemaan vuoden 2023 aikana. Pahimman myös energiapulan osalta odotetaan olevan jo ohi, kun euromaat ovat tehneet sopeuttavia toimia Venäjän energiasodankäynnin johdosta. Turvallisuustilanteen heikentymisen johdosta myös erilaisiin kyberuhkiin ja varatumiseen on kiinnitetty erityistä huomiota vuoden 2022 aikana.

Kunta investoi edelleen tulevina vuosina kuntalaisten palveluihin mittavasti. Investointitaso pyritään pitämään lähellä vuosikatteen tasoa, jolloin investointeja ei tarvitse rahoittaa velkarahalla. Liminka investoi jatkossakin palveluverkkoon siten, että kuntalaisilla ja kunnan työntekijöillä on käytössä modernit, terveelliset, turvalliset ja kustannustehokkaat tilat, jotka kestävät ajan hammasta. Rakentamisessa panostetaan laatuun ja esimerkiksi rakentamisaikaiseen kuivatukseen suhtaudutaan pitkäjänteisesti. Taloussuunnittelukaudella 2023-2025 kunnan asukaskohtainen velkamäärä pyritään pitämään noin 3 000 euroa per asukas -tasolla.

1.7 KUNNAN HENKILÖSTÖ

Limingan kunnan palveluksessa oli vuoden 2022 lopussa 826 henkilöä (801 henkilöä vuonna 2021). Vakinaisessa palvelussuhteessa työskenteli 67,3 % kunnan henkilöstöstä (65,7 % vuonna 2021). Määräaikaisten sijaisten osuus oli 30,3 % (33,0 % vuonna 2021) ja työllistettyjen osuus 2,4 % (1,4 % vuonna 2021). Henkilöstöstä on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

Henkilöt osastoittain v. 2018 - 2022

Osasto	2018	2019	2020	2021	2022
Konsernipalvelut	24	26	24	24	23
Elinvoimapaalvelut	14	15	17	17	28
Perusturvapaalvelut	184	197	213	215	219
Sivistyspalvelut	374	394	411	416	439
Hyvinvointipalvelut	60	57	54	56	51
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut	65	63	62	61	54
Kunnallistekniikka	14	16	16	12	12
Yhteensä	735	768	797	801	826

Henkilöstökulujen kehitys 2018 - 2022

Henkilöstökulut 1000 €	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos
Palkat	-23 693	-24 917	-24 550	-27 381	-29 773	8,7 %
Sosiaalikulut	-5 476	-5 563	-5 563	-6 142	-6 642	8,1 %
Henk.korvaukset	345	367	368	332	464	39,9 %
Henkilöstökulut yht.	-28 824	-30 113	-30 113	-33 191	-35 951	8,3 %
Henkilöstökulut e/as	-2 839	-2 955	-2 941	-3 251	-3 502	7,7 %

Kunta-alan nykyiset työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 – 30.4.2025. Vuonna 2022 Limingan kunnan henkilöstömenot olivat yhteensä 36 milj. euroa ja henkilöstömenot kasvoivat 8,3 %, 2,8 milj. euroa edellisestä vuodesta.

1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ

Vuosien 2020-2022 osalta kunnan toiminnan kannalta suurin riski ja epävarmuutta aiheuttava tekijä on koronavirusepidemia ja sen kesto. Koronavirusepidemiasta toipumisessa oltiin hyvässä vauhdissa vuoden 2022 alussa, kunnes Venäjä hyökkäsi Ukrainaan ja aloitti näin sodan Euroopan maaperällä. Sodan konkreettisimmat vaikutukset ovat energiasodankäynnin aiheuttama kustannusten nopea kasvu (inflaatio), siitä johdettava Euroopan keskuspankin korkoelvytyksen kautta nousseet rahoituskustannukset, sekä yleinen Euroopan turvallisuuspoliittisen ympäristön heikentyminen. Merkittävimmät haasteet turvallisuuspoliittisessa toimintaympäristössä ovat Ukrainasta sotaa pakoon lähtevien ihmisten pakolaisvirrat, sekä kybersodankäynti ja informaatiovaikuttaminen, jotka ovat kiihtyneet vuoden 2022 aikana.

Limingan kunta kasvoi 2000-luvun alussa hyvin voimakkaasti. Palvelurakennetta on kasvatettu investoimalla niin kouluihin, päiväkoteihin, terveyskeskukseen kuin kirjastoonkin. Viimeisten vuosien aikana asukasluvun kasvu on ollut kohtalaisen hidasta, mutta kuitenkin positiivista. Vuonna 2022 asukasmäärä tilastokeskuksen ennakkotiedon perusteella asukasmäärä kasvoi 49 asukkaan (0,5 %) verran. Vuoden 2022 lopussa kunnan asukasmäärä on ennakkotiedon perusteella 10 267 sukasta (2021: 10 218 asukasta).

Yksittäisen kunnan osalta uudet väestöennusteet on syytä ottaa tarkastelun pohjaksi tulevien vuosien toiminnan suunnittelussa. Väestön määrä ja ikärakenne vaikuttavat merkittävästi niin investointien suunnitteluun, kun palveluiden tarjonnan ja käyttötalouden suunnitteluun. Kuntien on kyettävä sopeuttamaan toiminta ja palvelurakenne uuteen tilanteeseen, jossa jokaisen kunnan strategia ei enää voi olla kasvu. Realistiset odotukset ja palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan kuntalaisten kysyntää ovat avainasemassa, jotta kunta pysyy myös jatkossa itsenäisenä.

Epävarmuutta kunnan tulevaisuuden suunnitteluun luo hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäminen vuoden 2023 alusta lähtien. Uudistusta on viety eteenpäin useita vuosia. Lainsäädäntötyö on valmistunut ja laki on tullut voimaan 1.7.2021. Sote-uudistuksen toteutuminen tuo merkittäviä vaikutuksia niin kunnan toimintaan kuin rahoitukseen sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen palveluiden siirtyessä laajemmille harteille. Toisaalta kunnan kannalta epävarmoin ja epävakain elementti, sosiaali- ja terveyspalvelut, poistuvat kunnan palveluista. Tällä pitäisi olla positiivinen vaikutus ennustettavuuteen toiminnan ja talouden suunnittelussa. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kunta joutuu vielä joitakin vuosia tukemaan hyvinvointialueen käynnistymistä tarjoamalla esimerkiksi IT-palveluita hyvinvointialueelle siirtyville henkilöille ja organisaatioille. Kunta ei ole näin päässyt skaalaamaan kaikkia tukipalveluitaan täysin vain kunnan omiin palvelutarpeisiin.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan toi monen eri tekijän myötä mukanaan korkean inflaation ja korkokustannusten kasvun. Vuosi 2022 elettiin hyvin epävarmassa talous- ja turvallisuuspoliittisessa ympäristössä, jossa ei ole pystynyt tekemään kovinkaan luotettavia ennusteita tulevista ajoista. Korkea inflaatio on pysäyttämässä rakentamisen ja talouden kehittymiseen liittyvät uhkakuvat rajoittavat yksityisten ihmisten investointihalukkuutta. Hyvän työllisyyden johdosta pahimmat taloudelliset iskut ovat jääneet toteutumatta, mutta yritystenkin tilanne on heikentymässä vuoden 2023 aikana. Yritysten selviytymistä nopeasti nousevista tuotantokustannuksista seurataan tarkasti vuoden 2023 aikana. Muun muassa nopeasti nousevat rahoituskulut ovat aiheuttaneet epävarmuutta myös Limingan kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden taloudessa, joiden seuranta on alettu tarkentamaan vuoden 2022 lopussa.

Epävarmuutta kunnan toiminnan ja rahoituksen suunnitteluun tuovat myös muut lainsäädäntömuutokset ja kuntien lisääntyvät velvoitteet, sekä kuinka valtion rahoitus kompensoi kyseisiä muutoksia. Hyvinvointialueiden alijäämän pelätään kohdistuvan lähitulevaisuudessa kuntien rahoitukseen, mikäli ne aiheuttavat muutoksia nykyisin voimassa oleviin valtionosuuslaskelmien kohdentamisperusteisiin.

Viime vuosina kiinteistöriskit ovat nousseet voimakkaasti vaikuttamaan niin kunnan toimintaan kuin talouteenkin. Viimeisen sisäilman kannalta haasteellisen kiinteistön, Limingan lukion, peruskorjaus aloitettiin vuoden 2021 aikana ja peruskorjaus valmistui 2022 vuoden lopussa. Sisäilmaongelmat ja kiinteistöriskit eivät rajoitu pelkästään vanhempiin rakennuksiin vaan ongelmia on ollut myös uusissa kohteissa. Kiinteistöriskien realisoituminen aiheuttaa aina sekä toiminnallisia, että taloudellisia haasteita.

Kuntien kehittämisen ja elinvoimaisuuden perustekijä on kyvykäs päätöksenteko. Limingan kunta haluaa olla jatkossakin vetovoimainen ja vireä kunta. Tavoitteen saavuttaminen vaatii ennakkoluulotonta ja rohkeaa asennetta tulevaan sekä eri palvelualueiden saumatonta yhteistyötä. Keskeistä hyvän ja kehittämismyönteisen ilmapiirin syntymiselle on hyvä yhteistyö ja keskinäinen luottamus kunnan viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, kuntalaisten sekä Limingassa toimivien yritysten ja yhteisöjen kesken.

1.9 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingan kunnan uudistetun kuntastrategian keskeinen tavoite, joka sitoo kaikkia palvelualueita. Hyvinvointipalveluilla kunta luo kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään muun muassa monipuolisten liikuntamahdollisuuksien ja kulttuuritapahtumien kautta. Lisäksi kunta kehittää kuntalaisten osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja, joilla kannustetaan tekemään hyvinvointia ja terveyttä tukevia valintoja jokaisen kuntalaisen kohdalla. Kunta on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen teemoihin, joissa yhtenä on tarjota yksilölähtöisesti tukea terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elintapoihin, ja toteuttaa tätä sitoutumista muun muassa kaikille kuntalaisille avoimella elintapaohjauksella.

Vuoden 2022 aikana kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on seurattu kuntakortin indikaattoreiden lisäksi kyselyillä. Jo syksyllä 2020 käynnistyneen hyvinvointialueen valmistelun myötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on nostettu keskeiseksi teemaksi maakunnan alueella. Hyvinvointialueen käynnistymiseen valmisteluun on tehty yhdyspintatyötä, jotta hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jatkuisi terveystalouden siirtymisen jälkeen yhä saumattomasti ja kuntalaisien tarpeisiin vastaten. Työ jatkuu vielä ja on tärkeää, että yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä saadaan toimimaan hyvin ja roolit ymmärtäen.

Terveellisten elintapojen edistäminen toimii hyvinvointipalveluiden kivijalkana ja vuoden 2022 edistämistä on toteutettu yhä laajemmin viestintää sekä jalkautumista tehostaen. Elintapaohjaus on toiminut kuntalaisille avoimena ja maksuttomana tapana hakea muutosta kohti terveellisempää arkea. Tällä toimintamallilla on saavutettu yksiötasolla merkittäviä muutoksia ja kunnassa käytössä oleva malli onkin tunnustettu alueellisesti edistykselliseksi tavaksi tukea kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä.

Yhdenvertaisten palveluiden tarjoaminen on kunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä. Yhdenvertaisuuden edistämistä on toteutettu muun muassa soveltavan liikunnan kehittämällä. Soveltavassa liikunnassa painopiste on nimensä mukaisesti toteutuksen soveltamisessa, jolloin tarjontaa voidaan laajentaa yhä useamman kuntalaisen saavutettavaksi. Hyvä saatavuus palveluissa auttaa vähentämään väestön välisiä terveyseroja ja on siksi tärkeää, että mahdollisimman monella kuntalaisella on aito mahdollisuus saada tarpeen mukaista ja terveyttä edistävää tukea.

1.10 YMPÄRISTÖASIAT JA JÄTEHUOLTO

Limingan kunnan jätehuoltoviranomaisena toimii Lakeuden EKO -lautakunta. Toiminta ja yhteistyöalueeseen kuuluvat myös Muhoksen, Tyrnävän sekä Utajärven kunnat. Limingan kunta on isäntäkunta.

Vuonna 2022 Lakeuden EKO -lautakunta kokoontui neljä (4) kertaa. Lakeuden EKOn jätehuollon kehittämistä sekä käytännön viranomaistyötä tekee yksi henkilö (ympäristösuunnittelija).

Jätehuoltoviranomaiselle osoitetut hakemukset ja ilmoitukset sekä viranomaisen päätökset tehtiin Facta jätehuolto -sovelluksessa. Kompostointi-ilmoituksia käsiteltiin ennätysmäärä, 249 kpl ja päätöksiä jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseen tehtiin 16 kpl. Kompostointi-ilmoituksia jätettiin paljon juuri ennen vuodenvaihdetta. Kasvua edelliseen vuoteen (2021) oli kompostointi-ilmoitusten osalta 293 % ja päätösten osalta 266 %. Loppuvuodesta Factan jätteenkuljetusrekisterin käytön esteenä olevat ongelmat alkoivat ratketa. Näillä näkymin jätteenkuljetusrekisteriä pystytään käyttämään vuoden 2023 aikana jätteenkuljetukseen liittyvien kiinteistöjen seurantaan.

Jätelainsäädännön uudistumisen myötä jätehuoltomääräysten uudistamistyö aloitettiin kesällä 2022. Jätehuoltomääräysten luonnos hyväksyttiin EKO lautakunnan kokouksessa marraskuussa. Uudet jätehuoltomääräykset astuvat voimaan vuoden 2023 puolella.

Tiedottamisen hyödynnettiin sosiaalista mediaa, EKOn ja kuntien nettisivuja sekä paikallislehtiä. Vuonna 2022 media huomioi Lakeuden EKOn alueen toimintaa, mm. painetuissa lehdissä julkaistiin 5 uutista. Kuntaliitteissä (Limingassa ja Tyrnävällä) EKO julkaisi 4 kertaa. Kaikille jaettava EKOposti lähetettiin ja Utajärven kunnan mökkitiedote jaettiin toukokuussa. Toukokuussa järjestettiin myös Limingan ekokorttelissa kierrätystapahtuma yhteistyössä alueen yritysten kanssa.

Jätelainsäädännön uudistuminen ja sen vaikutukset olivat useiden koulutusten pääaiheina. Ympäristösuunnittelija osallistui vuoden 2022 aikana Jätehuollon ajankohtaispäiville (web), KIVO Kiertotalouspäiville (web), IFAT-messuille sekä Jätelautakuntien neuvottelupäiville.

Kunnat jatkoivat pakkausmuovin täydentävää keräystä. Täydentävän pakkausmuovin määrä laski edellisvuodesta. Kilpailutuksen myötä pakkausmuovikontteja tyhjentävä toimija muuttui ja siten ehkä myös jättemäärän laskentatapa. RINKI-ekopisteiden muovinkeräysmäärät kuitenkin nousivat edellisvuodesta. Kattava alueelta vastaanotettuiden jättemäärien ja kierrätyksen raportti julkaistaan myöhemmin, sen valmistuttua.

Polttokelpoisen jätteen määrä laski edellisvuodesta Lakeuden EKOn alueella. Jätteen määrän vähenemiseen pyritään, mutta samalla polttokelpoisen jätteen määrän väheneminen heikentää EKOn tulopohjaa. Lakeuden EKO teetti loppuvuodesta 2022 Sitowise Oy:llä selvitystyön Lakeuden EKOn tulopohjan muuttamisesta. Selvitystyön tuloksia käytetään tulevana vuosina päätöksenteossa, kun mietitään keinoja EKOn tulopohjan vakauttamiseen.

Jätehuollon operatiivisten palveluiden tuottaja Kempeleen Jätekuljetus Ky operoi kuntien jäte- ja lajitteluasemia. Utajärven jäteasema muutti keväällä. Uusi sijainti Mustikkakankaalla on lähellä aiempaa sijaintia. Utajärven jäteasemalle opastamisessa oli haasteita Mustikkakankaan rakentamisen ja uusien tiejärjestelyiden vuoksi. Utajärven vaarallisen jätteen kiertävät keräykset toteutettiin touko- ja syyskuussa. Kunnat

täydensivät jäteasemien aukioloaikoja keväällä ja syksyllä. Limingan lajittelukeskuksen polttokelpoisen jätteen käsittelylinjasto aloitti toiminnan loppuvuodesta.

Operatiivinen toimijan tehtäviin kuuluu myös neuvonta ja opastus mm. jätteiden vastaanotosta ja lajittelusta. Neuvontaa kasvotusten ja puhelimitse tehtiin lajitteluasemalla (Ekohaka 7, Kempele) arkisin klo: 7-18 sekä kuntien jäteasemilla niiden aukioloaikoina.

1.11 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Limingan kunnan ympäristönsuojelu-, ympäristöterveydenhuolto- ja eläinlääkintäviranomaisena toimii Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta. Johtokuntaan kuuluu yhdeksän jäsentä, joista kuusi on Oulusta ja kolme muista yhteistoimintasopimuksen kunnista. Nykyisellä sopimuskaudella 2021–2024 Limingan kunnan edustaja toimii johtokunnan varsinaisena jäsenenä.

Limingan kunnan maksuosuus ympäristötoimen toiminnasta oli vuonna 2022 yhteensä 163 432 euroa, josta 86 887 euroa koostui viranomaistoiminnasta ja 76 545 euroa eläinlääkintähuollosta.

Ympäristönsuojeluviranomainen antoi vuoden 2022 aikana yhden ympäristöluparatkaisun Limingan kunnan alueelle. Tarkastuksia vuoden aikana suoritettiin yhteensä 20 kpl. Vuoden aikana käsiteltiin myös 5 kpl ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamista, jotka kaikki koskivat öljysäiliön maahan jättämistä kiinteistön lämmitysmuotoa vaihdettaessa.

Ympäristöterveydenhuolto teki Limingassa tarkastuksia elintarvikelain nojalla 31 kpl ja terveydensuojelulain nojalla 17 kpl. Tupakka- ja nikotiinitarkastuksia tehtiin yhteensä 3 kpl. Elintarvikelain mukaisia ja terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksia käsiteltiin kutakin 10 kpl. Uimarannoilta otettiin yhteensä 7 uimavesinäytettä kesän aikana. Uimakauden ulkopuolella, eli talviuintikaudella, näytteitä otettiin 2 kpl.

Eläinlääkintähuolto teki Liminkaan tuotantoeläinkäyntejä 258 kpl, lemmikkieläinkäyntejä oli 554 kpl, eläinsojelukäyntejä 35 kpl ja terveydenhuoltokäyntejä 27 kpl.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Limingan kunta on päivittänyt sisäisen valvonnan ohjeet vuonna 2015. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Osastopäälliköt ja vastuuhenkilöt ovat vastuussa sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta omien hallinnonalojensa osalta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että noudatetaan lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä ja turvataan omaisuus ja voimavarat. Limingan kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan kunnan toiminnot tulee järjestää ja johtaminen hoitaa siten, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta.

Johtoryhmä on arvioinut sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskien hallintaa kuntatasolla erillisen lomakkeiston avulla.

Johtamis- ja hallintojärjestelmä

Kunnan toimintoja ohjataan hallintosäännöllä. Hallintosäännössä on esitetty kunnan organisaatorakenne sekä toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako ja tehtävät. Limingan kunnan organisaatorakenne on uudistettu vuoden 2022 aikana siten, että uusi organisaatio on ollut käytössä 1.1.2023 alkaen. Hallintosääntöä on päivitetty 2021 ja valtuusto on hyväksynyt hallintosäännön muutoksen kokouksessaan 21.6.2021.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Asioiden valmistelu on perustunut hyvään hallintotapaan. Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset tehdään asiakirjahallintaohjelmalla, josta saadaan päätösluettelot. Päätökset annetaan tiedoksi ao. toimielimelle. Viranhaltijapäätösten osalta esimiesten tehtävänä on pistokokein tarkistaa, onko päätökset tehty toimivallan puitteissa, ovatko ne riittävästi perusteltuja, ovatko päätökset olleet asianmukaisesti nähtävillä ja ovatko ne annettu tiedoksi asianosaisille. Asianhallintajärjestelmän päivittämiseen liittyvä työ on aloitettu vuoden 2021 aikana ja asianhallintajärjestelmän päivitetty versio otettiin käyttöön 2022.

Tavoitteiden toteutumisen seuranta ja varojen käytön valvonta

Talousarvion tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta, joka tarkistetaan kerran valtuustokaudessa. Kuntastrategian 2018-2025 päivittäminen aloitettiin syksyllä 2021 ja työ saatetaan loppuun kevään 2022 aikana. Työntekijöiden tavoitteet määritellään vuosittain käytävissä kehityskeskusteluissa, joiden yhteydessä käydään läpi myös asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Tulosalueiden ja -yksiköiden vastuuhenkilöt ovat seuranneet säännönmukaisesti asetettujen tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista. Raportit on annettu tiedoksi ao. toimielimelle/osastopäällikölle. Talusjohtaja on raportoinut talousarvion toteutumisesta johtoryhmälle kerran kuukaudessa ja kunnanhallitukselle ja valtuustolle vähintään kolmannesvuosittain. Hallintokunnat ovat raportoineet kunnanvaltuustolle tavoitteidensa toteutumisesta kolme kertaa vuoden 2022 aikana.

Riskien hallinnan järjestäminen

Kunnanvaltuuston hyväksymät riskienhallinnan periaatteet: Riskien hallinta sisältyy sisäisen valvonnan ohjeisiin. Lisäksi eri hallinnonaloilla on tehty turvallisuus selvityksiä. Kunnan riskienhallintapolitiikka on päivitetty vuonna 2014 ja hyväksytty valtuustossa 25.8.2014. Hallintokunnat ovat tunnistaneet ja arvioineet

riskejä sekä niiden vaikutuksia syksyllä 2021 käyttöönotetun uuden riskienhallintatyökalun avulla. Uudessa riskienhallintatyökalussa painottuu riskien tunnistamisen lisäksi toimintasuunnitelman laatiminen riskin hallitsemiseen, sekä vastuutahon nimeäminen jokaisen riskin hallinnassa.

Omaisuuksiriskeihin varautuminen: toteutetaan vuosittain yhdessä vakuutusmeklarin kanssa. Vakuutuksiin liittyvät perustiedot päivitettiin ja vakuutukset kilpailutettiin loppuvuoden 2021 aikana. Uudet omaisuusvakuutukset tulivat voimaan helmikuussa 2022 ja henkilövakuutukset heinäkuussa 2022.

Toimintaan sisältyvät riskit: Keskeiset toimintaan liittyvät riskit ovat:

1. Riippuvuus valtionosuuksista, valtionosuusjärjestelmän muutokset, alhaiset verotulot/asukas, asukasluvun kasvun kääntyminen laskuun
2. Raakamaan saatavuus, yhdyskuntarakenteen pirstaloituminen, kiristyvät suojelumääräykset
3. Kiinteistöriskit, sisäilma-asiat, omistus
4. Muutokset ja vaihtelut palveluntarpeissa
5. Toisen asteen koulutuksen kehitys ja valtion toimet
6. Sote- ja maakuntauudistus
7. Poliittisen päätöksenteon epävakaus, päätöksentekokyky
8. Maailmantalouden vakaus, kansantalouden velkaantuminen, työllisyyden kehitys
9. Koronapandemia ja sen jatkuminen
10. Euroopan turvallisuuspoliittisen tilanteen kehittyminen

Toimintaa ja riskien toteutumista seurataan säännöllisesti.

Sopimustoiminta

Toiminta on perustunut valtuuston, hallituksen ja muiden toimielinten päätöksiin ja hallintosäännöllä delegoituun päätösvalan käyttöön. Voimassa olevat sopimukset on koottu sähköisen sopimustenhallintajärjestelmään.

Kunnanhallituksen lausunto

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä talouden ja toiminnan seurannan perusteella, että kunnan hallinto on pääosin toiminut kuntalain, hallintosäännön sekä kunnanhallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan ja että sisäinen valvonta on toimivaa ja asianmukaisesti järjestettyä.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tuloslaskelma osoittaa miten tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset tuotot ja kulut, eli tuotot, jotka on saatu kunnan ulkopuolelta sekä kulut, jotka ovat syntyneet kunnan ulkopuolelta tehdyistä hankinnoista. Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät liikelaitokset. Virallisesta tuloslaskelmasta on eliminoitu kaikki peruskunnan ja liikelaitosten väliset tapahtumat, eli niiden väliset ostot ja myynnit.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma	TP 2022	TP 2021
Ulkoinen, 1000 €		
Toimintatuotot	10 129	9 839
Toimintakulut	-74 037	-68 875
TOIMINTAKATE	-63 907	-59 036
Verotulot	39 187	37 316
Valtionosuudet	29 200	26 557
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7	33
Muut rahoitustuotot	53	36
Korkokulut	-177	-134
Muut rahoituskulut	-6	-9
VUOSIKATE	4 358	4 763
Poistot ja arvonalentumiset	-4 192	-3 920
Lisäpoistot	0	0
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	165	843
Tilinpäätössiirrot	1 184	-606
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 349	237

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / toimintakulut, %	13,7 %	14,3 %
Vuosikate / poistot, %	103,9 %	121,5 %
Vuosikate, € / asukas	424	466
Asukasmäärä	10 267	10 218

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön).

Tunnusluku osoittaa kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan myynti- ja maksutuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista

100 * vuosikate/poistot ja arvonalentumiset.

Kunnan tavoite, ja tasapainossa olevan talouden tavoite on kattaa poistot vuosikatteella.

Silloin kun vuosittainen investointitarve ylittää poistojen määrän, tulee vuosikatteen ylittää selvästi poistojen määrän (eli tunnusluvun olla yli 100 %).

Vuosikate € /asukas

Tunnusluku saadaan jakamalla vuosikate kunnan asukasmäärällä.

Ulkoiset toimintatuotot	TP 2022	TP 2021
Peruskunta	9 688 302	9 464 959
Kunnallistekniikka liikelaitos	67 624	99 226
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos	229 254	274 629
Toimintatuotot yhteensä	9 985 180	9 838 814

Peruskunnan osuus ulkoisista toimintatuotoista oli 9,7 milj. euroa ja liikelaitosten osuus yhteensä 0,3 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut	TP 2022	TP 2021
Peruskunta	65 613 653	61 464 236
Kunnallistekniikka liikelaitos	1 478 595	1 344 953
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos	6 800 133	6 065 481
Toimintakulut yhteensä	73 892 382	68 874 669

Peruskunnan osuus ulkoisista toimintakuluista oli 65,6 milj. euroa ja liikelaitosten osuus yhteensä 8,3 milj. euroa.

3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma	TP 2022	TP 2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 358	4 763
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-356	-267
Toiminnan rahavirta	4 001	4 496
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 218	-4 664
Rahoitusosuudet investointeihin	631	194
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	408	2 317
Investointien rahavirta	-4 179	-2 153
Toiminnan ja investointien rahavirta	-178	2 343
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	182	258
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 800	-3 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 009	3 009
Lainakannan muutokset	-2 809	-291
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 770	-2 363
Rahoituksen rahavirta	-857	-2 397
Rahavarojen muutos	-1 034	-54
Rahavarat 31.12.	3 184	4 219
Rahavarat 01.01	4 219	4 272
Rahavarojen muutos	-1 034	-54

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-11 190	-12 601
Investointien tulorahoitus, %	95,0 %	106,6 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	60,5 %	63,4 %
Lainanhoitokate	1,5	1,4
Kassan riittävyys, pv	14	20
Asukasmäärä	10 267	10 218

Toiminnan rahavirta kertoo tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Investointien rahavirta kertoo pysyvien vastaavien hyödykkeisiin käytettyjen ja niiden luovutuksesta saatujen tuottojen vaikutuksen rahavaroihin. Positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo kuinka paljon kunnalle jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Mikäli toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, joutuu kunta ottamaan uutta lainaa tai vähentämään kassavaroja kattaakseen menot.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

= rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen kertymä 5 vuodelta.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointimenot} - \text{Investointien rahoitusosuudet})$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, mikäli tunnusluku on 1,0 tai suurempi. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 1,0, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat varainhoitovuoden lopussa} / \text{Kassasta maksut varainhoitovuonna}$

Tunnusluku kertoo monenko päivän kassasta maksut, voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Tulorahoituksen korjauserät ovat käyttöomaisuuden myyntivoittoja, jotka on kirjattu tuloslaskelmaan muihin tuottoihin. Myyntivoitot sisältyvät myös pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloihin. Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutoksista.

Investointien tulorahoitusprosentti oli 95 % (106,6 % vuonna 2021). Pääomamenojen tulorahoitusprosentissa 60,5 % on huomioitu investointien lisäksi antolainat sekä lainojen lyhennykset. Vuonna 2022 nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 5,0 milj. euroa, joka käytettiin lyhentämään samalla summalla lyhytaikaisia kuntatodistustulolainoja. Tarkoituksena tällä oli lainojen suojausasteen parantaminen, koska merkittävä osa kunnan lainasta oli lyhytaikaista kuntatodistustulolainaa. Lyhytaikainen, kuntatodistuksiin liittyvä lainarahoitus vähentyi 5 milj. euroa tilinpäätökseen 2021 nähden. Kuntatodistuksia käytetään lyhytaikaisten rahoitustarpeiden kattamiseen. Lainanhoitokate oli 1,5 vuonna 2022. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys oli 14 päivää (20 päivää vuonna 2021).

3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Tase ja sen tunnusluvut

TASE 1000 €	2022	2021	TASE 1000 €	2022	2021
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	83 698	83 537	OMA PÄÄOMA	27 767	26 418
Aineettomat hyödykkeet	1 433	1 629	Peruspääoma	17 463	17 463
Aineettomat oikeudet	14	22	Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	8 955	8 718
Muut pitkävaikutteiset menot	1 419	1 607	Tilikauden yli/-alijäämä	1 349	237
Aineelliset hyödykkeet	69 160	68 621	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Maa- ja vesialueet	7 080	6 626	VARAUKSET	23 374	24 557
Rakennukset	43 168	44 950	Poistoero	16 774	17 757
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 660	14 023	Vapaaehtoiset varaukset	6 600	6 800
Koneet ja kalusto	444	816	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	59	68
Muut aineelliset hyödykkeet	99	99	Valtion toimeksiannot	0	0
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 710	2 106	Lahjoitusrahastojen pääomat	21	30
Sijoitukset	13 106	13 287	Muut toimeksiantojen pääomat	37	38
Osakkeet ja osuudet	11 045	11 045	VIERAS PÄÄOMA	38 443	39 834
Muut lainasaamiset	1 108	1 247	Pitkäaikainen	16 053	14 353
Muut saamiset	953	995	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	16 050	14 350
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	32	32	Lainat muilta luontonantajilta	3	3
Valtion toimeksiannot	0	0	Lyhytaikainen	22 390	25 482
Lahjoitusrahastojen varat	32	32	Joukkovelkakirjalainat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 912	7 309	Lainat rahoitus- ja vakuu- tuslaitoksilta	12 300	14 009
Saamiset	5 912	7 309	Lainat muilta luontonantajilta	0	2 800
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Saadut ennakot	132	2
Lainasaamiset	0	0	Ostovelat	3 793	3 485
Muut saamiset	0	0	Muut velat	642	661
Siirtosaamiset	0	0	Siirtovelat	5 523	4 524
Lyhytaikaiset saamiset	2 728	3 090	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	89 642	90 878
Myyntisaamiset	831	846	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Lainasaamiset	250	0	Omavaraisuusaste, %	57,1 %	56,1 %
Muut saamiset	533	1 129	Suht. velkaantuneisuus-%	48,8 %	54,0 %
Siirtosaamiset	1 114	1 114	Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	10 304	8 955
Rahat ja pankkisaamiset	3 184	4 219	Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1004	876
VASTAAVAA YHTEENSÄ	89 642	90 878	Lainakanta 31.12., 1.000 €	28 350	31 159
			Lainakanta 31.12., €/asukas	2 761	3 049
			Lainat ja vastuut 31.12., 1.000 €	43 635	43 887
			Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	4 250	4 295
			Lainasaamiset, 1.000 €	1 108	1 247
			Asukasmäärä 31.12.	10 267	10 218

Omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Hyvä omavaraisuusaste on kunnassa keskimäärin 70 %. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista, tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksen avulla.

Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas

$(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

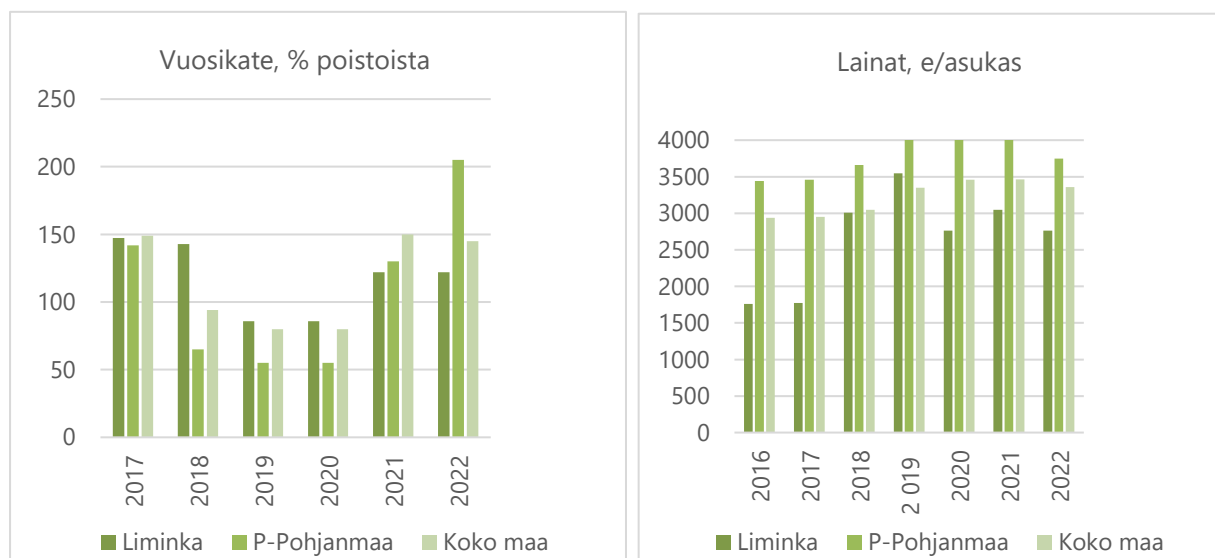
$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

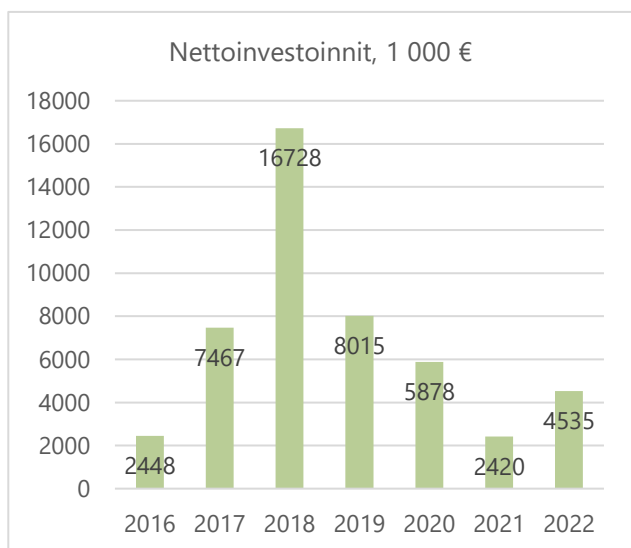
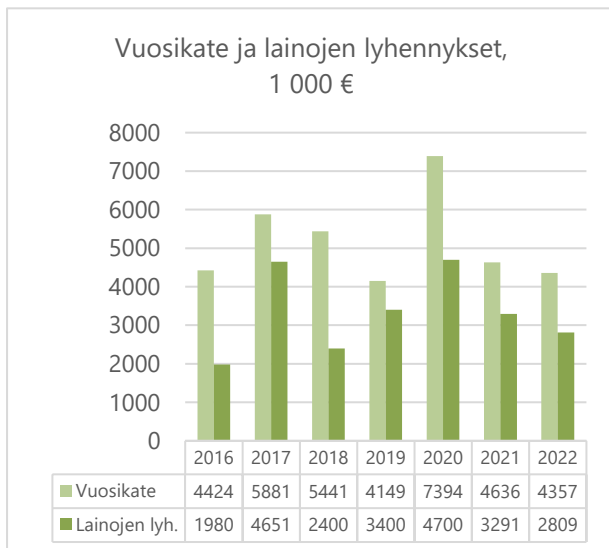
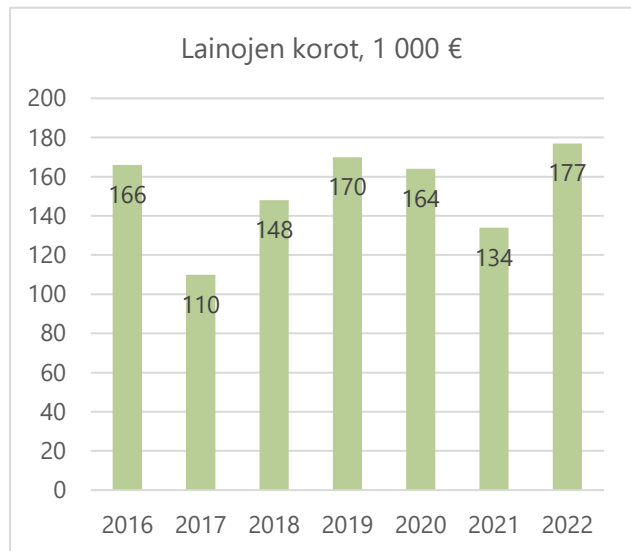
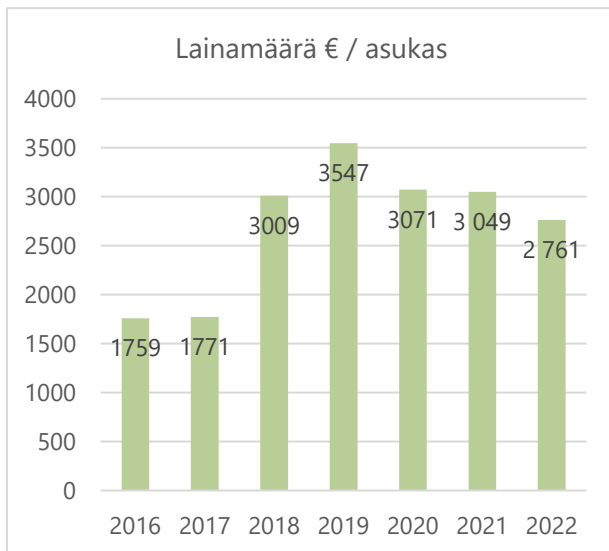
$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset

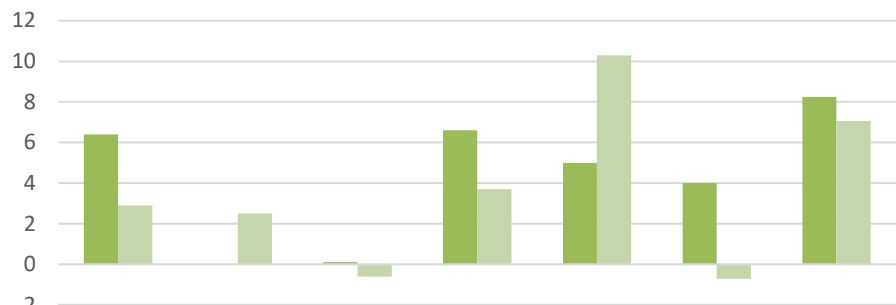
Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Lainat, 1000 €	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Lainanotto	5 000	15 000	9 000	0	3 000	0
Lainojen lyhennys	4 651	2 400	3 400	4 700	3 291	2 809
Lainamäärä	17 950	30 550	36 150	31 450	31 159	28 350
Lainojen korot	110	148	170	164	134	177
Lainamäärä, € / asukas	1 771	3 009	3 547	3 072	3 049	2 761
Lainojen hoitokust., €/asukas	470	251	350	475	335	291

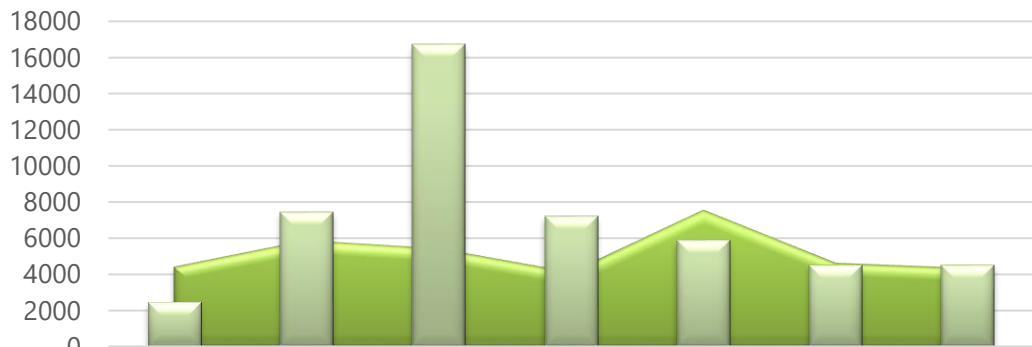

Toimintakatteen ja verorahoituksen muutos, %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
■ Toimintakatteen muutos	6,4	0	0,1	6,6	5,0	4,0	8,3
■ Verorahoituksen muutos	2,9	2,5	-0,6	3,7	10,3	-0,7	7,1

Vuosikate ja nettoinvestoinnit, 1 000 €

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
■ Vuosikate	4424	5881	5 441	4 149	7 560	4 637	4 358
■ Nettoinvestoinnit	2448	7467	16 728	7 202	5 878	4 535	4 535

3.4 KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Tulot	1.000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	10 129	12,0
Verotulot	39 187	46,4
Valtionosuudet	29 200	34,6
Korkotuotot	7	0,0
Muut rahoitustuotot	53	0,1
Tulorahoituksen korjauserät		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-356	-0,4
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	631	0,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	408	0,5
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	182	0,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	5,9
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	84 441	100,0
Menot		
Toiminta		
Toimintakulut	-74 037	84,9
Korkokulut	-177	0,2
Muut rahoituskulut	-6	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	-5 218	6,0
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 800	3,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-5 009	5,7
Kokonaismenot yhteensä	-87 246	100,0
Kokonaistulot	84 441	
Kokonaismenot	-87 246	
Kokonaistulot-menot	-2 805	
Täsmäytys rahoituslaskelmaan		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 770	
Rahavarojen muutos	-1 034	
Yhteensä	-2 805	

4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

4.1 YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus -%	Konsernin omistusosuus -%
Limingan kunta			
Limingan peruskunta			
Kunnallistekniikka liikelaitos			
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos			
Tytäryhteisöt			
Limingan Kehitys Oy	Liminka	100,00	100,00
Limingan matkailu Oy	Liminka	0,00	100,00
Park Hotell Liminka Oy	Liminka	0,00	100,00
Limingan Vesihuolto Oy	Liminka	98,08	98,08
Limingan Asunnot Oy	Liminka	100,00	100,00
As Oy Limingan Rivitalot	Liminka	0,00	100,00
Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	Liminka	75,00	75,00
Kiinteistö Oy Limingan Liikekeskus	Liminka	100,00	100,00
Kuntayhtymät			
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä (OSEKK), Liminka-konserni	Oulu	3,85	3,85
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Liminka-konserni	Oulu	1,41	1,41
Pohjois-Pohjanmaan liitto, Liminka-konserni	Oulu	1,33	1,33
Osakkuusyhteisöt			
Limingan asunnot Oy			
As Oy Karintie	Liminka	27,86	27,86
As Oy Limingan Koti	Liminka	29,46	29,46
As Oy Veteraanipuisto	Liminka	36	36,00
Limingan Kehitys Oy	Liminka		
Limingan Kuitu Oy	Liminka	0	49,00
Ruutikangas Oy	Liminka	0	14,29

	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	5	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		5
Muut omistusyhteisyhteisöt		12
Yhteensä	11	16

Osakkuusyhteisöt on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska yhdistellyllä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden Kuntalain vaatimuksia vastaavat konserniohjeet keväällä 2015. Lisäksi valtuusto on hyväksynyt omistajapoliittiset linjaukset marraskuussa 2018. Omistajapoliittiset linjaukset sekä konserniohje luovat puitteet Limingan kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle. Kunnanvaltuusto päättää vuosittain talousarvion yhteydessä konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Tytäryhteisöt raportoivat tavoitteidensa toteutumisesta kunnanhallitukselle toimintakertomuksen yhteydessä. Lisäksi tytäryhteisöjen ja kunnan kanssa pidetään suunnittelu- ja neuvottelupalaverit vuosittain.

Kuntayhtymiin ja konserniyhtiöihin valittujen kunnan edustajien evästäminen säännönmukaisesti ennen kokouksia: vuosittain käydään läpi kunnan kannalta strategisesti tärkeät edunvalvontakohteet. Valtuustokauden alussa on kunnan edustajia evästetty kunnan kannalta strategisten asioiden osalta.

Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet	TP 2020	TP2021	TA2022	TP2022
Toimintatuotot /toimintamenot, %	27,6	29,1	> 30	27,6
Vuosikate % poistoista	144,0	107,2	> 100	89,5
Omavaraisuusaste, %	45,3	45,3	> 50	44,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	74,2	73	< 60	72,1
Lainamäärä € / asukas	4709	4 874	< 4 000	4 928
Raportointi toiminnasta ja taloudesta ennen kokouksia	1-2	1-2 x vuosi	2 x vuosi	1-2 x vuosi

Kuntakonsernille asetetut taloudelliset tavoitteet jäivät toteutumatta vuonna 2022. Korkean investointitason myötä konsernin lainamäärä kasvoi hieman edellisestä vuodesta ja oli 4 928 euroa asukasta kohden.

Konsernin lainamäärä on edelleen liian korkea suhteessa tavoitteeseen 4 000 euroa/asukas. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus pienentyi hieman edelliseen vuoteen nähden, mutta oli edelleen yli tavoitetason (60 %), ollen 72,1 %. Suurimmat yhtiöt raportoivat toiminnasta ja taloudesta kaksi kertaa vuoden aikana ja pienet yhtiöt tilinpäätöksen yhteydessä.

Kuntayhtymiin ja konserniyhtiöihin valittujen kunnan edustajien evästämisen säännönmukaisesti ennen kokouksia on toteutunut. Kunnan kannalta strategisesti tärkeät edunvalvontakohteet ovat olleet keskustelussa ja kunnan edustajia on evästetty tavoitteista. Tytäryhteisöjen kanssa on käyty keskustelut omistajapoliittisista linjauksista. Kuntavaalien jälkeen kunnanhallitus on nimennyt yhtiökokousedustajat ja antanut ehdotuksensa tuleviin yhtiökokouksiin hallitusten henkilövalinnoista. Lisäksi kunnanhallitukselle on vuoden 2022 aikana annettu tarkempi tilannekatsaus Limingan Vesihuolto Oy:ltä ja Kiinteistö Oy Lakeustalolta. Omistajaohjausta on tarkoitus vahvistaa vuoden 2023 aikana.

Limingan Vesihuolto Oy:lle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Yhtiö vastaa vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena toiminta-alueensa vesihuollosta.

Yhtiö saavutti investointien tulorahoitusta lukuun ottamatta kaikki omistajan määrittelemät tavoitteet vuodelle 2022. Vuoden aikana on toteutettu uuden verkoston rakentamista kunnan uusille kaava-alueille. Selvitys vedenhankinnan saatavuuden varmistamiseksi on jatkunut vuoden 2022 aikana ja yhtiön hallitus on tehnyt kunnalle esityksen uuden vesilaitoksen rakentamisesta. Selvitystä vedenhankinnasta jatketaan eri vaihtoehtojen osalta vuoden 2023 aikana.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2022	TP 2022
Tilikauden tulos	+	Toteutui (202 841 €)
Toiminnan tuotot / toiminnan kulut %	> 12	Toteutui, 60 %
Investointien tulorahoitus %	> 80	Ei toteutunut, 57 %
Omavaraisuusaste %	> 50	Toteutui, 57 %
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Toteutui, 2,9 %
Vesihuollon maksujen taso		Valtakunnallisen keskitason alapuolella
Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus		100 % / 100 %
Veden kulutusmäärä / asukas vähenee		Toteutui (-4,8 %)

Limingan asunnot Oy:lle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Yhtiön tehtävänä on toteuttaa kunnan asuntopolitiikkaa ylläpitämällä Limingassa monipuolista ja kohtuuhintaista vuokra-asuntokantaa. Yhtiö toimii omakustannusperiaatteella ja yhtiö on tarjonnut asuntoja niitä tarvitseville. Yhtiön asunnot ovat turvallisia ja viihtyisiä. Osaan asunnoista on tehty laajempia korjauksia ja siten huoneistot ovat olleet aiempaa kauemmin tyhjillään. Vuokrausastetta on pienentänyt Pakolantie 2:n asuntojen vuokrausaste n. 72 % ja Väentuvantie 5:n vuokrausaste n. 33 % sekä näihin tehdyt huoneistoremontit. Kaikki huoneistot eivät ole vuokrattavassa kunnossa. Asuntojen kunto tulee pitää hyvänä, jotta

varmistetaan niiden kiinnostavuus. Lähitulevaisuudessa on varauduttava vanhimman rakennuskannan peruskorjaukseen suunnitteluun ja toteutukseen. Yhtiön tärkeimmät tavoitteet seuraavan 10 vuoden aikana: asuntojen määrä vastaa kysyntää, palvelun tuottaminen ostopalveluna/oma henkilökunta -selvitys, heikko-kuntoisten asuntojen realisointi, sekä 1990 luvulla rakennettujen asuntojen peruskorjaukset.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2022	TP 2022
Tilikauden tulos	+	-684,06 € (Ei toteutunut)
Omavaraisuusaste %	> 50	50,6 % (toteutunut)
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	- 5,2 % (ei toteutunut)
Vuokra-asuntojen vuokrausaste %	> 95	85,9 % (ei toteutunut)
Tyhjillään olevien asuntojen määrä %	< 2	14,1 % (ei toteutunut)
Vuokra-asuntojen kysyntä suhteessa tarjontaan		Ara-indeksin (10,9) mukaan asunnoissa lievää ylitarjontaa
Raportointi kiinteistöjen kunnosta ja korjausvelan määrästä		Kiinteistöjen kunto ja korjaustarpeet arvioitu kuntoarvioiden ja PTS:n pohjalta.
Korjausinvestoinnit vastaavat korjausvastuuta		Korjausinvestoinneissa (673 t€/ v. 2022) keskitytty välttämättömiin huoltokorjauksiin ja huoneistoremontteihin
Vuokrataso on seudullisesti kilpailukykyinen		Keskivuokra 11,2 €/m ² (Oulu ja Kempele 11,3 €/m ²), Aran vertailussa

Limingan Kehitys Oy:lle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Limingan Kehitys Oy:n tehtävänä on toimia kunnan elinvoiman kehittämisen välineenä. Yhtiö ei saavuttanut vuoden 2022 aikana tuloksellisuuteen liittyvää tavoitetta, tuloksen ollen n. 8 t€ tappiollinen.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2022	TP 2022
Tilikauden tulos	+	- 8 t€ (ei toteutunut)
Omavaraisuusaste %	> 50	64,3 (toteutunut)

Kiinteistö Oy Lakeustalolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Kiinteistöyhtiö hallinnoi loppuvuonna 2018 valmistunutta Lakeustalon kiinteistöä Limingan keskustassa. Tilikauden tappio oli -104 643,13 euroa (2021: -275 743,86 euroa), joten tulos parantui edellisvuoteen nähden. Yhtiön rahoituksellinen tulos oli -146 366,72 euroa, joten yhtiö ei nykyisellä tulonmuodostuskyvyllä kykene selviämään vuosittaisista juoksevista kuluistaan, ilman ulkopuolista rahoitusta. Merkittävän

ongelman muodostaa korkojen nousun myötä kasvaneet lainanhoitokustannukset. Vuonna 2021 korkokustannukset olivat n. 75 000 euroa, vuonna 2022 ne olivat n. 115 000 euroa. Vuonna 2023 korkomenot nousivat n. 260 000 euron tasoon ja nykyisellä korkokehityksellä korkojen määrä on vuonna 2024 n. 360 000 euroa. Kyse on merkittävästä rahoitusmenojen kasvusta suhteessa kokonaisliikevaihtoon n. 635 000 euroa tilinpäätöksessä 2022. Kiinteistö Oy Lakeustalo saavutti sille asetetut tavoitteet ainoastaan tilojen vuokrausasteen osalta. Yhtiön rahoituksellisen aseman parantaminen edellyttää akuutteja korjaavia toimenpiteitä vuonna 2023.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2022	TP 2022
Tilikauden tulos	+	-105 t€
Omavaraisuusaste %	> 50	-14,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	-1,3 %
Tilojen vuokrausaste %	> 95	95,3 % (vapaina ent. Kelan tila 120m ² , kahvio 42,5m ² ja puolet tilasta C108 n. 15m ²)

Kiinteistö Oy Limingan Vanamolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Kiinteistöyhtiö hallinnoi Tupoksessa sijaitsevaa Vanamon kiinteistöä. Kunnan osalta tila on päiväkotikäytössä.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

	TA2022	TP 2022
Tilikauden tulos	+	-69 t€ (ei toteutunut)
Omavaraisuusaste	> 50	97,1
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	-3,1
Kilpailukykyinen vuokrataso		
Kiinteistön arvon säilyminen		
Kiinteistön tilatehokkuuden lisääminen		
Kiinteistön energiatehokkuus		

Yhtiön vastike on kilpailukykyinen yhtiön palvelun tarjontaan nähden. Kiinteistö on hyvässä kunnossa ja kiinteistön arvo on säilynyt. Kiinteistön energiatehokkuus on entisellä tasolla. Päälämmitysmuotona on pelletti. Erillisiä mitattavia tavoitteita ei ole ollut asetettu vuodelle 2022.

4.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Vuoden 2022 aikana jatkettiin selvitystä vedenhankinnan varmistamiseksi tulevina vuosina. Limingan Vesi- huolto Oy on tehnyt kunnalle esityksen uuden vesilaitoksen rakentamisesta osittain kunnan rahoituksella. Selvitystyötä ja vaihtoehtoja kartoitetaan vielä vuoden 2023 aikana. Vuoden 2022 aikana reilusti nousseet korot ovat aiheuttaneet merkittävää hinnoittelupainetta muun muassa Kiinteistö Oy Lakeustalon vuokrien hinnoitteluun. Lakeustalon osalta jatketaan selvittelyä, miten yhtiön toiminnan edellytykset voidaan varmistaa tulevina vuosina. Vesihuoltoa lukuunottamatta yhtiöiden tulokset toteutuivat negatiivisina vuoden 2022 aikana, joka johtuu ainakin osittain korkeasta inflaatiosta ja lainakorkojen nopeasta noususta.

4.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Valtuusto hyväksyi kunnan omistajapoliittiset linjaukset marraskuussa 2018. Konserniohjeet on päivitetty keväällä 2015. Kuntakonsernin toiminnan kehittämistä jatketaan omistajapoliittisten linjausten ja konserniohjeen mukaisesti. Konsernin säännönmukaista talouden raportointia kehitetään eteenpäin.

Kunnan osuus konsernin taloudellisen tuloksen muodostumisessa on keskeinen. Esimerkiksi kunnan velanoton lisääntyminen tarkoittaa myös koko konsernin suhteellisen velkaantuneisuuden kasvua. Kunnan ja konsernin velkamäärä on kasvanut vuosina 2018 - 2022. Velkamäärän ja taloudellisten vastuiden hallinta on keskeistä koko konsernin toiminnan ja talouden johtamisessa. Konsernin tytäryhteisöjen toimintojen arvioidaan jatkuvan ennallaan ja niiden toimintaa kehitetään kunnan kokonaisuuteen huomioiden. Vuoden 2023 aikana on tarkoitus vahvistaa omistajaohjausta yhtiöiden tuloksellisuuden varmistamiseksi.

4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Limingan kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 7.9.2015. Konserniohjeiden mukaan konsernivalvonnasta vastaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tytäryhtiöiden tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiöissä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että niissä seurataan sisäisen valvonnan toimivuutta. Lisäksi yhtiöiden on huolehdittava, että ne tunnistavat toimintaansa liittyvät riskit ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty.

Kunnanhallitus nimeää edustajat tytäryhtiöiden yhtiökokouksiin ja evästää heitä tarvittaessa kunnan kannasta tärkeimpiin asioihin. Lisäksi konsernin johto on tiiviissä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa, koska yhteisöjen hallituksissa on johtavia luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Tytäryhtiöiden tilintarkastajina toimivat kunnan valitseman tarkastusyhteisön palveluksessa olevat tilintarkastajat.

Kunnanhallitus on seurannut tytäryhteisöjen toimintaa ja pyytänyt yhtiöiltä toimintakatsauksia tarpeen mukaan. Suurimmat yhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudesta kaksi kertaa vuodessa ja pienemmät tilinpäätöksen yhteydessä. Säännönmukaista konserniraportointia ja omistajaohjausta on syytä kehittää edelleen.

4.5 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma	TP 2022	TP 2021
Ulkoinen, 1000 €		
Toimintatuotot	24 868	24 616
Toimintakulut	-90 115	-84 595
Osuus osakkuusyht. voitosta	-54	2
Toimintakate	-65 300	-59 976
Verotulot	39 099	37 269
Valtionosuudet	32 174	29 372
Rahoitustulot ja -kulut	-277	-152
Korkotuotot	22	42
Muut rahoitustuotot	65	49
Korkokulut	-345	-229
Muut rahoituskulut	-18	-13
Vuosikate	5 697	6 513
Poistot ja arvonalentumisett		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 365	-6 074
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-2	140
Tilikauden tulos	-670	579
Tilinpäätössiirrot	17	46
Tilikauden verot	-4	-2
Laskennalliset verot	32	-25
Vähemmistöosuudet	16	10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-609	608
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,6	29,1
Vuosikate/Poistot, %	89,5	107,2
Vuosikate e/asukas	555	638
Asukasluku	10 267	10 218

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma	TP 2022	TP 2021
1 000 €		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 696	6 512
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-4	-3
Tulorahoituksen korjaukset	-316	-349
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 601	-9 303
Rahoitusosuudet investointeihin	636	197
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	461	2 779
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 128	-166
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-292	-60
Antolainasaamisten vähennykset	17	111
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 491	2 517
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 163	-3 774
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 500	2 851
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10	-7
Vaihto-omaisuuden muutos	6	33
Saamisten muutos	3 025	-662
Korottomien velkojen muutos	-85	-1 059
Rahoituksen rahavirta	3 490	-50
Rahavarojen muutos	-639	-216
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 080	6 719
Rahavarat 1.1.	6 719	6 935
Rahavarojen muutos	-639	-216
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	57,2	71,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	42,5	50,8
Lainanhoitokate	1,7	1,7
Kassan riittävyys	21,2	25,0

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 1000 €	TP 2022	TP 2021	VASTATTAVAA 1000 €	TP 2022	TP 2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	113 056	109 339	OMA PÄÄOMA	54 558	55 181
Aineettomat hyödykkeet	1 801	1 923	Peruspääoma	17 463	17 463
Aineettomat oikeudet	104	128	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2	2
Muut pitkävaik. menot	1 518	1 681	Muut omat rahastot	3 875	3 885
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	179	114	Edellisten tilikausien ylijäämä	33 828	33 221
Aineelliset hyödykkeet	106 231	102 749	Tilikauden ylijäämä	-610	608
Maa- ja vesialueet	8 310	7 767	VÄHEMMISTÖOSUUDET	649	667
Rakennukset	68 191	63 444	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 114	20 634	VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	3 070	3 396	Poistoero	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	235	239	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	10 312	7 270	PAKOLLISET VARAUKSET	419	433
Sijoitukset	5 025	4 667	Muut pakolliset varaukset	419	433
Osakkuusyhteisöosuudet	615	533	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	290	312
Muut osakkeet ja osuudet	2 904	2 903	Valtion toimeksiannot	85	105
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0	Lahjoitusrahastojen pääomat	30	38
Muut lainasaamiset	621	638	Muut toimeksiantojen pääomat	175	169
Muut saamiset	885	593			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	263	276	VIERAS PÄÄOMA	69 517	66 654
Valtion toimeksiannot	85	105	Pitkäaikainen	42 379	36 964
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	40	40	Lainat rah.ja vak.laitoksilta	37 247	32 155
Muut toimeksiantojen varat	138	131	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
			Lainat muilta luotonantajilta	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 114	13 632	Muut velat	5 131	4 809
Vaihto-omaisuus	525	532	Lyhytaikainen	27 138	29 690
Aineet ja tarvikkeet	325	375	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Keskeneräiset tuotteet	2	2	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	13 350	17 613
Valmiit tuotteet	198	155	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saamiset	5 507	6 380	Saadut ennakot	159	26
Pitkäaikaiset saamiset	585	683	Ostovelat	5 159	4 573
Lainasaamiset	582	680	Muut velat	943	923
Muut saamiset	1	1	Siirtovelat	7 274	6 270
Siirtosaamiset	2	1	Laskennalliset verovelat	253	285
Lyhytaikaiset saamiset	4 922	5 697	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	125 432	123 247
Myyntisaamiset	2 033	2 027	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Lainasaamiset	517	690	Omavaraisuusaste, %	44,1	45,3
Muut saamiset	927	1 438	Suht. Velkaantuneisuus, %	72,1	73,0
Siirtosaamiset	1 445	1 542	Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	33 218	33 830
Rahoitusarvopaperit	131	228	Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	3 235	3 313
Osakkeet ja osuudet	0	0			
Sijoitukset rahamarkkinainst.	131	227			

Muut arvopaperit	0	1	Lainakanta 31.12., 1.000 €	50 598	49 768
Rahat ja pankkisaamiset	5 949	6 491	Lainakanta 31.12., €/asukas	4 928	4 874
			Lainat ja vastuut 31.12., 1.000 €	66 117	63 092
VASTAAVAA YHTEENSÄ	125 432	123 247	Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	6 440	6 175
			Lainasaamiset, 1.000 €	621	638
			Kunnan asukasluku	10 267	10 218

5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Limingan kunnan tilikauden tulos on 165 354,97 euroa. Tulokseen sisältyvät myös kunnan liikelaitosten tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Kunnallistekniikka liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 177 010,98 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 492 684,32 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Muutetaan seuraavien aiempina vuosina tehtyjen investointivarausten käyttötarkoitusta ja kohdistetaan ne uusiin investointivarauksiin:
 - Päiväkoti Karhunleikki 4 400 000 euroa
 - Maaumala / uimahalli 400 000 euroa
- Muodostetaan seuraavat uudet investointivaraukset:
 - Vesilaitosinvestointi 4 600 000 euroa
- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 983 736,12 euroa.
- Kirjataan kunnan tilikauden ylijäämä 1 349 091,09 euroa edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Limingan kunnan tilikauden ylijäämäksi muodostuu edellä mainittujen erien jälkeen 1 349 091,09 euroa. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että liikelaitosten tilinpäätökset vuodelta 2022 hyväksytään liitettäväksi Limingan kunnan vuoden 2022 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä tilikauden tulosten käsittelyt hyväksytään esityksen mukaisesti.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

6.1 STRATEGISET TAVOITTEET

1. ELINVOIMAINEN KUNTAYMPÄRISTÖ

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämässä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Limingalahden hyödyntäminen luontomatkailun näkökulmasta vahvistaa kunnan matkailutoimintaa.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2022	TP 2022
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset (kpl)	yli 70 yritystä	Toteutunut. Perustettu tai siirtynyt Liminkaan 96 uutta yritystä 2022 aikana.
	Vuokratut ja myydyt yritystontit (kpl)	yli 10 luovutettua tonttia	Ei toteutunut. Luovutettuja yritystontteja 3 kpl. Varaussopimuksia 11 kpl.
	Yhteisöverotulojen kehitys	kasvu + 20 %	Ei toteutunut. Yhteisöverotulojen kasvu 9,7 %.
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste (5,5 % 9/2018)	< 6 %	Ei toteutunut. (6,5 % 12/2022, maakunnan alhaisin työttömyysaste)
	Pitkäaikaistyöttömien määrä	< 50 henkilöä	Toteutunut: 37 henkilöä 12/2022.
	Nuorten työttömien määrä (36 henkilöä 9/2018)	< 30 henkilöä	Ei toteutunut: 37 alle 25 -vuotiasta 12/2022.
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista (v. 2017 263 teur)	< 240 000 €	Toteutunut. 2022: 220 442 €.
Liminka luontomatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Matkailun Masterplanin toteutumisaste	50 %	Toteutunut. Toteuma 50 %.
	Koulutusvientiryhmät Limingassa (kansainväliset ja kansalliset yöpyjät)	> 3-5 ryhmää /vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Ei toteutunut: ei ryhmiä, KV-matkailu vielä jäissä. Yöpymisiä 3042 (Park Hotel).
	Muut matkailuryhmät	> 3-5 ryhmää /vuosi > 3-5 ryhmää /vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Ei toteutunut: ei ryhmiä, KV-matkailu vielä jäissä.

Pohjois-Suomen vetovoimaisin kuntabrändi

Sijoittuminen vetovoima -tutkimuksissa

Kolmen kärjessä Pohjois-Suomessa

Mittausta ei tehty 2022, toteutetaan kolmen vuoden välein.

2. MAANKÄYTTÖ JA KUNTAKUVA

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen sekä riittävä tonttitarjonnan varmistaminen.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2022	TP 2022
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Tonttireservi (kaavallinen valmius)		
	- asuntotontit - yritystontit	120 kpl 20 kpl	160 kpl. Toteutunut 55 kpl. Toteutunut
	joista rakentamiskelpoiset tontit		
	- asuntotontit, kpl - yritystontit, kpl	60–70 kpl 20 kpl	118 kpl. Toteutunut 35 kpl. Toteutunut
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase	Muuttotase positiivinen	Ei toteutunut. Nettomuutto -32 asukasta
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Liike-, toimitila- ja asuinrakentamisen kasvattaminen sekä tyhjien liiketilojen väheneminen kuntakeskuksessa		
	Kuntakeskuksen - asukasluku	+ 80 asukasta / vuosi	Ei toteutunut. Asukasmäärän kasvu 49 asukasta.
	- Uudet yksityiset investointihankkeet	> 5 uudisrakennushanketta	Alle 5. Ei toteutunut.
Saavutettavuus ja liikeneyhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärät	Käyttäjien määrä kasvaa	Nousijamäärä 77 698 vuonna 2022. Tietoa ei saatu edelliseen tilinpäätökseen.
	MAL-hankkeet	Kunnasta vähintään yksi hanke hyväksytty suunnitelmaan	Toteutunut. Ruutikankaan liittymän rakentaminen.
	Lähijunayhteys ja kaksoisraide	Lähijunaselvitys hyväksytty	Toteutunut. Traficom selvitys on valmistunut.

Kaksoisraiteen suunnittelua jatketaan vuonna 2022

Toteutunut, kaksoisraiteen suunnittelu jatkuu vuoden 2023 ajan.

3. HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2022	TP 2022
Hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteuttaminen Liikunta painopisteenä	Liikuntareseptin kirjoitusmäärät, neuvonta ja ohjaus (Efficasta)	Liikkumisreseptejä 90 kpl/vuosi	Toteutunut , malli korvattu elintapaohjauksella, jossa toteuma 70.
		Liikunnan puhekesiotoja 1500/vuosi	Ei toteutunut , toteuma 4
		Liikuntaneuvonnassa käy 80 henkilöä vuodessa	Ei toteutunut , tilastointia edelleen kehitetään
		Liikunta- ja elintapaneuvonta ohjauksessa käy 90 henkilöä	Ei toteutunut (6 henkilöä vuoden 2022 aikana)
	Lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkuminen	Tilanne paranee kouluterveyskyselyssä 2022	Kyselyä ei ole tehty vuoden 2022 aikana.
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kuntalaisten kokema hyvinvointi kuntalaiskyselyssä	60 % kuntalaisista arvioi hyvinvointinsa hyväksi tai erittäin hyväksi	Toteutunut. Osallisuusmalli huomioidaan osana uuden kuntastrategisprosessin valmistelua.
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Keskeisten tapahtumien kävijämäärät: - Limmifest - Kesäteatteri - Wanhan ajan joulu	Kävijämäärät kasvavat vuosittain	Toteutunut ainakin Limmifestin osalta. Muiden tapahtumien osalta ei ole saatu tietoa.
	virkestysalueiden kehittämissuunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Rantakylän ja Ruutikan virkestysalueiden masterplan hyväksytty 2022	Ei toteutunut , masterplanit edelleen valmistelussa/päätettävänä. Ruutikankaan kehittäminen ja suunnitelma

		etenee uuden toimintamallin mukaisesti.
Uusien lasten, nuorten ja perheiden tapahtumat	Kaksi uutta nuorten tapahtumaa vuoden 2022 aikana	Toteutunut (Nuorisovaltuuston salibandyturnaus, Axön tapahtuma, Matka Multiversumiin)
Limingan kulttuurin merkkihenkilöiden brändääminen (Ojanperä, Lampi, Tuori ja Krankka)	Suunnitelmatyö aloitettu	Toteutunut. Suunnitelma on valmis ja aikataulutettu aikavälille 2021-2026.

4. TALOUDEN TASAPAINO JA JOHTAMINEN

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus.

Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2022	TP 2022
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakate Verorahoitus	Toimintakatteen kasvu </= verorahoituksen kasvu	Ei toteutunut (toimintakatteen kasvu 8,3 % vs. verorahoituksen kasvu 7,1 %).
	Investointien tulorahoitus %	Yli 40 %	Toteutunut. Vuosikate (4,4 M€) kattaa nettointeivestoinnit lähes kokonaan (4,5 M€).
	Konsernin lainamäärä € /asukas	< koko maan keskiarvo	Toteutunut. Konsernin lainamäärä 4928 € / asukas (kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä vuonna 2021 oli 7 680 € / asukas)
	Vuosikate	Vuosikate kattaa poistot	Ei toteutunut. (vuosikate 5,7 M€ vs. poistot 6,4 M€).
	Taseen ylijäämä	Taseessa on ylijäämää	Toteutunut. Ylijäämä 33,2 milj. euroa.

Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajapoliittisten linjausten toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen	Etenee pääosin suunnitellusti. Omistajapoliittiset linjaukset vaativat päivittämistä (KV 12.11.2018).
	Omistajaohjauskeskustelut	Vähintään 2 x / vuosi	Toteutunut osittain, 1-2 krt per vuosi.
	Yhtiökohtaisten tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen	Toteutunut osittain. Erittely kohdassa: konsernin toiminnan ohjaus.
Hyvinvoiva, osaava ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät / työntekijä	Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv/tt	Ei toteutunut, 21,4 pp (17 684)/tt (826). Koronaepidemiolla merkittävä vaikutus toteutumaan.
	Keskimääräinen eläköitymisikä	> 64 vuotta	Ei toteutunut, 64 vuotta.
	Henkilöstökysely	Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Henkilöstökysely tehdään joka toinen vuosi. Kyselyä ei tehty 2022 aikana.
	Henkilöstön osaaminen	Henkilöstön osaamisen kehittyminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteutuminen.	Toteutunut.
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Viestintäsuunnitelma	Päivitys ja käyttöönotto vuoden 2022 aikana	Toteutunut.
	Julkaisujen määrä eri kanavissa	Jokainen yksikkö viestii toiminnastaan vähintään 1 x / viikko	Toteutunut.
	Kunnan netti- ja intrasivujen uudistus, englanninkieliset sivut	Uudistus saatetaan loppuun vuoden 2022 aikana	Toteutunut. Kehitetään jatkuvasti saadun palautteen ja tarpeen perusteella.
	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden osaamisen kehittäminen	USO 2021-2022 hankkeeseen osallistuminen	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

6.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN

6.2.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta

Tuloslaskelma	TP 2021 1 000 €	Alkuperäinen TA 2022	Muutos €	TA 2022 + muutos	TP 2022	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	8 957,2	0	-	0	17 312	17 312	-
Toimintakulut	- 9 340,61	0	-	0	- 14 096	- 14 096	-
Toimintakate	- 383,41	0	-	0	- 3 216	- 3 216	-

6.2.2 TILINTARKASTUS

Tilintarkastus

Tuloslaskelma	TP 2021 1 000 €	Alkuperäinen TA 2022	Muutos €	TA 2022 + muutos	TP 2022	Poikkeama €	Toteuma %
Toimintatulot	1 829,37	0	-	0	0	0	-
Toimintakulut	- 11 522,30	- 19 200	-	- 19 200	- 10 283	8 917	53,56
Toimintakate	- 9 692,93	- 19 200	-	- 19 200	- 10 283	8 917	53,56

6.2.3 KONSERNIPALVELUT

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Yleistavoitteena on kunnan toiminnan ja talouden ohjaus sekä yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat kuntastrategian toteuttaminen ja talouden tasapainon toteuttaminen kuntaorganisaatiossa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Konsernipalvelut jakautuu seuraaviin alueisiin: johtaminen, maankäyttö ja omaisuuden hallinta, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoimintaosuudet, talouspalvelut, it-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet. Konsernipalveluiden tehtävänä on ohjata kuntastrategian mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoida kunnan sidosryhmyötä.

Keskeiset muutokset palvelualueen toiminnassa

- Hallintosäännön valmistelu vastaamaan uuden Limingan organisaatiota
- Ympäristö- ja ilmasto-ohjelman laatiminen aloitettu vuoden 2022 kesäkuussa. Ohjelman laatimissa osallistettu kuntalaisia ja opiskelijoita. Ohjelma saataneen hyväksyttäväksi ennen kesälomia 2023
- keskeiset kaavahankkeet
 - o Hahtikarin asemakaavaa ei käynnistetty
 - o Asemaseudun asemakaavamuutos. Ydinkeskustan asemakaavanmuutoksen suurin osa selvityksistä on suoritettu
- keskeneräiset kaavahankkeet
 - o Ankkurilahden asemakaavat on tullut lainvoimaisiksi vuoden 2022 aikana.
 - o Poutalan asemakaava on saatu hyväksymisvaiheeseen.
 - o Kotirannan asemakaava on valmis. Ensimmäiset tontit luovutettu vuonna 2022.
 - o (Ruutikangas- Liminganlahti OYK) Rantakylän osayleiskaava on valmistelu vaiheessa, useimmat selvityksistä on suoritettu.
- merkittävimmät rakennushankkeet
 - o Liikuntahalli on valmistunut kesällä 2021. Takuu-aika päättyy kesällä 2023.
 - o lukion peruskorjaus otettiin vastaan 12.12.2022.
 - o Tupoksen koulun korttelin kehittäminen on jatkunut.
 - o Ekokorttelin asemakaavamuutos on valmistunut esitysvaiheeseen.
- It-palvelujen kehittämissuunnitelma tehty 2022 aikana. Konesalipalveluiden ulkoistaminen käynnistynyt ja organisoitumista tietohallinnon tehtäviin jatketaan 2023 aikana.
- paikallinen turvallisuus suunnitelman päivitys
- Liikenneturvallisuuksuunnitelma on päivitetty vuonna 2022.
- talouden- ja johdon raportoinnissa otettu käyttöön uudet Opiferus -työkalut
- Dynasty järjestelmän päivitys valmisteltiin. Käyttöönotto vuoden 2023 alusta

- Keva myönsi osatyökykyisyyden tukemiseksi rahoituksen Meidän Stepit hankkeelle 1.10.-31.12.2023
- Digi Helppi – hanke sai rahoituksen 1.9.2022 - 30.9.2024 Valtiovarainministeriön (Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä) henkilöstön digiosaamisen kehittämiseksi

Tavoitteiden toteutuminen

Konsernipalveluissa vuosi eteni toiminnallisesti ja taloudellisesti pääosin tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstövaihdokset (hallintojohtaja) vaikuttivat osin kehittämistoimenpiteiden toteutumisaikatauluihin. Näistä esimerkiksi Dynasty -järjestelmän käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023. Myös hallintosäännön päivittäminen viivästyi hieman suunnitellusta aikataulusta. Hyvinvointialueen valmistelutehtävät sitoivat merkittävästi resursseja vuoden loppupuolella, mutta pääosin asetetut tavoitteet saavutettiin.

Kuntakonsernin tehokas toiminta ja talouden tasapaino ovat olleet pidempiaikaisena tavoitteena ja niiden saavuttamiseksi on pyritty vahvistamaan kunnan tulopohjaa. Tulopohja on vahvistunut muun muassa tuloverojen ja valtionosuuksien kasvun myötä. Edelliseen vuoteen nähden tuloverotuotot ovat kasvaneet 4,6 %, kiinteistöverot 9,7 % ja yhteisöverot 9,7 %. Samaan aikaan valtionosuudet ovat kasvaneet yhteensä noin 10 %. Lopputulemana verotulopohja kasvoi 7,1 %. Toimintatuottojen tulopohja kasvoi maltillisemmin, 1,5 % vuoden 2021 tasosta.

Kunnan taloustilanteen parantamiseksi keskeistä on toteuttaa toimenpiteitä kunnan tulopohjan vahvistamiseksi sekä pitää kunnan menokasvu verorahoitusta vastaavalla tasolla. Etenkin menokasvuun on kiinnitettävä huomiota tulevien vuosien aikana.

Kaavoituksen osalta vireillä olevat merkittävät kaavat ovat muun muassa:

- Yleiskaavatyön valmistelua ja kantatilaselvitystä valmisteltu vuonna 2022
- Asemaseudun asemakaavamuutos (14.9.2020 § 227). Useita selvityksiä on suoritettu. Hankkeeseen on vuoden 2022 aikana valmisteltu alustava kaavarunko
- Kirkonkylän asemakaavamuutos ja laajennus, Poutalan alue (27.6.2018 § 200). Kaavaehdotus on ollut nähtävillä ja asemakaava on hyväksytty
- Tupos-Vesikari-Tuiskula alueen asemakaavamuutos (18.5.2020 § 123). Kaavaluonnos on ollut nähtävillä. Liikenneselvitys on työn alla. Kaavatyön valmistelua jatkettu. Kaavaan olennaisesti vaikuttavia maaneuvotteluita on käyty useita kertoja

Ekokortteli asemakaavamuutos (17.5.2021 §157). Kaavaluonnos on ollut nähtävillä. Ekokorttelin kaavaehdotus valmisteltu esitysvaiheeseen.

Maankäyttö ja omaisuuden hallinta -vastuualueella on ollut meneillään useita rakennushankkeita. Lukion laajennus ja muutostyö valmistui 12.12.2022. Viikkijäiset kohteessa pidettiin 20.2.2023.

Kunnassa on perustettu kevään 2021 aikana konsernipalveluvetoinen digiryhmä, jossa on edustettuna kaikki kunnan palvelualat. Ryhmän toimeksiantoa päivitettiin syksyllä 2022 ja muutettiin nimi Digikehitysryhmäksi. Tarkoituksena on löytää synergiahyötyjä osaamisen jakamisesta ja toisaalta parantaa hallittavuutta kunnan

digitaalisten palveluiden kehittämisessä. Tällä hetkellä kaikki kunnan digikehittämiseen liittyvät asiat käsitellään Digikehitysryhmässä ennen päätöksentekoa.

IT -palveluiden nykytilakartoitus ja auditointi toteutettiin ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ja sen perusteella tehty toimenpideohjelma on suunniteltu. Aiempaa omaa IT-palvelutuotantoa ostetaan jatkossa enemmän palveluhankintana ja omassa toiminnassa keskitytään enemmän tietohallinto-osaamisen vahvistamiseen. Kevään 2022 aikana toteutettiin omien talouden suunnittelu- ja raportointijärjestelmän käyttöönotto ja vuoden 2023 talousarvio tehtiin uudella Opiferus -suunnittelujärjestelmällä.

Covid -19 epidemian vaikutti toimintoihin vielä vuonna 2022. Sijaisia saatiin vaihtelevasti rekrytoitua eri palvelualueille, ja pääsääntöisesti mitoituksissa pysyttiin. Sijaiskustannuksissa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön rekrytointeihin kehitettiin uudenlainen toimintamalli, joka tuotti tulosta. Valtakunnallinen työehtosopimusneuvottelu haastoi palveluiden järjestämistä.

Hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä aloitettiin koko kuntaa koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Tavoitteena oli aloittaa Uuden Limingan rakentaminen, koska osa henkilöstöstä siirtyi 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Projektista vastasi hallintojohtaja. Koko organisaation osalta alkuvuodesta käytettiin ulkopuolista asiantuntijuutta. Keskeistä on päivittää tehtäväkuvat ja -nimikkeet vastaamaan tämän päivän tehtäviä ja tarvittaessa vahvistaa osaamista vastaamaan työn vaatimuutta.

Hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön siirtoa valmisteltiin suunnitelman mukaisesti. Hyvinvointialueelle siirtävälle henkilöstölle järjestettiin muutosvalmennusta yhdessä Maaseudun Sivustysliiton kanssa. Työsuojelutoimintaan haettiin loppuvuodesta sparrausta Kuntatyö2030 työpajojen kautta. Henkilöstön osatyökykyisyyden tukemiseksi, haettiin Kuntien eläkevakuutusyhtiö Kevan kehittämisrahaa. Meidän Stepit -kehittämishankkeelle myönnettiin rahoitusta 1.10.2022 - 31.12.2023 väliseksi ajaksi. Tarkempia tietoja henkilöstöstä henkilöstökertomuksessa. Henkilöstön digiosaamisen kehittäminen hankerahoituksella käynnistyi syksyllä 2022 jatkuen 30.9.2024 saakka. Riittävä digiosaaminen tukee työhyvinvointia ja auttaa osaltaan jaksamaan työssä.

Kunnanvaltuusto on asettanut Kestävän kehityksen Liminka -ohjelmatyöryhmän valmistelemaan päätöksentekoon Limingan kestävän kehityksen toimenpiteitä huomioiden ilmastoasiat. Aiheen laajuuden ja substanssiosaamisen varmistamiseksi on haettu tammikuussa 2022 TUIKE – Tulevaisuuden ilmastoviisas ja kestävä Liminka -hanke, johon on saatu rahoituspäätös Pohjois-Pohjanmaan liitolta 28.2.2022. Hanke saatu käyntiin kesäkuussa 2022. Hankkeessa on osallistettu kuntalaisia ja opiskelijoita. Tavoitteena on Kestävän kehityksen Liminka -ohjelma hyväksytään ennen kesälomia 2023.

Vuonna 2021 alkaneessa Limingan ja Utajärven kuntien yhteisessä digiosallisuushankkeessa kehitettiin kuntademokratian digitalisaatiota ja digitaalista osallistamista. Hankeajana muun muassa luotiin Limingassa digitaaliset työtilat ja tiedonjakokanavat kunnanhallitukselle, valtuustolle, vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle. Hanke päättyi syksyllä 2022.

Maan käyttö ja omaisuudenhallinta, tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Erotus TA 2022 - Toteuma 2022	Toteuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	385 820	182 300	-	182 300	101 516	-80 784	55,69
Maksutuotot	202 902	204 000	-	204 000	156 610	-47 390	76,77
Tuet ja avustukset	11 168	11 900	-	11 900	1 520	-10 380	12,77
Vuokratuotot	842 279	846 000	-	846 000	885 981	39 981	104,73
Muut toimintatuotot	2 190 045	2 317 300	-	2 317 300	829 497	-1 487 803	35,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 632 214	3 561 500	-	3 561 500	1 975 124	-1 586 376	55,46
Valmisteverastojen muutos	-	-	-	-	-	-	-
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	98 524	98 524	-
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-373 074	-389 147	-	-389 147	-363 687	25 460	93,46
Eläkekulut	-61 737	-69 105	-	-69 105	-74 136	-5 031	107,28
Muut henkilösivukulut	-15 367	-14 790	-	-14 790	-12 998	1 792	87,88
Henkilöstökorvaukset	1 495	-	-	-	1 153	1 153	-
Palvelujen ostot	-1 832 284	-1 884 310	-	-884 310	-1 822 550	61 760	96,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97 999	-126 495	-	-126 495	-129 081	-2 586	102,04
Avustukset	-2 000	-	-	-	-6 523	-6 523	-
Vuokrat	-28 669	-48 020	-	-48 020	-47 422	598	98,75
Muut toimintakulut	-27 397	-14 200	-	-14 200	11 663	2 537	82,13
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 437 032	-2 546 068	-	-2 546 068	-2 466 907	79 160	96,89
TOIMINTAKATE	1 195 182	1 015 432	-	1 015 432	-393 259	-1 408 692	-38,73

Toimintatuotot olivat pienemmät, koska tonttimyynti alkoi hidastumaan ja käytännössä loppui kokonaan vuoden 2022 lopulla. Tulevaisuudessa on kiinnitettävä huomiota tonttien markkinointiin ja tarvittaessa tulee tehdä myyntiä edistäviä ratkaisuja tonttien myynnissä. Vuonna 2023 tulosalueelle kirjautuu vuokratulot Poh-teelle vuokratuista kiinteistöistä. Merkittävin poikkeama suhteessa talousarvioon on liikelaitosten omien ta-seiden käyttöönotosta johtuva muiden toimintatuottojen pienentyminen suhteessa aiempaan toimintamal-liin. Maankäytön ja omaisuudenhallinnan poistot siirrettiin aiemmin kirjaamalla maankäyttöön ja omaisuuden hallintaan poistoja vastaava muiden toimintatuottojen tuloerä. Muut toimintatuotot ovat alittuneet 1,5 milj. euroa, mutta vastaavasti myös poistot ovat toteutuneet 2 milj. euroa suunniteltua pienempinä.

Konsernipalvelut, tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Erotus toteuma 2022 – TA 2022	Toteuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 829 926	1 053 716	-	1 053 716	1 056 073	2 357	100,22
Maksutuotot	203 042	-	-	-	45	45	-
Tuet ja avustukset	207 728	135 000	-	135 000	335 459	200 459	248,49
Vuokratuotot	842 279	-	-	-	-	-	-
Muut toimintatuotot	2 191 546	-	-	-	3 515	3 515	-
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 274 521	1 188 716	-	1 188 716	1 395 092	206 376	117,36
Valmisteverastojen muutos	-	-	-	-	-	-	-
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	-	-	-
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-1 214 607	-777 800	-	-777 800	-956 875	-179 075	123,02
Eläkekulut	-235 721	-156 400	-	-156 400	-219 943	-63 543	140,63
Muut henkilösivukulut	-44 441	-25 530	-	-25 530	-27 800	-2 270	108,89
Henkilöstökorvaukset	4 471	-	-	-	100	100	-
Palvelujen ostot	-5 271 236	-3 176 839	-	-3 176 839	-3 033 644	143 195	95,49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-154 498	-19 500	-	-19 500	-33 782	-14 282	173,24
Avustukset	-2 250	-1 000	-	-1 000	-400	600	40,00
Vuokrat	-179 627	-519 800	-	-519 800	-329 240	190 560	63,34
Muut toimintakulut	-149 556	-33 200	-	-33 200	-30 890	2 310	93,04
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 247 465	-4 710 069	-	-4 710 069	-4 632 474	77 595	98,35
TOIMINTAKATE	-1 972 944	-3 521 353	-	-3 521 353	-3 237 385	283 971	91,94

Konsernipalvelujen toimintatuottojen toteuma oli 117,36 % ja ne ylittivät talousarvion noin 206 376 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 98,35 % ja ne alittivat talousarvion 77 595 euroa. Toimintakatteen toteuma oli 91,94 %. Toimintakate (nettomeno) alittivat talousarvion 283 971 euroa. Kokonaisuutena Konsernipalveluiden talous saavutti sille talousarviossa asetetut tavoitteet.

6.2.4 ELINVOIMAPALVELUT

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Elinvoimapalveluiden yleistavoitteena on kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan lisääminen ja vahvistaminen. Limingan kuntastrategian elinvoimaa vahvistavat kärjet: 1) Yrityksiä ja työpaikkoja, 2) Kansainvälisyttä ja matkailua sekä 3) Vetovoimainen kuntakuva, ovat kaikki palvelulinjan ydintoiminnan keskiössä. Strategian mukaisissa tavoitteissa on onnistuttu erinomaisesti vuonna 2022.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Elinvoimapalvelut on tuottanut vuonna 2022 elinkeino-, matkailun kehittämis-, viestintä-, tapahtuma-, markkinointi-, työllisyys- ja hanketoiminnan palvelut. Elinvoimapalvelut toimivat kuntastrategian linjausten mukaisesti, vastaten sidosryhmätyöstä omalta osaltaan ja koordinoi kunnan hankesalkkua

Palvelualueen keskeiset palvelut ja tavoitteet 2022:

- Elinkeinotoiminnan kehittäminen ja -rakenteen monipuolistaminen
- Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen
- Uusien yritysten ja yrittäjien saaminen kuntaan
- Olemassa olevien yritysten liiketoiminnan kehittämisen tukeminen
- Matkailun masterplanin vaiheittainen täytäntöönpano
- Matkailutoiminnan kehittäminen yhdessä alueen matkailuyrittäjien ja konserniyhtiöiden kanssa
- Kansainvälisen koulutusmatkailun sekä muun vapaa-ajan KV-matkailun kehittäminen
- Digi-valtionavustus (VM), Pikku Duunia -hanke, Työllisyyden kuntakokeilu, Nuorten taitopaja Taikun valtionavustus, Pyörällä Kuuhun -pyörämatkailun edistämishanke, Meidän Stepit –hanke
- Tapahtumatuotannon kehittäminen pandemian jälkeen yhdessä kumppanien kanssa
- Tonttimarkkinoinnin kehittäminen
- Kunnan ulkoisen viestinnän brändin vahvistaminen
- Muun hankerahoituksen hyödyntäminen

Vuodelle 2022 asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Elinkeinotoiminta kunnan alueella kehittyi ja sen rakenne monipuolistui edelleen. Vuoden aikana työpaikkaomavaraisuus kasvoi, kun uusia yrityksiä sijoittui Liminkaan niin keskustaan kuin Tupoksen Ankkurilahteenkin. Vuonna 2022 Limingassa perustettiin 96 uutta yritystä ja 30 lopetti toimintansa, joten nettona uusia yrityksiä saatiin 66 kappaletta. Olemassa olevien yritysten liiketoiminnan kehittämistä edistettiin mm. auttamalla yrityksiä investointihakemuksissa ja toimimalla hallinnoijana erilaisissa yritysryhmähankkeissa. Uusyrittäjäpalveluissa autettiin 45 uutta yrittäjää, joista 30 perusti uuden yrityksen. Lisäksi uusyrittäjäpalveluiden puolella tehtiin erilaisia laskelmia 15 jo olemassa olevalle yritykselle. Starttirahaa haettiin 8 yrittäjälle ja kaikille heille saatiin TE-toimistosta myönteinen päätös.

Vuoden 2022 aikana edistettiin matkailun masterplania toteutumista Liminganlahden osalta kesäkeittiön ja kukkalan valmistumisen myötä. Lisäksi toteutettiin ilmastonmuutosoppimisympäristön konsepti ja toteutettiin päivitystyö matkailun masterplanin Rantakylän lisäämisen osalta. Ruutikankaan tilanne oli vuoden 2022

aikana osittain pysähtynyt, mutta loppuvuodesta 2022 myös Ruutikankaan kehityspolku sai uusia lähtöjä. Vuoden 2022 aikana saimme myös uuden matkailupäällikön, kun kunnan aiempi matkailupäällikkö irtisanoutui ja siirtyi muihin tehtäviin. KV-matkailu oli edelleen melko lailla jäissä vielä vuonna 2022, joten uusia ryhmiä ei vuoden 2022 aikana saatu Liminkaan vierailemaan. Sen sijaan kotimaan matkailu pysyi edelleen vahvana, joka näkyy Limingan hotellien käyttöasteen parantumisessa sekä luontokeskuksen kävijämäärän uudessa ennätyksessä.

Työllisyyden kuntakokeilu on jatkunut vuoden 2022 ajan ja työllisyyden luvut ovat olleet maakunnan huippua myös tänä vuonna! Liminka oli edelleen Oulun seudun kuntakokeiluun kuuluvista kunnista selkeästi ykkönen niin kuntakokeilun mittareilla, kuin työttömyysasteella mitattuna. Työllisyystoiminnan tukena oli vielä vuoden 2022 ensimmäisen puolikkaan verran Pikku Duunia –hanke. Nuorten Työpaja TaiKu jatkoi toimintaansa suunnitelman mukaisesti ja nuoria saatiin sekä seinättömän että seinällisen työpajan puolella erittäin hyvin opiskelemaan ja työelämään. Pääpaino nuorten työllistämässä on kääntynyt enemmän kuntakokeilun piiriin jo vuonna 2021, joten Taikulla pääpaino säilyi kuntouttavan työtoiminnan ja SHL:n sopimusten piiriin kuuluvien nuorten kanssa.

Tapahtumatuotannon osalta vuonna 2022 päästiin hieman selkeämmille vesille, kun pandemian merkitys oli jo kohtalaisen pieni. Vuonna 2022 Liminkaan perustettiin uusi teatteriyhdistys (Lite ry), joka tuotti mellevän kesäteatteriesitysten sarjan (10 esitystä kesällä 2022). Muitakin tapahtumia järjestettiin normaaliin tapaan.

Kuntaviestinnän, -markkinoinnin ja -brändin osalta vuonna 2022 tehtiin taas uusia avauksia. Vuoden aikana tuotettiin mm. Uusi Avara Liminka –videomainoskonsepti ja sen ensimmäiset 6 jaksoa. Lisäksi Liminka voitti toistamiseen ”Suomen Kekseliäin Kunta” -tittelin ja sen yhteydessä toteutettiin pitkään suunniteltu rekrytointivideo esittelemään millaista on olla töissä Suomen kekseliäimmässä kunnassa. Markkinointia jatkettiin monikanavaisena aiemman mallin mukaisesti, kuitenkin painottaen niitä medioita, joista vuoden 2021 osalta oli saatu selkeästi positiivista palautetta.

Hankepuolella vuosi 2022 oli myös ihan mukiinmenevä. VM:n rahoittama digiosallisuushanke, jota tehdään yhdessä Utajärven kunnan kanssa, jatkui vuoden 2022 syksyyn saakka ja syksyllä 2022 alkoi uusi VM:n rahoittama DigiHelppi –hanke, jossa mukana ovat Limingan lisäksi Utajärvi ja Tyrnävä. PikkuDuunia hanke päättyi vuoden 2022 elokuussa. Uutena hankkeena starttasi vuoden alusta Pyörällä Kuuhun –hanke, joka tehdään yhdessä Raahen seutukunnan kanssa ja jonka tavoitteena on lisätä pyörämatkailun kiinnostavuutta alueella. Marraskuussa 2022 käynnistyi KEVAN rahoittama Meidän Stepit –hanke ja vuonna 2022 alkanut TUIKE-hanke on avainasemassa Kestävä Liminka -työryhmän toiminnassa. Vuoden 2022 puolella tehtiin myös kolme hankehakemusta Traficomille, joista kaksi sai rahoituksen vuoden 2023 alussa.

Keskeiset muutokset palvelualueen toiminnassa

Vuosi 2022 oli hankkeiden, hankehakujen, työllisyyden kuntakokeilun, tapahtumien, elinvoiman kehittämistoimenpiteiden ja kuntayhtiöiden pyöryksen myötä erittäin kiireinen. Elinvoimapalveluiden resurssit olivat erittäin tiukalla ja onneksi henkilöstö jousti niin upeasti vuoden 2022 aikana, että kaikki suunnitellut ja tärkeät toimenpiteet saatiin toteutettua niin, ettei asiakaspalvelusta ja yrittäjien auttamisesta tarvinnut tinkiä. Vuoden aikana kontaktoitiin 230 liminkalaista yritystä kunnan puolesta, jonka lisäksi iso joukko yrittäjiä on

ollut kuntaan päin yhteyksissä vuoden aikana. Pelkästään yritys- ja sijoittumisasiantuntija on käynyt vuoden 2022 aikana 63 yrityksen kanssa neuvotteluja kuntaan sijoittumisen osalta.

Kunnan hanketoiminta on edelleen kohtuuhyvällä tasolla, vaikka vuonna 2022 oli ohjelmakauden "vaihtovuosi", mikä tarkoitti, että vuoden 2022 aikana hankkeita oli huomattavasti normaalitilannetta haastavampi hakea. Valtio jakaa edelleen valtiontukia harkinnanvaraisilla täsmä-/teemarahoituksilla, jonka lisäksi valtion jakama kompensatio kunnille "automaattitukien" muodossa on hyvin elinvoimapainotteista. Tämä vaatii valtion tukirahojen tarkkaa seuranta, jotta pystymme hakemaan "meiltä leikatut tuet takaisin itsellemme" harkinnanvaraisten valtion tukirahojen puolelta, luonnollisesti huomioiden kuntastrategian kärjet.

Talous

Elinvoimapalvelut, tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	Muutos TA2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Erotus TA2022-Toteuma 2022	Toteuma - %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	55 178	30 200	0	30 200	25 157	5 043	83,30
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,00
Tuet ja avustukset	244 068	573 000	0	573 000	344 154	-228 846	60,06
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	0,00
Muut toimintatuotot	25 509	15 150	0	15 150	16 513	1 363	109,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	324 754	618 350	0	618 350	385 824	-232 526	62,40
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-641 839	-1 062 500	0	-1 062 500	-935 465	127 035	88,04
Eläkekulut	-110 396	-120 417	0	-120 417	-159 726	-39 309	132,64
Muut henkilösivukulut	-25 966	-25 233	0	-25 233	-32 528	-7 295	128,91
Henkilöstökorvaukset	16 939	0	0	0	24 590	24 590	-
Palvelujen ostot	-391 752	-708 935	0	-708 935	-378 626	330 309	53,41
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 979	-3 900	0	-3 900	-41 490	-37 590	1 063,85
Avustukset	-11 269	-7 000	0	-7 000	-23 000	-16 000	328,57
Vuokrat	-65 090	-74 750	0	-74 750	-68 996	5 754	92,30
Muut toimintakulut	-12 318	-4 500	0	-4 500	-9 573	-5 073	212,73
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 267 670	-2 007 235	0	-2 007 235	-1 624 814	382 421	80,95
TOIMINTAKATE	-942 916	-1 388 885		-1 388 885	-1 238 991	149 894	89,21

Vuoden 2022 toimintakate alittaa talousarvion n. 150 000 eurolla. Lopputulos olisi osittain erilainen, mikäli haetut hankkeet olisivat menneet läpi (tuloja olisi ollut enemmän, mutta myös menot olisivat kasvaneet).

Palveluiden järjestämissuunnitelman toteutuminen

Palvelu	Arvio palvelu-tarpeesta	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelmakaudella	Toteutuminen 2022
Elinkeinojen kehittäminen	kasvaa	95 %	5 %	Kuntien välinen yhteistyö (leader, Oulun matkailu Oy, yhteistyö PPY:n kanssa, maaseutu-elinkei-not)	Hanke-rahoituksen hyödyntäminen, Matkailun MasterPlanin vaiheittainen täytönpano, mahdolliset uudet hankkeet	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Viestintä ja markkinointi	kasvaa	40 %	60 %	Ostopalvelut yksityisiltä	Uudet tontti- kampanjat	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Tapahtuma-tuotanto	nykyisellään	10 %	90 %	Ostopalvelut kolmannelta sektorilta ja yhteisproduktiot	Tapahtuma-tuotannon kehittäminen	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Työllisyyspalvelut	nykyisellään	95%	5%	Alueelliset yhteishankkeet ja yhteistoimintasopimukset	Palveluiden vaikuttavuuden kehittäminen, Oulun seudun työllisyyden kuntakoikeilu, Pikku Duunia -hanke ja mahdollinen uusi työllisyysuhanke	Toteutunut suunnitelman mukaisesti

6.2.5 PERUSTURVAPALVELUT

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Perusturvapalvelujen päätavoitteena on terve ja hyvinvoiva kuntalainen.

Terveysten ja hyvinvoinnin tukemisessa vuonna 2022 perusturvapalvelut painottaa:

- kuntalaisten omatoimisuutta
- sähköisten palveluiden kehittämistä
- yhdessä tekemistä niin sisäisten kuin ulkoisten verkostojen kanssa
- henkilöstön osaamisen vahvistaminen muuttuvassa toimintakentässä
- huomioidaan hyvinvointialueen sote valmistelu oman toiminnan kehittämistyössä
- osallistutaan alueelliseen suunnitteluun
- johtamisen kehittäminen

Vuoden 2022 aikana Covid – 19lla oli edelleen vaikutusta toimintoihin. Henkilöstön sijaistarve oli korkea. Sijaistarpeisiin pystyttiin vastaamaan kohtuullisen hyvin, ja siten mitoitusvaatimuksissa pääsääntöisesti pysyttiin. Henkilöstökustannuksissa tämä näkyy kasvuna. Valtakunnallinen työehtosopimusneuvottelutilanne toi haasteita palveluiden järjestämisessä.

Henkilöstöä alkoi siirtymään enenevässä määrin erilaisiin tehtäviin hyvinvointialueelle joko kokoaikaisesti tai % osuudella. Tämä näkyi työyksiköissä sirpaleisuutena ja mahdollisina henkilöstövaihdoiksi. Henkilöstölle järjestettiin muutosvalmennusta syksyn 2022 aikana tukemaan hyvinvointialueelle siirtymistä. Henkilöstö ansaitsee kiitokset joustamisesta ja laadukkaasta työstä näiden moninaisten muutosten keskellä.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Perusturvaosasto tarjoaa kuntalaisille lainsäädännön mukaisesti laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lähellä kuntalaista. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää väestön fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveydentilaa sekä väestön ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Toiminnan perustana ovat hyvinvointia tukevat väestön saatavissa olevat palvelut. Yhdessä tekeminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kesken on keskeinen tavoite tuleville vuosille.

Sosiaalipalvelut vastaavat kunnalle kuuluvien sosiaalihuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Sosiaalipalveluiden toimintaa säätelevät useat eri lait ja asetukset, jotka pitävät sisällään useita kymmeniä eri palvelutehtäviä. Keskeisimmät sosiaalipalveluita määrittävät lait ovat sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki, vammaispalvelulaki ja erityishuoltolaki. Sosiaalipalvelut koostuvat seuraavista toiminta-alueista / palvelutehtävistä:

- 1.) perhesosiaalityö
- 2.) lastensuojelu
- 3.) työikäisten sosiaalityö
- 4.) päihdehuolto
- 5.) erityisryhmien (vammais- ja kehitysvammaisuus) ja iäkkäiden sosiaalityö
- 5.) Perheoikeudelliset palvelut

Sosiaalipalveluiden järjestämisen näkökulmasta kuntalaisten tarpeisiin vastaaminen elämän eri vaiheissa eli asiakaslähtöisyys sekä monialaisuus ja poikkihallinnollisuus, vaikuttavuus ja talouden hallinta ovat keskeisiä päälinjauksia. Sosiaalipalveluiden päätavoitteena on tukea asiakkaiden hyvinvointia ja selviytymistä ensisijaisesti kotona ja arkiympäristössä. Tämä päätavoite kuvastaa sitä, millaisin ensisijaisin tukimuodoin ja palveluiden sosiaalipalveluita järjestetään. Limingan kunnan sosiaalipalveluita järjestetään sekä omana palvelutuotantona että ostopalveluna.

Terveysterveystenhuollon vastuualueen palveluihin kuuluvat terveysneuvonta, terveyskeskuksen vastaanotto, kuntoutus, suunterveydenhuolto, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, terveyskeskuksen vuodeosasto ja mielenterveyspalvelut ja erikoissairaanhoido.

Vanhuspalvelut tarjoavat ikääntyneille kuntalaisille lainsäädännön mukaiset laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää ikääntyneiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä sekä tukea kotona asumista.

Keskeiset muutokset ja toimenpiteet palvelualueen toiminnassa

Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää olemassa olevia palveluita terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi huomioiden tuleva sote- ja maakuntamuutos mm. seuraavien toimenpiteiden avulla:

- Limingan terveyskeskuksen on valinnut hoitopaikakseen yhä useampi ulkokuntalainen
- Kuntalaisten omatoimisuuden lisääminen sähköisten palveluiden avulla.
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistaminen kotiin annettavilla palveluilla
- Vahvistetaan lapset puheeksi – työmenetelmän käyttöä
- Elintapa- ja liikuntaneuvonnan tehostaminen yhdessä liikuntapalveluiden kanssa
- Sydän- ja verisuonisairauspotilaiden sopeutusvalmennuskurssit myös sähköisenä
- Erityisryhmien sosiaalista kuntoutusta vahvistetaan edelleen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi terveyspalveluissa parannetaan hoidontarpeen arviointia ja kokonaisvaltaisen hoitosuunnitelman tekemistä jokaiselle potilaalle
- Ikäihmisten kotona asumista kehitetään luomalla uusia toimintamalleja
- Kannallisen sosiaalihuollon asiakastietovarannon (KanSa) käyttöönotto

Terveyspalveluissa vuotta 2022 on edelleen värittänyt koronapandemia. Käynnit ovat kuitenkin lisääntyneet huomattavasti erityisesti lääkäreiden vastaanotoilla. Lisääntyneiden käyntien myötä myös tulot nousivat selvästi. Koronakustannukset kohdistuivat pääasiassa henkilöstömenoihin sekä hoitotarvikekustannuksiin.

Sähköisen Omaolo-järjestelmän käyttöä on laajennettu vastaanoton oirearviointeihin. Henkilökunta on koulutettu vaatimusten mukaisesti. Terveyskeskus on myös osallistunut THL:n Hyvä vastaanotto- valmennukseen, jonka avulla edelleen olemme jatkaneet terveyspalveluiden kehittämistä. Oulunseudun päivystyksessä on käynyt vain 625 liminkalaista, mikä on vähemmän kuin koko 6 vuoden seurantakaudella.

Myös vuodeosastolla tulot kasvoivat. Keskimääräinen hoitoaika oli 7 vuorokautta. Hoitopäivät lisääntyivät yli 20 % ja sitä myöten kuormitus oli 103%.

Limingassa perustettiin vuoden 2021 lopussa terveystarkastuspsykiatriin virka, jonka avulla on saatu mielenterveyspalveluiden jonot poistettua vuoden 2022 aikana. Sitä tukee myös uusi hoitomalli, jota pilotoitiin vuonna 2021. Siinä psykiatrinen sairaanhoitaja toimii ns. ensilinjan hoitajana vastaanotolla tehden psykiatrisia hoidontarpeen arviointoja 1-3 viikoittaisen käynnin avulla. Vastaanotolle pääsee viikon kuluessa yhteydenotosta.

Limingan terveystarkastuksen oli valinnut 460 ulkopaikkakuntalaista ja toisen kunnan oli valinnut 58 liminkalaista. Terveystarkastuksen valinneiden määrä lisääntyi vuoden aikana yli sadalla henkilöllä.

Lapsia on syntynyt Limingassa vuonna 2022 yhteensä 132.

Vanhuspalveluista on osallistuttu aktiivisesti hyvinvointialueeseen liittyviin valmisteluihin ja hanketyöhön. Hankkeissa on kehitetty alueellisesti asiakas- ja palveluohjausta, kotikuntoutusta, kotisairaaloimintamallia sekä kotihoitoa.

Kaikki 65-, 70- ja 75 -vuotta täyttävät saivat kutsun terveystarkastukseen. Reilu 80 % kutsutuista kävi terveystarkastuksessa. HEHKO-kotikäynnit (hyvinvointia edistävät kotikäynnit) tehdään pääsääntöisesti 80 -vuotta ja 85 -vuotta täyttäneille. Seniorineuvolan sairaanhoitajan vastaanotoille ikäihmiset ovat päässeet hyvin ja saaneet ohjausta sekä neuvontaa. Lisäksi seniorineuvolassa tehdään etsivää vanhustyötä. Seniorineuvolan sairaanhoitajan tehtäviin kuuluu tehdä hoitajan osuus ajokorttitarkastuksesta 70-vuotta täyttävillä ja sitä vanhemmille asiakkaille.

Kuntouttavaan päivätoimintaan palkattiin pilottina fysioterapeutti, jotta asiakkaiden yksilöllisempään kuntoutustarpeeseen pystyttiin vastaamaan kokonaisvaltaisemmin. Myös kotikäyntejä toteutettiin kuntouttavammalla näkökulmalla.

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu kotihoidon asiakkaille ja Joutsenkodissa asuville on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Kotihoidon ja Joutsenkodin hoitajat ovat suorittaneet Kunnonhoitaja -koulutuksen. Säännöllisen harjoittelun ja arkiliikunnan merkitystä on tuotu esille toimintakyvyn parantamiseksi ja ylläpitämiseksi. Tavoitteena on syventää hoitajien tietoa toimintakykyä edistävästä työtavasta sekä lisätä tietoa iäkkäiden arkiliikunnasta ja voima- ja tasapainoharjoittelusta. Joutsenkodin asiakkaille suunnatun säännöllisen ohjatun harjoittelun tavoitteena on ylläpitää ja parantaa toimintakykyä. Asiakkaan kanssa tehtävä liikkumissuunnitelma on osa hoito- ja palvelusuunnitelmaa. Koulutuksen myötä henkilöstö on käyttänyt syvempää osaamistaan asiakkaiden ja asukkaiden toimintakykyä edistävissä toiminnassa.

Kotihoidon henkilöstö on päivittänyt osaamista kohdennetulla pitempiaikaisella koulutuksella, joka on yhteinäistänyt toimintakäytäntöjä.

Tehostetun palveluasumisen palveluseleitä oli vuoden lopussa käytössä 23 kappaletta.

Perhesosiaalityön asiakkuudet ovat viime vuosien aikana lisääntyneet tuntuvasti, mutta asiakasmäärän kasvu on hiljalleen tasoittunut. Palvelutarpeen arviointitiimin (sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja -työpari) työpästä on voitu vahvistaa syksystä 2021 alkaen. Tiimin tavoitteeksi on mm. asetettu tehdä intensiivistä ohjaus- ja neuvontatyötä palvelutarpeen arviointiprosessiin ohjautuvien perheiden kanssa. Tämä on arvion mukaan yksi tärkeimmistä ansioista, miksi jatkoasiakkuuksien tarpeet ovat perhesosiaalityöhön vähentyneet. Myös perhesosiaalityötä on vuosien aikana vahvistettu tavoite- ja tarveperusteisesti. Resurssia on voitu kohdentaa

kyseiseen palvelutehtävään organisaation sisäisillä muutoksilla (sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja) vuoden 2022 aikana.

Yllä mainitut tekijät yhdessä ovat edesauttaneet sitä, etteivät lastensuojelun asiakasmäärät ole lisääntyneet. Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijän työtehtävää on jäsennellyt 1.1.2022 uudistuneen lain mukaisesti siten, että sosiaalityöntekijät vastaavat 0-17-vuotiaiden lasten asioista. Lastensuojelun asiakasmäärä on ollut koko vuoden ajan uudistuneen lain mukainen. Omaa avopalveluiden palvelutuotantoa (perhetyö, ammatillinen tukihenkilötyö...) on vahvistettu työresurssien tiiviillä seurannalla ja sen myötä oikein kohdentamisella. Avopalveluiden työntekijät vastaavat myös perhesosiaalityön asiakkaiden palveluiden järjestämisestä. Huomioitavaa on myös, että Limingassa on melko vahva oma tukiperheverkosto, joka vähentää ostopalvelun tarvetta.

Lastensuojelun sijoitetuista lapsista lähes 90 prosenttia on perhehoidossa tavoitteen mukaisesti. Jälkihuollon ohjauksessa Limingassa tai lähiseudulla asuvat on toteutettu omana työnä.

Pitkäaikaistyöttömille, yli 29-vuotiaille, suunnattua kuntouttavaa työtoimintaa omana palvelutuotantoa on kehitetty ja syksystä 2021 alkaen toiminta on alkanut uudella ohjelmalla ja edelleen jatkunut vuoden 2022 aikana. Muutoinkin yhteistyötä kuntien eri toimijoiden kanssa kuntouttavan työtoiminnan mahdollistamiseksi on saatu jonkin verran aktivoitua, mutta ei aivan tavoiteasteen.

Toimeentulotuen kustannukset ovat vähentyneet viime vuosien aikana ja edelleen vuonna 2022. Taloussosiaalityöhön liittyvää ohjausta ja neuvontaa on monipuolistettu. Lisäksi suunnitelmallisen sosiaalityön osuutta esim. sen jälkeen, kun ehkäisevää toimeentulotukea on myönnetty, on vahvistettu. Asiakkaan vastikkeellisuutta vahvistetaan ja etsitään ratkaisuja, mm. neuvotteluja maksusuunnitelmista, ennen toimeentulotuen myöntämistä. Myös välitystiliasiakkuuksien määrä on lisääntynyt, joka on yksi konkreettinen keino tukea asiakkaita taloudellisten asioiden hoitamisessa ja ehkäistä pitkäaikainen toimeentulotukiasiakkuus.

Sosiaaliseen kuntoutukseen liittyvä ryhmätoiminta on eriytetty kuntouttavasta työtoiminnasta. Sosiaali- ja mielenterveyspalveluiden verkostotyö on lisääntynyt vastavuoroisella aktivoinnilla.

Päihdetyön kokemusasiantuntijatyö on juurrutettu osaksi sosiaalipalveluita ja toimii täydentävä asiantuntijuutena niin palvelutarpeen arvioinneissa kuin palveluiden toteuttamisessakin.

Ikääntyneiden osuus sosiaalipalveluiden tehtäväalueella on kasvava, mutta ei määrällisesti huomattava. Ikääntyneen väestön mielenterveyshaasteet, taloudelliset ongelmat tai asumisolosuhteet ovat ilmiöitä, joiden vuoksi yhteydenottoja tulee sosiaalipalveluiden lisääntyvässä määrin. Ikääntyneiden auttamiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä terveys- ja vanhuspalveluiden kanssa. Monitoimijuutta tullaan tarvitsemaan arvion mukaan jatkossa yhä enemmän.

Vammaisten avopalveluiden talousrakenteeseen sidottu alle 65 vuotiaiden omaishoidontuki on näkynyt useamman vuoden ajan kasvua.

Virka-ajan ulkopuolisesta sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminta-alue on laajentunut, joka on lisännyt jonkin verran osallistujakuntien kustannusvastuuta. Kriisityötoiminnassa mukana olevaa henkilökuntaa on lisätty. Kriisityö organisoituu päivystyksen kautta ja toteutetaan tilanteen mukaan yhteistyönä sosiaali- ja mielenterveyspalveluiden, koulun ja seurakunnan kanssa.

Sosiaalipalveluiden henkilöstökulut ovat edellisvuoden kaltaiset, mutta jonkin verran talousarviota korkeammat johtuen mm. määräaikaisen ryhmävastajan palkkaamisesta.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Suunnitelmakaudella perusturvapalvelujen toimintaan tulee vaikuttamaan valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus 1.1.2023 alkaen. Palveluiden kehittämistyötä on jatkettu POP sote hanketyö kautta.

Talous

Perusturvapalvelut, tuloslaskelma	TP 2021	TA2022	Muutos TA2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Erotus To-teuma - TA 2022	Toteuma - %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 431 207	1 858 000	-	1 858 000	2 713 541	855 541	146,05
Maksutuotot	1 191 743	1 183 900	-	1 183 900	1 312 513	128 613	110,86
Tuet ja avustukset	1 573 617	20 000	-	20 000	1 268 790	1 248 790	6 343,95
Vuokratuotot	189 485	193 000	-	193 000	187 455	-5 545	97,13
Muut toimintatuotot	72 965	69 500	-	69 500	75 768	6 268	109,02
TOIMINTATUOTOT YH-TEENSÄ	5 459 017	3 324 400	-	3 324 400	5 558 067	2 233 667	167,19
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-7 857 234	-7 455 695	-	-7 455 695	-8 360 146	-904 451	112,13
Eläkekulut	-1 568 013	-1 086 451	-	-1 086 451	-1 687 514	-601 063	155,32
Muut henkilösivukulut	-320 168	-243 433	-	-243 433	-292 420	-48 987	120,12
Henkilöstökorvaukset	103 136	-	-	-	184 934	184 934	-
Palvelujen ostot	-18 680 456	-18 021 782	-1 750 000	-19 771 782	-20 294 801	-523 019	102,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 234 865	-997 600	-	-997 600	-1 266 935	-269 335	127,00
Avustukset	-1 239 868	-1 125 000	-	-1 125 000	-962 324	162 676	85,54
Vuokrat	-1 187 443	-1 119 550	-	-1 119 550	-1 264 324	-144 774	112,93
Muut toimintakulut	-44 376	-28 500	-	-28 500	-111 332	-82 832	390,64
TOIMINTAKULUT YH-TEENSÄ	-32 029 287	-30 078 011	-1 750 000	-31 828 011	-34 054 862	-2 226 851	107,00
TOIMINTAKATE	-26 570 270	-26 753 611	-1 750 000	-28 503 611	-28 496 795	6 816	99,98

Terveyspalveluiden asiakasmaksuista koostuvat tulot kasvoivat arvioitua suuremmaksi 67,2 % verran. Tuloihin sisältyvät valtion tulouttamat Covid -19 korvaukset. Lisäksi terveyspalveluiden vaihtajien määrän kasvu lisäsi tuloja. Erikoissairaanhoidon kustannukset olivat arvioitua suuremmat johtuen hintojen korottamisesta kesken vuoden 10 % verran sekä koronan aikana kertyneen jonojen purusta. Myös hoitotarvikkekustannukset olivat suuremmat kuin arvioitiin 27 %. Palvelutarpeen lisääntyessä ostopalveluita on sosiaalipalveluissa jouduttu

hankkimaan arvioitua enemmän. Perusturvassa henkilöstökustannukset kasvoivat 15,6 % talousarviota suuremmaksi. Palveluiden ostot ovat 12,5 % suuremmaksi kuin oli arvioitu. Alkuperäinen talousarvio ylittyi 1 750 000€, johon haettiin lisämääräraha ennen tilinpäätöksen 2022 valmistumista.

6.2.6 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden yleistavoitteen toteutuminen vuonna 2021

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden (sihy) tavoitteena on kuntalaisten, erityisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden, hyvinvointi, monipuolinen kulttuuri- ja vapaa-aikatarjonta sekä lasten ja nuorten kasvu ja oppiminen. Palvelualueen yleistavoite on toteutunut melko hyvin, vaikka koronan jälkeinen aika on tuonut isoja haasteita. Vuotta ovat leimanneet lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivaje, henkilökunnan runsaat poissaolot ja työuupumus.

Hanketoiminnalla on vastattu lasten ja nuorten hyvinvointihaasteisiin ja edistetty samalla myös henkilökunnan hyvinvointia. Luokahuoneissa opettajan tukena olleet mentoriopettajat ja oppilaiden hyvinvointia edistäneet koulunuorisotyöntekijä, kouluvalmentaja ja oppilashuollon lisäresurssi ovat tuoneet apua myös työntekijöiden arjen haasteisiin.

Hanketoiminnalla on myös kehitetty sivistyspalveluiden painoalueita, kaksikielistä opetusta ja STEAM-pedagogiikkaa (Science, Technology, Engineering, Art and Math) esiopetuksesta lukioon. Kaksikielisen opetuksen kehittämiseen perustunut Erasmus+ CLIL -hanke valittiin joulukuussa Opetushallituksen tähtihankkeeksi.

Peruskoululaisten hyvää arkea on edistetty maksuttoman harrastustoiminnan avulla. Limingan tapa toteuttaa Harrastamisen Suomen mallia on todettu erinomaiseksi, ja toimintamallia on esitelty paikallisissa ja kansallisissa koulutuksissa. Koulutuksen arviointikeskus Karvi valitsi Harrastava Liminka -hankkeen (HaLi) yhdeksi erinomaisista malleista. HaLi-hanke, on tarjonnut peruskoululaisille koulupäivän yhteyteen harrastusmahdollisuuden ja uusia kavereita. Hanke on vastannut Limingan kuntastrategian tavoitteeseen; jokaisella kuntalaisella on harrastus. Limingan 8.–9. luokkalaisista 97,4 % ilmoitti kouluterveyskyselyssä, että heillä on harrastus.

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden hyvinvointiryhmän on toiminut aktiivisesti elämänkaaren mukaisen hyvinvointisuunnitelman valmistelussa. Sihy-johtoa on ollut viranhaltijoina valmistelemassa sekä lasten ja nuorten että työikäisten ja ikääntyvän väestön suunnitelmia. Hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa joulukuussa 2022.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut koostuu varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukiosta, nuorisopalveluista, vapaasta sivistystyöstä sekä kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-aikapalveluista. Varhaiskasvatukseen kuuluvat päiväkotit-, perhepäivähoito- ja vuoroahoito, esiopetus, erityisvarhaiskasvatus ja avoin varhaiskasvatus. Kunnallisen palvelun vaihtoehtona voi valita kotihoidon tai yksityisen päivähoidon. Tukimuodot ovat kotihoidontuki tai yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalaisä sekä yksityisen päiväkotihoidon palveluseteli.

Perusopetus ja lukiokoulutus ovat kunnan opetuspalveluita. Perheiden arjen tukemiseksi järjestetään aamu- ja iltapäivätoimintaa. Liminganlahden koulun alaisuudessa toimivat pidennetyn oppivelvollisuuden ryhmät ja kaksi vaativan erityisen tuen ryhmää. Erityisopetusta on toteutettu sekä pienryhmä- että

pienluokkaopetuksena, mutta myös pienryhmätoimintaa ja laaja-alaisen erityisopettajan antamaa tukea yhdistävänä hybridimallina.

Limingan lukio on vetovoimainen, vahva lukioyksikkö, jonka kantava ajatus on toimia hyvinvointikouluna. Painotuksina ovat kaksikielinen opetus ja kansainvälisyys, STEAM-pedagogiikka, tiimilukiotoiminta ja Bisneslukio-linja yrittäjyydestä kiinnostuneille.

Hyvinvointipalvelut sisältää liikunta-, kulttuuri-, kirjasto-, museo- ja nuorisopalvelut. Vapaan sivistystyön palvelut eli Lakeuden kansalaisopisto ja Limingan seudun musiikkiopisto muodostavat Lakeusopiston.

Sihy-palvelut edistää kuntalaisten, erityisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden, hyvinvointia sekä vahvistaa lasten ja nuorten kasvua ja oppimista ja tuo elämään vauhtia ja vipinää, elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä monipuolisen kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-aikatarjonnan kautta.

Keskeiset muutokset palvelualueen toiminnassa

Koronapandemian vaikutus on näkynyt edelleen vuonna 2022. Koronapoissaolot ovat kasvaneet runsaasti, mutta toisin kuin edeltävänä vuonna, kunnat eivät ole saaneet koronatukia. Koronaviruksen muututtua helposti tarttuvaksi, lievemmäksi variantiksi, työntekijät ovat alkaneet sairastaa koronaa rokotuksista huolimatta. Tämä näkyy kasvaneina sijaiskuluina sivistyspalveluissa läpi vuoden 2022. Edellisenä vuonna työntekijöitä ohjeistettiin jäämään pois töistä lievienkin influenssaoireiden vuoksi. Tätä periaatetta on noudattu myös lievemmän koronavariantin osalta.

Ukrainan sota ja sen tuoma talouskriisi ja korkojen nousu ovat aiheuttaneet ahdistusta ja tulevaisuudenuskon rapautumista. Nämä näkyvät perheissä talouden heikentymisenä ja erilaisina koulunkäyntiin ja arjen hallintaan liittyvinä haasteina. Perusopetuksessa on oppilaita, jotka eivät tule kouluun. Kaiken aikaa on ollut oppilaita mielenterveyden haasteiden ja syömishäiriöiden vuoksi psykiatrisella osaltolla Oulussa.

Ukrainan sodan seurauksena Liminkaan tuli kuusi kouluikäistä lasta, joille järjestettiin valmistavaa opetusta (VALO). Ryhmälle palkattiin opettaja ja ohjaaja. Tämä on nostanut perusopetuksen kustannuksia. Kunta saa toiminnasta valtionosuutta takautuvasti, mutta se ei näy sivistyspalveluiden tulona. Sota näkyy sivistyspalveluiden tilinpäätöksessä myös välineiden, oppimateriaalien, elintarvikkeiden ja digilaitteiden kallistumisena.

Suurimmat taloushaasteet on kohdattu varhaiskasvatuspalveluissa, jonka talousarvio on ylittynyt ensimmäisen kerran nykyisen sivistysjohdon aikana. Lakimuutoksista johtuva varhaiskasvatuksen kysyntä ja valtakunnallinen työntekijäpula on haastanut johtoa. Kunnan erinomainen työllisyystilanne on myös lisännyt varhaiskasvatuspaikkojen tarvetta vanhempien työllistyessä. Osallisuusaste on noussut kaikissa ikäryhmissä hallitusohjelman mukaisesti kohti pohjoismaista tasoa. Myös tästä johtuen varhaiskasvatustiloista ja -paikoista on ollut pulaa. Lisäksi huoltajien tulorajojen nostaminen on lisännyt varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää: entistä suuremmilla tuloilla on saanut entistä pienemmät asiakasmaksut. Palvelutarpeen kasvaessa tilahaasteita on ratkottu perustamalla Tupokseen Koivulan päiväkotia ja järjestämällä avointa varhaiskasvatusta koulutiloissa ja luontokoululla. Edellä kuvatut muutokset ovat ajaneet varhaiskasvatuspalvelut taloudelliseen ahdinkoon eli noin 800 000 euron ylitykseen vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömenot ovat ylittyneet 401 000 eurolla. Koivulan päiväkodin perustaminen on ollut suurin yksittäinen syy. Koivulan päiväkotiin perustettiin kolme uutta ryhmää ajalle 1.12.21—31.12.22. Tätä ei ollut talousarviossa. Koivulan toimintakate ylittyi 445 340 eurolla vuonna. Palveluiden ostoissa vuokramenot, majoitus- ja ravitsemuspalvelut sekä puhtauspalvelut ovat ylittyneet Koivulan yksikön osalta.

Uusi, yksityinen päiväkotitoiminta, Loimu, aloitti toimintansa 1.8.2022 neljällä ryhmällä, mikä on lisännyt palvelusetelimenoja. Palvelusetelisääntökirjan muutos 1.8.2022 lähtien kasvatti myös palvelusetelikuluja. Palveluiden ostot ovat ylittyneet 336 000 eurolla. Seudun toimintamallin mukaisesti perheen 15 päivän palvelusopimuksista maksetaan yksityiselle toimijalle kokoaikainen palveluseteli 0,75 sijaan. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palveluiden järjestämisessä oli 29 % lokakuussa 2022. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä yksityisen varhaiskasvatuspalvelun osuus oli 24 %. Kasvua on yli 5 %. Limingan valtuusto on tosin linjannut yksityisen palvelun osuudeksi 30 %.

Palvelualueella on ollut poikkeuksellisen paljon koulunkäynnin haasteita, lasten ja nuorten ahdistuneisuutta ja näistä johtuvaa koulupudokkuutta. Haasteiden vuoksi on saatu valtionavustuksia koulun toimintakulttuurin kehittämiseen, koulupudokkuuden ehkäisemiseen ja hyvinvointia vahvistavan henkilökunnan palkkaamiseen. OKM:n erityisavustuksilla on vahvistettu esi- ja perusopetuksen erityisopetusta sekä oppilashuoltoa, esimerkiksi koulupsykologipalveluita ostamalla. Kunnan ja seudun yhteishankkeissa on saatu asiantuntijoita, kuten mentoriopettajat opettajien tueksi, koulunuorisotyöntekijä ja kouluvalmentaja oppilaiden arkeen ehkäisemään koulupudokkuutta ja vahvistamaan oppimista ja hyvinvointia. Kullakin toimijalla on oma tehtävänsä oppilaiden hyvinvoinnin ja/tai osaamisvajeiden paikkaamisessa. Oppilaiden hyvinvointia on parannettu myös laatimalla oppiaineisiin nivoutuva hyvinvointipolku, joka sisältää hankeressurssilla katetut hyvistunnit 5. luokalla.

Opiskelun tuen tarve on kasvanut myös lukiossa vuonna 2022. Haasteeseen on pyritty vastaamaan opiskeluhoitoyhmittymän käytössä olevin keinoin sekä erityisesti osallistavalla pedagogiikalla ja tiimilukiomallilla. Limingan lukion kehittämisen painopistealueissa (STEAM, yrittäjyyskasvatus, kaksikielisyys ja kansainvälisyys sekä yhteisöllisyys) opiskelijälähtöisyys on toiminnan avainsana. Limingan lukio on onnistunut hankerahoitushauissa. Hankerahoitusta on hyödynnetty em. kehittämisalueilla.

Myös Lakeusopistoon on saatu useita hankerahoituksia, joilla on paikattu koronan haittoja ja kehitetty vapaan sivistystyön kenttää toiminnan, välineiden ja digitaalisuuden osalta.

Hankeressurssilla on ollut suuri merkitys lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistamisessa ja Limingan sivistyspalveluiden kehittämistehtävien edistämässä. Hankeressurssi on kasvattanut sivistys- ja hyvinvointipalveluiden budjettia ja sivistyspalveluiden henkilömäärää.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Lapsille, oppilaille ja opiskelijoille on pystytty tarjoamaan myös lakisääteisyden ylittäviä palveluita. Limingan kieliohjelma on toteutunut hyvin, matematiikkapainotteisuus on edennyt päättöluokalle Tupoksessa, kaksikielinen opetus on edennyt eskarista lukion toiselle vuosikurssille ja joustava esi- ja alkuopetus on muotoutunut osaksi esi- ja alkuopetuksen niveltä. Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli on edennyt toiseen seurantatapaamiseen. Limingan Perhekeskuksen kehittäminen on synnyttänyt uutta osallistavaa toimintaa lasten, nuorten ja perheiden hyväksi.

Toimintasuunnitelma on toteutunut seuraavasti:

- Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden eriytyminen sivistyspalveluiksi ja hyvinvointipalveluiksi. Sivistyspalveluista sisältäen Limingan seudun musiikkiopiston vastaa sivistysjohtaja. Henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja vastaa kirjasto- ja kulttuuripalveluista, nuoriso- ja liikuntapalveluista sekä Lakeuden kansalaisopistosta.
- Hankeresurssilla on kehitetty Limingan sivistyspalveluita ja valmistauduttu tuleviin muutoksiin. OPH:n digituella on kehitetty sekä esi-, perus- että lukiokoulutuksen STEAM-pedagogiikkaa.
- OPH:n kaksikielisen opetuksen hankerahalla on järjestetty esi-, perus- ja lukio-opetuksen opettajille koulutusta CLIL-pedagogiikasta, jolle Limingan kaksikielinen opetus rakentuu.
- Sitouttavan kouluyhteistyön toimintamallia on pilotoitu OKM:n SKY1- ja SKY2-hankkeissa Liminganlahden ja Tupoksen kouluilla luokilla 5.—9. Sitouttavan kouluyhteistyön ideana on koulupudokkuutta ehkäisevien kouluvalmentajien palkkaaminen. Sitouttava kouluyhteistyön malli on tullut lakisääteiseksi vuonna 2022, ja kunnat saavat valtionosuutta kouluvalmentajien palkkaamiseen.
- Harrastamisen Suomen malli on toteutunut erinomaisesti OKM:n hankerahalla.
- Esiopetuksessa on kokeiltu inklusiivista toimintamallia syksystä 2022 lähtien. Toimintaa on tuettu Valteri-koulun koulutuksilla ja resursoimalla laaja-alaisiin varhaiserityisopettajiin.
- Varhaiskasvatuksessa toteutettiin onnistunut Poppas-rekrytointihanke, jolla saatiin uusia työntekijöitä ja näkyvyyttä Limingan varhaiskasvatuspalveluille.
- Lukion vaiheistettu saneeraus ja Sarvela-salin rakentaminen ovat toteutuneet aikataulussa.
- Lukion saneeraushankkeessa rakennustyön vaiheistuksella, etä- ja lähiopetuksen vuorottelulla kahden kuukauden väistössä Lakeustalolla saatiin säästettyä noin 500 000 euroa, kun välttyttiin väistötilojen hankinnalta.
- Liminganlahden koulun uusi johtamismalli, rehtori ja kaksi apulaisrehtoria, toteutui lukuvuoden 2022—23 alusta.
- Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli on edennyt toiseen seurantatapaamiseen. Malliin nivottu lapsivaikutusten arviointi nuorisotalojen aukioloajoista on toteutettu kevään ja syksyn ainana 2022. Asia viedään valtuustoon alkuvuodesta 2023.
- Nuorisopalveluissa saatiin valmiiksi tehostetun nuorisotyön suunnitelma, joka on osa kunnan varautumissuunnitelmaa. Tehostetun nuorisotyön suunnitelma tehtiin yhteistyössä Limingan seurakunnan kanssa.
- Nuorisopalveluissa otettiin käyttöön keväällä kuntaliiton tekemä nuoDo-tilastointijärjestelmä, jotta saadaan paremmin seurattua nuorisotyön vaikuttavuutta eri työmuodoissa.
- Ohjaamotoimintahankkeen hakemisesta päätettiin syksyllä. Limingan kunta hakee hanketta yhdessä Kempeleen ja Tyrnävän kanssa kevään 2023 ESR+-hankehaussa.
- Kansainvälisyystoimintaan panostettiin kevään ja syksyn aikana kahden eri projektin kautta. Culture Imagined -hankkeessa nuoret kävivät kolmen maan tapaamisessa Espanjan Malagassa.
- Keväällä Limingan kunta sai laatumerkinnän Opetushallitukselta vapaaehtoisten nuorten vastaanottamiseen.
- Syksyllä nuorisopalvelut ja kulttuuri- ja kirjastopalvelut ottivat kaksi vapaaehtoista nuorta työharjoitteluun neljäksi kuukaudeksi.
- Nuorisokahvilan avajaisia vietettiin loppusyksystä. Kahvilan valmiiksi saamisessa tukena oli paikallisia toimijoita, yksityishenkilöitä ja yrityksiä. Viimeisen silauksen toivat nuoret, jotka viimeistelivät tilan ilmeen maalausurakalla.

- Vuoden 2022 alussa käyttöön otettu Tupoksen uusi kirjastorakennus on kerännyt hienosti käyttäjiä, kuten Limingan kirjastopalvelut yleensäkin. Limingan kirjastoissa tehtiin vuonna 2022 lainausennätys. Aineistoja lainattiin yhteensä 232 410 kertaa, mikä tarkoittaa 22,75 lainaa/asukas, jolla sijoitutaan koko maassa kärkitiloille.
- Kirjastoissa järjestettiin käyttäjäkoulutuksia ja tapahtumia 109 ja niihin osallistui yhteensä 3 984 henkilöä.
- Kulttuuripalveluissa on valmisteltu kuntaan suunnitteilla olevaa Vilho Lammen elämäntyötä kunnioitettavaa monipuolista kulttuuri- ja toimintakeskusta. Hankkeen työryhmä kävi tutustumassa verrokki-kohteisiin Kangasalla ja Nokiolla. Suunnitelman työstäminen jatkuu vuoden 2023 aikana, ja se valmistuu esittelyyn syksyyn 2023 mennessä.
- Limingan seudun musiikkiopisto järjesti vuoden 2022 aikana 45 konserttia eri puolilla toiminta-alueitaan. Opetushallitukselta saadulla hankerahoituksella järjestettiin opettajille koulutusta ja lisäksi osallistuttiin yhdessä Oulun konservatorion kanssa Sibelius-Akatemian järjestämälle viulistien mestarikurssille.
- Musiikkiopiston valintakokeisiin hakeutui jälleen ennätysmäärä oppilaita. Syksyllä 2022 uusia opiskelijoita aloitti 33.
- Vähäisen osallistujamäärän vuoksi balettiopetus jouduttiin perumaan kokonaisuudessaan.
- Lakeuden kansalaisopisto järjesti 154 kurssia vuonna 2022. Osallistujia kursseille oli yhteensä 1299. Keväällä 2022 pidettiin kädentaitajaopiskelijoiden näyttelyt sekä Limingassa että Tyrnävällä.
- Liikuntapuolella on suunniteltu Tupoksen alueen lähiliikuntapaikkoja. Tupoksen alueen kehittämissuunnitelmasta vastasi luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista koostunut kehittämissyöryhmä. Ryhmä kokoontui vuoden aikana viisi kertaa, ja kehittämissuunnitelma esiteltiin kunnanhallitukselle 6.6.2022. Kehittämissuunnitelman vaiheet on tarkoitus toteuttaa vuosina 2023—2025.
- Kaiku-korttia ei otettu käyttöön vuoden 2022 aikana.
- Lasten ja nuorten liikuntapalveluiden käyttöä on sen sijaan pyritty kehittämään matalan kynnyksen ryhmien kautta, kuten lukiolaisten vuoro ja perheliikuntavuoro. Liikuntatilojen käyttö on kuntosaleja lukuun ottamatta maksutonta alle 18-vuotiaiden ohjatussa toiminnassa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut, tuloslaskelma	TP 2021	TA2022	Muutos TA2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Erotus Toteuma - TA 2022	Toteuma - %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	342 583	267 500	-	267 500	476 934	209 434	178,29
Maksutuotot	799 177	785 000	-	785 000	783 573	-1 427	-
Tuet ja avustukset	575 810	589 963	-	589 963	586 999	-2 964	99,50
Vuokratuotot	-3 300	-5 700	-	-5 700	2 595	8 295	-
Muut toimintatuotot	29 560	12 300	-	12 300	42 201	29 901	343,10
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 743 830	1 649 063	-	1 649 063	1 892 302	243 239	114,75
		-					
TOIMINTAKULUT		-					
Palkat ja palkkiot	-16 005 469	-16 183 096	-573 000	-16 756 096	-17 447 149	-691 053	104,12
Eläkekulut	-2 754 777	-3 072 678	-	-3 072 678	-3 047 398	25 280	99,18
Muut henkilösivukulut	-660 932	-604 947	-	-604 947	-633 922	-28 975	104,79
Henkilöstökorvaukset	184 692	-	-	-	231 581	231 581	-
Palvelujen ostot	-6 538 378	-6 670 544	-327 000	-6 997 544	-7 039 533	-41 989	100,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-856 109	-791 620	-	-791 620	-827 731	-36 111	104,56
Avustukset	-945 548	-1 069 200	-	-1 069 200	-992 787	76 413	92,85
Vuokrat	-3 833 534	-4 357 950	-	-4 357 950	-4 323 050	34 900	99,20
Muut toimintakulut	-75 482	-31 977	-	-31 977	-112 485	-80 508	351,77
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-31 485 537	-32 782 012	-900 000	-33 682 012	-34 192 474	-510 462	101,52
TOIMINTAKATE	-29 741 707	-31 132 949	-900 000	-32 032 949	-32 300 172	-267 223	100,83

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden ulkoisten toimintatuottojen toteuma vuonna 2022 oli 114,75 %. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 243 239 eurolla. Vastaavasti toimintakulujen toteuma oli 104,30 % eli kulut ylittivät 1,4 miljoonalla eurolla. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vuoden 2022 toimintakatteen ylitystä syntyi 1 167 223 euroa.

Ylityksiä syntyi varhaiskasvatuksen henkilöstökuluista (408 000 euroa), varhaiskasvatuksen palveluseleleistä (227 000 euroa) ja muista toimintakuluista (126 000 euroa), johon sisältyvät mm. varhaiskasvatuksen vuokrat. Vaikka peruskoulutuksen henkilöstökulut, johon sisältyvät myös varhaiskasvatuksen ja lukion oppilashuoltokulut, ovat ylittyneet 350 000 eurolla, koko peruskoulutuksen 17 miljoonan talousarvion vuosikate on ylittynyt vain 64 000 eurolla. Tämä johtuu siitä, että perusopetuksen kotikuntakorvauksia on kertynyt 177 000 euroa yli talousarvion ja muut toimintakulut ovat alittuneet 165 000 eurolla.

Hyvinvointipalveluiden toimintakulut ovat ylittyneet 97 000 euroa. Nämä koostuvat pääasiassa liikuntapalveluiden kunnallistekniikkakuluista. Hyvinvointipalveluiden toimintatuotot ovat jääneet 88 000 euroa alle talousarvion. Näistä lähes puolet on virheellisesti vastualueen toimintatuotoiksi kirjattuja työllistämistukia.

Palvelualueen järjestämissuunnitelman toteutuminen

Palvelujen järjestämissuunnitelma TA2022

Palvelu	Arvio palvelu-tarpeesta	Oma Tuotanto%	Osto-palvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelma-kaudella	Tilinpäätös 2022
Varhaiskasvatus	Kasvaa hieman.	75 %	25 %	Oman ja yksityisen toiminnan lisääminen.	Kasvaa.	Toteutunut. Mm. yksityinen tuotanto kasvanut lähes 5 %.
Perusopetus	Kasvaa.	99,70 %	0,20 %	Valteri-koulu, muiden kuntien perusopetus.	Oman tuotannon osuus kasvaa.	Toteutunut. Kaksi oppilasta muussa perusopetuksessa.
Lukio: oppivelvollisuuslaki ja k2-kiel. opetus lisäävät kysyntää	Kasvaa.	100 %		Oman toiminnan vahvistaminen.	Kasvaa.	Toteutunut.
Kulttuuri-, liikuntapalvelut	Kasvaa.	99 %	1 %	Avustukset/ yhteistyö 3. sektorin kanssa	Selvitetään tuotantotapa	Toteutunut. Yhteistyö 3. sektorin kanssa, mm. teatterituotannossa.
Nuorisopalvelut	Kasvaa.	100 %		Hanketoiminnan hyödyntäminen.	Kasvaa.	Toteutunut. Nuoria tavoitettu mm. Nuorisotyö koulussa -hankkeen kautta.
Musiikkiopisto	Nykyinen.	100 %				Toteutunut.
Kansalaisopisto	Nykyinen.	100 %				Toteutunut
Kirjasto	Kasvaa.	100 %		Oman toiminnan vahvistaminen.	Tupoksen uusi kirjasto lisää kysyntää.	Toteutunut. Uusi lainaus-ennätys.

6.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka toimintatuotot riittävät palvelutoiminnan menoihin, lainojen korkoihin sekä muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintamenoista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä ja siinä otetaan huomioon verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.

Tuloslaskelman toteutuminen 2022

Tuloslaskelma	TP 2021	Lopullinen TA2022	TP 2022	TA-tot %	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 490 160	2 735 024	3 570 886	130,6 %	835 862
Maksutuotot	2 190 988	2 172 900	2 252 741	103,7 %	79 841
Tuet ja avustukset	2 645 917	1 349 863	2 541 634	188,3 %	1 191 771
Muut tuotot	1 511 749	1 506 750	1 619 920	107,5 %	113 170
Toimintatuotot yhteensä	9 838 814	7 764 537	9 985 180	128,6 %	2 220 643
Valmistus omaan käyttöön	0	101 220	144 180	142,4 %	42 960
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-33 522 465	-34 715 336	-36 415 034	104,9 %	-1 699 698
Palvelujen ostot	-26 392 347	-28 500 854	-28 299 598	99,3 %	201 256
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 327 679	-4 196 760	-4 603 757	109,7 %	-406 997
Avustukset	-2 201 134	-2 207 400	-1 989 909	90,1 %	217 491
Muut toimintakulut	-2 431 044	-2 610 177	-2 728 264	104,5 %	-118 087
Toimintakulut yhteensä	-68 874 669	-72 230 527	-74 036 562	102,5 %	-1 806 035
Toimintakate	-59 035 854	-64 364 770	-63 907 202	99,3 %	457 568
Verotulot	37 316 200	37 910 000	39 187 095	103,4 %	1 277 095
Valtionosuudet	26 556 753	28 016 892	29 200 089	104,2 %	1 183 197
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	32 519	30 000	7 167	23,9 %	-22 833
Muut rahoitustuotot	35 983	31 000	53 308	172,0 %	22 308
Korkokulut	-133 523	-160 000	-176 563	110,4 %	-16 563
Muut rahoituskulut	-8 967	-5 000	-6 311	126,2 %	-1 311
Vuosikate	4 763 111	1 458 122	4 357 584	298,8 %	2 899 462
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn. mukaiset poistot	-3 920 058	-4 067 340	-4 192 229	103,1 %	-124 889
Lisäpoistot	0	0	0	0,0 %	0
Tilikauden tulos	843 053	-2 609 218	165 355		2 774 573
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	893 515	0	983 736	0,0 %	983 736
Varausten lis. (-) tai väh. (+)	-1 500 000	0	200 000	0,0 %	200 000
Tilikauden ylijäämä	236 568	-2 609 218	1 349 091	0,0 %	3 958 309

Toimintatuotot

Limingan kunnan ulkoiset toimintatuotot vuonna 2022 olivat 10 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 2,2 milj. euroa toteuman ollessa 128,6 %. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot nousivat 0,1 milj. euroa (1,5 %). Toimintatuottojen kasvu edelliseen vuoteen nähden oli maltillista kaikissa tyloryhmissä.

Toimintakulut

Vuonna 2022 Limingan kunnan toimintakulut olivat 74 milj. euroa ja niiden toteuma oli 102,5 %. Toimintakulut kasvoivat 5,2 miljoonaa euroa eli 7,5 % edellisestä vuodesta. Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion yhteensä 1,8 milj. euroa. Merkittävin ylitys oli henkilöstömenojen ryhmässä, jossa ylitys oli 1,7 milj. euroa toteuman ollessa 104,9 %. Aineiden ja tarvikkeiden ylitys oli 0,4 milj. euroa toteuman ollessa 109,7 %. Muut toimintakulut ylittyi talousarvioon nähden 0,1 milj. euroa (4,5 %). Palvelujen ostot ja avustukset alittivat muutetun talousarvion yhteensä 0,4 milj. euroa.

Toimintakate

Toimintakatteen toteuma oli 99,3 % vuonna 2022. Toimintakate kasvoi 4,9 miljoonaa euroa (8,3 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Valtuusto on asettanut yhdeksi taloustavoitteeksi, että toimintakatteen kasvun tulee olla verorahoituksen kasvua pienempi. Vuonna 2022 tavoite ei toteudu, sillä verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) kasvu oli 7,1 % ja toimintakatteen (nettomenojen) kasvu oli 8,3 %.

Verotulot

Kunnan verotulojen toteuma verolajeittain

Verotulot, €	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kunnan tulovero	35 545 000	36 045 642	500 642
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 002 000	1 548 198	546 198
Kiinteistövero	1 363 000	1 593 254	230 254
Verotulot yhteensä	37 910 000	39 187 095	1 277 095

Kunnan verotulojen talousarvion toteuma oli 103,4 % ja ne ylittivät talousarvion 1,3 milj. euroa. Kunnan tuloveroa kertyi 36 milj. euroa. Yhteisöverontuotto oli 1,5 milj. euroa ja kiinteistöveroa kertyi 1,6 milj. euroa. Yhteisöveron jako-osuuden väliaikainen 10 %:n korotus poistui 2021 jälkeen, toteuma on erittäin hyvä siihen nähden. Yhteensä kunnan verotulot kasvoivat 5 % (1,9 milj. euroa) vuonna 2022.

Kunnan tuloveroprosentti ja kunnallisveroa vastaava verotettava tulo 2014 - 2022

Verotulot 1 000 €	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo	Muutos %
Verovuosi 2014	20,5	131 848	3,6 %
Verovuosi 2015	20,5	134 580	2,1 %
Verovuosi 2016	20,5	138 716	3,1 %
Verovuosi 2017	21,0	137 153	-1,1 %
Verovuosi 2018	21,5	141 939	3,5 %
Verovuosi 2019	21,5	149 884	5,6 %
Verovuosi 2020	21,5	154 645	3,2 %

Verovuosi 2021	21,5	160 247	3,6 %
Verovuosi 2022	21,5	163 340	1,9 %

Maksuunpantava kunnallisvero 2014 - 2022

Verotulot 1 000 €	Tulovero- prosentti	Kunnallisvero	Muutos %
Verovuosi 2014	20,5	27 029	3,6 %
Verovuosi 2015	20,5	27 592	2,1 %
Verovuosi 2016	20,5	28 441	3,1 %
Verovuosi 2017	21,0	28 807	4,4 %
Verovuosi 2018	21,5	30 951	8,8 %
Verovuosi 2019	21,5	32 225	4,1 %
Verovuosi 2020	21,5	33 249	3,2 %
Verovuosi 2021	21,5	34 453	3,6 %
Verovuosi 2022*	21,5	36 046	4,6 %

*) ennakkotieto

Verotulot 2021 - 2022

Verotulot, €	2021	2022	Muutos
Kunnan tulovero	34 453 058	36 045 642	4,6 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 411 267	1 548 198	9,7 %
Kiinteistövero	1 451 875	1 593 254	9,7 %
Verotulot yhteensä	37 316 200	39 187 095	5,0 %

Valtionosuudet

Valtionosuudet 2020 - 2022

Valtionosuudet yhteensä	TP 2020 €	TP 2021 €	TP 2022 €	Muutos %
Kunnan peruspalvelujen vo	18 325 017	16 266 414	17 020 469	4,6 %
Verotulojen tasaus	7 246 224	7 252 428	7 623 172	5,1 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vo:t	361 787	-189 128	590 543	-
Verotulomenetysten kompensatio	3 092 280	3 227 039	3 965 905	22,9 %
Valtionosuudet yhteensä	29 025 308	26 556 753	29 200 089	10,0 %

Valtionosuuksien toteutuminen

Valtionosuudet	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
	€	€	€	€
Kunnan peruspalvelujen vo	16 266 414	16 938 993	17 020 469	81 476
Verotulojen tasaus	7 252 428	7 650 810	7 623 172	-27 638
Verotulomenetyseten kompens.	3 227 039	3 637 089	3 965 905	328 816
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vo:t	-189 128	-210 000	590 543	800 543
Valtionosuudet yhteensä	26 556 753	28 016 892	29 200 089	1 183 197

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 29,2 milj. euroa ja niiden toteuma oli 104,2 %. Valtionosuudet ylittivät talousarvion 1,2 milj. euroa. Vuoden 2022 valtionosuudet kasvoivat yhteensä 2,6 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Kasvua tapahtui kaikissa valtionosuuserissä.

Rahoitustuotot ja -kulut

Vuonna 2022 korkokuluja kertyi 176 563 euroa ja ne ylittivät talousarvion 16 563 eurolla, toteuman ollessa 110,4 %. Kesän 2022 aikana lähtenyt korkojen nousu ylitti nopeasti aiempien vuosien negatiivisen korkotason. Vuoden lopussa pitkäaikaiset korot olivat lähes kolmen prosentin tasossa. Näin nopea muutos korkotasossa tuli yllättäen ja johtui pääasiassa Euroopan keskuspankin nopeasta reagoimisesta energiasodan nopeasti nostamaan inflaatioon. Kokonaisuutena muut rahoitustuotot ja kulut pysyivät kohtalaisen hyvin talousarviossa.

Vuosikate

Limingan kunnan vuosikatteenä vuonna 2022 muodostui 4,4 milj. euroa toteuman ollessa 298,8 %. Vuosikatteen toteuma oli 424 euroa asukasta kohden. Vuosikate heikentyi 0,4 milj. euroa eli 8,5 % edellisestä vuodesta.

Poistot

Vuonna 2022 tehtiin suunnitelman mukaisia poistoja 4,2 milj. euroa. Vuosikate oli 103,9 % poistoista. Valtuuston asettaman taloustavoitteen mukaan vuosikatteen tulee kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Tavoite toteutui vuonna 2022.

Tilikauden tulos

Vuoden 2022 tilikauden tulos on 165 354,97 euroa.

Tilikauden ylijäämä

Vuoden 2022 tilikauden ylijäämäksi muodostui 1 349 091,09 euroa.

6.4. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Toimielin/Investointiryhmä	TA 2022	TA2022 muu- tokset	Muutettu TA2022	Toteuma 31.12.2022	Poik- keama	Käyttö - %
Konsernipalvelut						
Kiinteä omaisuus						
menot	-300 000	0	-300 000	-532 416	-232 416	177,47
tulot	125 000	0	125 000	51 832	-73 169	41,47
netto	-175 000	0	-175 000	-480 585	-305 585	274,62
Irtain ja aineeton kom						
menot	-20 000	0	-20 000	0	-1 870	109,35
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-20 000	0	-20 000	0	-1 870	109,35
Arvopaperit						
menot	-300000	0	-300 000	-180	299 820	0,06
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-300000	0	-300000	-180	299 820	0,06
Elinvoima						
menot	0	-27 000	-27 000	0	27 000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	0	-27000	-27000	0	27 000	-
Sivistys ja hyvinvointi						
Irtain ja aineeton kom						
menot	-30 000	0	-30 000	-21 870	30 000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-30 000	0	-30 000	-21 870	30 000	0,00
Konsernipalvelut/Omaisuuuden hallinta						
Ojanperän koulu						
menot	0	0	0	-226 163	-226 163	-
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	0	0	0	-226 163	-226 163	-

Linnukan koulu						
menot	0	0	0	-1 613	-1 613	-
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	0	0	0	-1613	-1 613	-
Terveyskeskus						
menot	-30000	0	-30 000	-28 400	1 600	94,67
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-30000	0	-30 000	-28 400	1 600	94,67
Vilho Lampi museo						
menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,00
Luontokeskus						
menot	-30 000	0	-30 000	-14 900	15 100	49,67
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-30 000	0	-30 000	-14 900	15 100	49,67
Kiinteistöjen purkutyöt						
menot	-200000	0	-200 000	-107 157	92 843	53,58
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-200000	0	-200 000	-107 157	92 843	53,58
Hannu Krankan koulun korjaukset						
menot	0	0	0	-2401	-2 401	-
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	0	0	0	-2 401	-2 401	-
Hannu Krankka -liikuntapuisto						
menot	-575 000	-100 000	-675 000	-276 936	398 064	41,03
tulot	180 000	0	180 000	163 450	-16 550	90,81
netto	-395 000	-100 000	-495 000	-113 486	381 514	22,93
Pienet peruskorjaushankkeet						
menot	-100 000	0	-100 000	-102 168	-2 168	102,17
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-100 000	0	-100 000	-102 168	-2 168	102,17

Malpe-hankkeet						
menot	-200 000	-98 000	-298 000	-340 495	-42 495	114,26
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-200 000	-73 680	-298 000	-340 495	-42 495	114,26
Teiden ja alueiden rakentaminen						
menot	-580 000	0	-580 000	-463 618	116 382	79,93
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-580 000	0	-580 000	-463 618	116 382	79,93
Katuiinventointikohteiden kunnostaminen						
menot	-335000	0	-335 000	-68 578	266 422	20,47
tulot	167500	0	167 500	28 406	-139 094	16,96
netto	-167500	0	-167 500	-40 172	127 328	23,98
* Saunaranta						
menot	-400 000	0	-400 000	-611 187	-211 187	152,80
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-400 000	0	-400 000	-611 187	-211 187	152,80
* Kirkonranta						
menot	-390 000	0	-390 000	-262 069	127 931	67,20
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-390 000	0	-390 000	-262 069	127 931	67,20
*Kotiranta						
menot	-1 000 000	-340 000	-1 340 000	-1 453 802	-113 802	108,49
tulot	300 000	0	300 000	432 005	132 005	144,00
netto	-700 000	-340 000	-1 040 000	-1 021 797	18 203	98,25
* Ekokortteli						
menot	-100 000	0	-100 000	-5 376	94 624	5,38
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-100 000	0	-100 000	-5 376	94 624	5,38
* Ankkurilahti						
menot	-440 000	0	-440 000	-454 366	-14 366	103,26
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-440 000	0	-440 000	-454 366	-14 366	103,26

* Linnukkatien kevyenliikenteenväylä						
menot	-366 000	0	-366 000	-28 900	337 100	7,90
tulot	208 000	0	208 000	7 153	-200 847	3,44
netto	-158 000	0	-158 000	-21 747	136 253	13,76
* Puistot ja leikkikentät						
menot	-40 000	0	-40 000	-36 972	3 028	92,43
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-40 000	0	-40 000	-36 972	3 028	92,43
Liikuntapaikat						
menot	-30 000	0	-30 000	-29 114	886	97,05
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-30 000	0	-30 000	-29 114	886	97,05
Rantakylän virkistysalueen kehittäminen						
menot	-50 000	0	-50 000	-15 800	34 200	31,60
tulot	15000	0	15 000	0	-15 000	0,00
netto	-35 000	0	-35 000	-15 800	19 200	45,14
Virtuaalinen kosteikkoelämyshanke (Luontokeskus)						
menot	-20 000	0	-20 000	-14 540	5 460	72,70
tulot	5000	0	5 000	0	-5 000	0,00
netto	-15 000	0	-15 000	-14 540	460	96,94
Varikko						
menot	-20 000	0	-20 000	-16 939	3 061	84,70
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-20 000	0	-20 000	-16 939	3 061	84,70
Junaradan alitus ja Kurkitien kevyen liikenteen selvitys						
menot	-25 000	0	-25 000	0	25 000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-25 000	0	-25 000	0	25 000	0,00
Tupoksen alueen kehittäminen						
menot	-100 000	0	-100 000	-102 101	-2 101	102,10
tulot	30000	0	30 000	0	-30 000	0,00
netto	-70 000	0	-70 000	-102 101	-32 101	145,86

Uimahalli/maauimala -selvityksen tekeminen						
menot	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0,00
tulot	0	0	0	0	0	-
netto	-20 000	0	-20 000	0	20 000	0,00
Investoinnit yhteensä						
Investointimenot	-5 751 000	-565 000	-6 316 000	-5 218 061	1 097 939	82,62
Investointitulot	1 030 500	0	1 030 500	682 845	-347 655	66,26
Nettoinvestoinnit yhteensä	-4 720 500	-565 000	-5 285 500	-4 535 216	750 284	85,80

Konsernipalvelut, Kiinteä omaisuus

Kunta luovuttaa maata asuntorakentamista ja yritystoimintaa varten. Luovutusmuotona on tonttien myynti ja vuokraus. Pelkästään myyntiin menevien tonttien luovuttamisesta päättää konsernipalvelut. Kaavoitetulla alueella rivitalotontin hinta on kirkonkylällä 20-30 e/m² ja Tupoksessa 20-30 e/m², omakotitalotontin hinta kirkonkylällä 15-35 e/m², Tupoksessa 15-35 e/m² ja Alatemmeksellä 4-6 e/m². Kerrostalotontin hinta on 80-120 e/kerros-m². Tontteja voidaan luovuttaa myös tarjousten perusteella. Tonttien vuosivuokrat ovat olleet 5-10 % myyntihinnasta. Hallitukselle annetaan kuitenkin valtuudet määrätä asunto-, teollisuus- ja liiketonttien myynti- ja vuokrataso suhdannetilanteen mukaan. Kunta lohkoo pääsääntöisesti tontit ja perii lohkomiskustannukset tontin myynnin yhteydessä.

Vuonna 2022 raakamaata hankittiin yhteensä 34,84 ha ja kauppoja tehtiin viisi kappaletta. Kunta luovutti yhteensä 15 asuintonttia, joista myytiin 11 kpl ja vuokrattiin 12 kpl. Myytyihin tontteihin sisältyy 7 kpl vuokratonttien lunastuksia. Liike- ja teollisuustontteja myytiin 2 kpl ja vuokrattiin 2 kpl.

Konsernipalvelut, Arvopaperit

Arvopaperimenoihin sisältyy kunnan omistukseensa hankkimat Limingan Vesihuolto Oy:n osakkeet.

Elinvoimapalvelut

Sitovuudella määräraha Ankkurinlahden pylonin tekemiseen, Pylonin rakentamisen kustannukset kirjattu virheellisesti konsernipalvelut, kiinteä omaisuus -sitovuudelle.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut, Irtain ja aineeton käyttöomaisuus

Sisältää sivistyspalveluiden kalusteiden hankintaa.

Ojanperän koulu

Ojanperän koululla on tehty virheellisestä urakkasuorituksesta johtuvia korjauksia, joiden lopullinen vastuu on riidanalainen.

Linnukan koulu

Vuoden 2022 toteumat takuuaikaisia urakkaan liittyviä suorituksia.

Terveyskeskus

Vastaanoton muutostyöt vuoden 2022 lopulla.

Luontokeskus

Terassien uusiminen ja hotellien muutostyöt.

Kiinteistöjen purkutyöt

Alatemmeksen koulun purkutyöt aloitettu, rakennus purettu 60 %:sti vuoden 2022 puolella.

Hannu Krankka -liikuntapuisto

Huoltorakennus, urakka aloitettu vuoden 2022 loppupuolella. Valmiusaste n. 50 % vuoden lopussa. Hankkeelle on myönnetty AVI:n liikuntapaikkarakentamisen avustusta.

Pienet peruskorjaushankkeet

Määrärahalta tehdään pieniä vuoden mittaan tulevia peruskorjaustarpeita kunnan kiinteistöihin.

Malpe hankkeet

Ruurikankaan liittymä rakennettu 2022 aikana. Hankkeen rakennutti Ely-keskus. Vuoden 2022 investointimeinojen ylitys johtuu sähköliittymän liittymismaksun kirjaamisesta vuoden 2022 toteumaan, vaikka meno oli suunniteltu vuoden 2023 talousarvioon.

Teiden ja alueiden rakentaminen

Sisältää mm. Jukantien peruskorjauksen. Karintien peruskorjaus jäi kesken. Investoinnit toteutuneet muutoin talousarvion mukaisesti.

Katuinventointikohteiden kunnostaminen

Jutkokylän aluereitin kehittämisen suunnittelu aloitettu 2022.

Saunaranta

Saunarannan alueelle valmistunut koirapuisto ja länsipuoli lähes kokonaan. Myös 2,5 km päällystetty kevyen liikenteen väyliä.

Kirkonranta

Katualueet ja pyörätiet viimeistely. Uusi pyörätie valmistunut murskepinnalle. Alue on teiden pinnoittamista vaille valmis vuoden 2022 lopussa.

Kotiranta

Vaihe 1. valmistunut (katuinfra murskepinnalle asti valmiina).

Ekokortteli

Ekokorttelissa on tehty katurakenteiden päällystystöitä.

Ankkurilahti

Länsi-osan rakentaminen valmistunut vaihe 1. osalta (katualueet murskepinnalle saakka valmiina). Itä-osan suunnittelu aloitettu 2022 aikana.

Linnukkatien kevyen liikenteen väylä

Hanke ei ole edennyt valituksen johdosta. Uudelleen suunnitteluttamisesta ja katualueiden lohkomisista muodostunut kustannuksia.

Puistot ja leikkikentät

Kirkonrannan leikkiapuisto. Sisältää myös torialueen kustannuksia.

Liikuntapaikat

Frisbeegolf -radan peruskorjaus Rantakylään.

Rantakylän virkistysalueen kehittäminen

Kilpailutettu ja teetetty erillinen aluesuunnitelma 2022 aikana. Lisäksi teetetty päivitys matkailun masterplaniin.

Virtuaalinen kosteikkoelämyshanke (Luontokeskus)

Kilpailutettu ja teetetty suunnitelma ilmastonmuutosympäristön konseptista (3DBear).

Varikko

Sisältää muuttokustannuksia uudelle varikolle.

Tupoksen alueen kehittäminen

Suunnittelukustannukset sekä vaihe 1. rakentaminen (keinualue ja asfaltoinnit moduulien ympärille, valaistuksien parantaminen ja kaukalo).

Uimahalli/maauimala -selvityksen tekeminen

Selvitys tehty 2022 aikana.

6.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma	TP 2022	TP 2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 358	4 763
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-356	-267
Toiminnan rahavirta	4 001	4 496
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 218	-4 664
Rahoitusosuudet investointeihin	631	194
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	408	2 317
Investointien rahavirta	-4 179	-2 153
Toiminnan ja investointien rahavirta	-178	2 343
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	182	258
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 800	-3 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 009	3 009
Lainakannan muutokset	-2 809	-291

Muut maksuvalmiuden muutokset	1 770	-2 363
Rahoituksen rahavirta	-857	-2 397
Rahavarojen muutos	-1 034	-54
Rahavarat 31.12.	3 184	4 219
Rahavarat 01.01	4 219	4 272
Rahavarojen muutos	-1 034	-54

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-11 190	-12 601
Investointien tulo-rahoitus, %	95,0 %	106,6 %
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	60,5 %	63,4 %
Lainanhoitokate	1,5	1,4
Kassan riittävyys, pv	14	20
Asukasmäärä	10 267	10 218

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 LIMINGAN KUNTA LIIKELAITOKSIN

Tuloslaskelma	2022	2021	2020
Toimintatuotot			
Myyntituotot	3 570 886,22	3 490 160,46	
Maksutuotot	2 252 740,54	2 190 988,04	
Tuet ja avustukset	2 541 633,84	2 645 916,72	
Muut toimintatuotot	1 619 919,76	1 511 749,20	
	<u>9 985 180,36</u>	<u>9 838 814,42</u>	
Valmistus omaan käyttöön	144 179,87	0,00	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-29 772 618,42	-27 380 842,45	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-5 565 249,41	-5 051 100,75	
Muut henkilösivukulut	-1 077 166,00	-1 090 521,43	
Palvelujen ostot	-28 299 598,11	-26 392 346,68	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-4 603 756,75	-4 327 678,65	
Avustukset	-1 989 909,27	-2 201 134,28	
Muut toimintakulut	-2 728 263,83	-2 431 044,47	
	<u>-74 036 561,79</u>	<u>-68 874 668,71</u>	
Toimintakate	-63 907 201,56	-59 035 854,29	
Verotulot	39 187 094,85	37 316 200,36	
Valtionosuudet	29 200 089,00	26 556 753,25	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	7 167,14	32 519,07	
Muut rahoitustuotot	53 308,20	35 982,66	
Korkokulut	-176 563,09	-133 522,82	
Muut rahoituskulut	-6 310,88	-8 967,16	
	<u>-122 398,63</u>	<u>-73 988,25</u>	
Vuosikate	4 357 583,66	4 763 111,07	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 192 228,69	-3 920 058,17	
Lisäpoistot	0,00	0,00	
Tilikauden tulos	165 354,97	843 052,90	
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	983 736,12	893 514,92	
Varausten lis. (-) tai väh. (+)	200 000,00	-1 500 000,00	
	<u>1 349 091,09</u>	<u>236 567,82</u>	
Tilikauden ylijäämä	1 349 091,09	236 567,82	

Rahoituslaskelma

	TP 2022	TP 2021
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	4 357 583,66	4 763 111,07
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-356 212,25	-267 445,54
Toiminnan rahavirta	4 001 371,41	4 495 665,53
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 218 060,53	-4 664 213,48
Rahoitusosuudet investointimenoihin	631 013,53	194 436,43
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	408 043,75	2 317 122,39
Investointien rahavirta	-4 179 003,25	-2 152 654,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	-177 631,84	2 343 010,87
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	181 626,63	257 549,72
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 800 000,00	-3 300 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 008 853,04	3 008 853,04
Lainakannan muutokset	-2 808 853,04	-291 146,96
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-9 416,89	-5 933,08
Saamisten muutos	2 512 993,33	-1 160 402,78
Korottomien velkojen muutos	-733 105,24	-1 196 690,23
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 770 471,20	-2 363 026,09
Rahoituksen rahavirta	-856 755,21	-2 396 623,33
Rahavarojen muutos	-1 034 387,05	-53 612,46
Rahavarojen muutos		
Rahavaravarat 31.12.	3 184 219,77	4 218 606,82
Rahavarat 01.01.	4 218 606,82	4 272 219,28

Tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	14 416,08	22 404,12
Muut pitkävaikutteiset menot	1 418 584,03	1 606 752,43
	<u>1 433 000,11</u>	<u>1 629 156,55</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 079 793,56	6 626 340,06
Rakennukset	43 167 694,88	44 950 005,85
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 659 541,37	14 023 187,29
Koneet ja kalusto	443 697,60	815 728,21
Muut aineelliset hyödykkeet	99 338,14	99 338,14
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 709 502,04	2 106 004,79
	<u>69 159 567,59</u>	<u>68 620 604,34</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	11 045 026,14	11 044 846,14
Muut lainasaamiset	1 107 817,11	1 247 483,78
Muut saamiset	952 973,06	994 933,02
	<u>13 105 816,31</u>	<u>13 287 262,94</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen varat	32 126,53	32 126,53
	<u>32 126,53</u>	<u>32 126,53</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	830 678,66	846 417,88
Lainasaamiset	250 000,00	0,00
Muut saamiset	533 340,78	1 129 212,05
Siirtosaamiset	1 113 749,77	1 114 338,21
	<u>2 727 769,21</u>	<u>3 089 968,14</u>
Rahat ja pankkisaamiset	<u>3 184 219,77</u>	<u>4 218 606,82</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>89 642 499,52</u></u>	<u><u>90 877 725,32</u></u>

VASTATTAVAA**2022****2021**

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	17 463 488,12	17 463 488,12
Edellisten tilikausien ylijäämä	8 954 673,32	8 718 105,50
Tilikauden ylijäämä	1 349 091,09	236 567,82
	<u>27 767 252,53</u>	<u>26 418 161,44</u>

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	16 773 637,53	17 757 373,65
Vapaaehtoiset varaukset	6 600 000,00	6 800 000,00
	<u>23 373 637,53</u>	<u>24 557 373,65</u>

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	21 467,21	30 332,00
Muut toimeksiantojen pääomat	37 285,60	37 837,70
	<u>58 752,81</u>	<u>68 169,70</u>

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 050 000,00	14 350 000,00
Muut velat	2 515,50	2 515,50
	<u>16 052 515,50</u>	<u>14 352 515,50</u>

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 300 000,00	14 008 853,04
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	2 800 000,00
Saadut ennakot	132 420,51	2 017,44
Ostovelat	3 792 813,27	3 485 389,21
Muut velat	642 143,26	661 254,87
Siirtovelat	5 522 964,11	4 523 990,47
	<u>22 390 341,15</u>	<u>25 481 505,03</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

89 642 499,5290 877 725,32

7.2 KONSERNI

Konsernituloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2022	TP 2021
Ulkoinen, 1000 €		
Toimintatuotot	24 867 633,28	24 616 510,74
Toimintakulut	-90 114 723,55	-84 594 930,62
Osuus osakkuusyht. voitosta	-54 157,83	1 556,45
TOIMINTAKATE	-65 301 248,10	-59 976 863,44
Toimintakate	-65 301 248,10	-59 976 863,44
Verotulot	39 099 220,12	37 269 039,53
Valtionosuudet	32 174 476,57	29 371 639,48
Rahoitustulot ja -kulut		
Korkotuotot	21 969,28	41 621,85
Muut rahoitustuotot	64 817,40	49 084,67
Korkokulut	-345 429,34	-228 942,94
Muut rahoituskulut	-17 976,72	-13 080,56
Rahoitustulot ja -kulut	-276 619,38	-151 316,98
Vuosikate	5 695 829,21	6 512 498,59
Poistot ja arvonalentumisett		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 364 632,63	-6 073 741,08
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-2 216,01	140 685,95
Tilikauden tulos	-671 019,44	579 443,45
Tilinpäätössiirrot	16 777,66	46 032,20
Tilikauden verot	-4 098,04	-2 878,03
Laskennalliset verot	32 124,67	-24 852,48
Vähemmistöosuudet	15 826,72	10 301,06
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-610 388,43	608 046,19

Rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 695 829,21	6 512 498,59
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-4 098,05	-2 878,03
Tulorahoituksen korjauserät	-316 276,71	-337 070,38
Osinkotuotot osakkusyhteisöiltä	0,00	-12 277,14
	<u>5 375 454,46</u>	<u>6 160 273,04</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 601 179,99	-9 302 733,71
Rahoitusosuudet investointeihin	636 135,85	196 593,73
Pysyvien vast. hyöd.luovutustulot	461 059,37	2 779 045,61
	<u>-9 503 984,76</u>	<u>-6 327 094,36</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 128 530,30	-166 821,32
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-291 886,63	-60 146,37
Antolainasaamisten vähennykset	16 666,67	111 383,42
	<u>-275 219,96</u>	<u>51 237,05</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 491 100,00	2 516 600,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 162 532,45	-3 774 055,60
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 499 704,04	2 851 133,70
	<u>828 863,50</u>	<u>1 593 678,10</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-9 974,17	-6 581,44
Vaihto-omaisuuden muutos	6 134,46	32 628,04
Saamisten muutos	3 024 906,77	-661 718,30
Korottomien velkojen muutos	-84 723,38	-1 058 760,47
	<u>2 936 343,67</u>	<u>-1 694 432,17</u>
Rahoituksen rahavirta	3 489 987,22	-49 517,02
Rahavarojen muutos	-638 543,09	-216 338,33
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 080 174,22	6 718 717,30
Rahavarat 1.1.	6 718 717,30	6 935 055,64
Rahavarojen muutos	-638 543,09	-216 338,34

Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	113 057 335,90	109 340 539,08
Aineettomat hyödykkeet	1 800 507,22	1 923 473,04
Aineettomat oikeudet	104 347,65	127 842,26
Muut pitkävaik. menot	1 517 509,50	1 681 313,99
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	178 650,06	114 316,79
Aineelliset hyödykkeet	106 231 931,14	102 749 695,62
Maa- ja vesialueet	8 310 074,57	7 766 544,06
Rakennukset	68 190 820,83	63 443 854,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 114 375,58	20 634 340,67
Koneet ja kalusto	3 069 924,28	3 395 552,16
Muut aineelliset hyödykkeet	234 560,75	239 271,43
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	10 312 175,13	7 270 132,58
Sijoitukset	5 024 897,54	4 667 370,41
Osakkuusyhteisöosuudet	614 915,93	533 417,76
Muut osakkeet ja osuudet	2 904 099,11	2 903 290,11
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	621 238,80	637 905,47
Muut saamiset	884 643,71	592 757,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	262 912,71	276 374,74
Valtion toimeksiannot	84 830,45	105 018,40
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	40 466,43	40 046,02
Muut toimeksiantojen varat	137 615,83	131 310,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 111 611,29	13 630 416,32
Vaihto-omaisuus	525 124,04	531 258,50
Aineet ja tarvikkeet	324 990,07	374 977,15
Keskeneräiset tuotteet	1 886,88	1 567,45
Valmiit tuotteet	198 247,09	154 713,90
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset	5 506 313,03	6 380 440,51
Pitkäaikaiset saamiset	584 126,49	682 695,63
Lainasaamiset	581 630,00	679 630,00
Muut saamiset	741,53	1 796,63
Siirtosaamiset	1 754,96	1 268,99
Lyhytaikaiset saamiset	4 922 186,53	5 697 744,89
Myyntisaamiset	2 032 855,51	2 027 335,41
Lainasaamiset	517 372,29	690 316,02
Muut saamiset	926 767,15	1 437 869,20

Siirtosaamiset	1 445 191,58	1 542 224,25
Rahoitusarvopaperit	131 389,72	228 102,06
Osakkeet ja osuudet	147,56	147,56
Sijoitukset rahamarkkinainst.	131 242,16	226 608,70
Muut arvopaperit	0,00	1 345,80
Rahat ja pankkisaamiset	5 948 784,50	6 490 615,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	125 431 859,90	123 247 330,14

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	54 558 034,77	55 181 124,39
Peruspääoma	17 463 488,12	17 463 488,12
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 371,45	2 371,45
Muut omat rahastot	3 874 654,68	3 884 782,35
Edellisten tilikausien ylijäämä	33 827 908,94	33 222 436,26
Tilikauden ylijäämä	-610 388,43	608 046,21
VÄHEMMISTÖOSUUDET	648 879,07	666 665,66
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	0,00	0,00
VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	418 575,26	432 533,17
Muut pakolliset varaukset	418 575,26	432 533,17
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	289 640,00	312 496,20
Valtion toimeksiannot	84 830,45	105 018,40
Lahjoitusrahastojen pääomat	29 899,54	38 369,20
Muut toimeksiantojen pääomat	174 910,02	169 108,61
VIERAS PÄÄOMA	69 516 730,80	66 654 510,71
Pitkäaikainen	42 378 653,82	36 964 217,04
Lainat rah.ja vak.laitoksilta	37 247 440,98	32 155 456,44
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Muut velat	5 131 212,84	4 808 760,60
Lyhytaikainen	27 138 076,98	29 690 293,68
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	13 350 261,00	17 613 382,03
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00

Saadut ennakot	158 758,81	25 585,99
Ostovelat	5 158 634,93	4 572 884,68
Muut velat	942 930,65	922 644,94
Siirtovelat	7 274 128,25	6 270 308,03
Laskennalliset verovelat	253 363,33	285 488,01
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	125 431 859,90	123 247 330,14

8. LIITETIEDOT

8.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston 28.11.1996 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti, jota on tarkistettu 9.11.2009, 12.11.2012 ja 27.8.2018. Viimeksi mainitussa tarkistuksessa määriteltiin 1.1.2018 jälkeen hankituille hyödykkeille Kirjanpitolautakunnan 22.11.2016 antaman yleisohjeen mukaiset poistoajat. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Konsernitalinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitalinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitalinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisesti ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitaseeseen. Nämä on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkitystä oikean ja riittävän kuvan saamiseen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Tilikaudesta 2015 alkaen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Toiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

8.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Käyttöomaisuuden poistot	2022	2021
Poistot poistosuunnitelman mukaan	4 192 229	3 920 058
Kirjattu tuloslaskelmaan	4 192 229	3 920 058
Kirjattu poistoerojen vähennykseksi	983 736	893 515

Poistonaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty kunnanvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelma

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Limingan kunnan poistosuunnitelman 28.11.1996 § 77. Poistosuunnitelmaa on päivitetty kunnanvaltuuston päätöksillä 9.11.2009, 12.11.2012 ja 27.8.2018. Suunnitelman mukaisella poistolla tarkoitetaan pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja muiden pitkävaikutteisten menojen hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. KPL 5:12.1 §:n mukaan kirjanpitovelvollinen saa erityisestä syystä kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja.

Suunnitelmapoistot edellyttävät kunnalta poistosuunnitelman laatimista sekä erillistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden seuranta ja poistojen laskentajärjestelmän ylläpitämistä. Hallintosäännön mukaan kunnanvaltuusto hyväksyy poistosuunnitelman. Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettava samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin emoyrityksen tilinpäätöksessä.

Kunnan määräämisvallassa olevat yhteisöt

Kirjanpitolain 5:12.2 §:n perusteella yhtiö, jonka toiminta perustuu kiinteistön hallintaan, tai yhdistys tai säätiö, saa poistaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot ja muut pitkävaikutteiset menot niiden vaikutusaikana ilman ennalta laadittua suunnitelmaa. Tällaisen yhteisön on kuitenkin laskettava suunnitelman mukaiset poistot kuntakonsernin tilinpäätöstä varten.

Poistopohjan määrittäminen

Suunnitelmapoistojen pohjana on pysyvien vastaavien hankintameno. Hyödykkeen hankintamenuon luetaan pääsääntöisesti sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Arvonlisäverollisessa toiminnassa käytettävien pysyvien vastaavien hyödykkeen ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei lueta hankintamenuon. Kunnassa suunnitelmapoistojen pohjana käytettävään hankintamenuon ei lueta myöskään palautusjärjestelmän (AVL 130 §) arvonlisäveroa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintaan on saatu valtionosuus, investointiavustus tai muu rahoitusosuus kirjataan hankintamenuon vähennykseksi. Poistolaskennassa poistopohjana pidetään ko. rahoitusosuudella vähennettyä hankintamenuon määrää.

Arvonkorotukset

KPL 5:17.1 §:n mukaan arvonkorotukset on rajattu pysyviin vastaaviin kuuluviin maa- ja vesialueisiin ja arvopapereihin.

Arvonalentumiset

Suunnitelman mukaisten poistojen kohteena olevien pysyvien vastaavien arvonalentumiset käsitellään lisäpoistoina. Pysyvien vastaavien hyödykkeistä, jotka eivät ole suunnitelmapoistojen kohteena, tehdään KPL 5:13 §:n mukainen arvonalennuskirjaus. Arvonalentumiseksi merkitään kunnan tilinpäätöksessä vain pysyvien vastaavien maa- ja vesialueiden sekä osakkeiden ja osuuksien sekä pysyviin vastaaviin kirjattujen taide-esi-
neiden arvonalentumiset.

Pysyvien vastaavien perusparannusmeno

Aktivoitavia perusparannusmenoja ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi - perusparannus johtaa hyödykkeen taloudellisen pitoajan kasvuun. Korjaus- ja huoltomenot tulee kirjata syntymisvuoden kuluksi.

Perusparannusmeno voidaan joko lisätä sen poistamattomaan hankintamenuon tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenuoksi, jolle määrätään oma poistosuunnitelma. Poisto-aika on usein sama kuin perusparannetun hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pito-aika. Jos perusparannus lisää olennaisesti hyödykkeen jäljellä olevaa taloudellista pito-aikaa, muutetaan poistosuunnitelmaa vastaavasti.

Pienhankinnat

Pienhankintaraja on 10 000 euroa. Jos hankintamenuon ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa 10 000 euroa, kirjataan hankintamenuon kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

Poisto-aika

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenuon tulee poistaa vaikutusaikanaan. Tällä tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pito-aikaa. Taloudellinen pito-aika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pito-aika. Taloudellisen pito-aajan määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Poistomenetelmä

Rakennuksille suositeltavin poistomenetelmä on tasapoistot. Kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet ja kalusto voidaan poistaa joko tasapoisto- tai menojäännöspoistomenetelmällä.

Limingan kunnassa poistomenetelmänä käytetään tasapoistoja.

Poistosuunnitelman muuttaminen

Jos pysyvien vastaavien hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset tai palvelutuotantokyky muuttuvat olennaisesti, voidaan kyseessä olevan hyödykkeen poistosuunnitelmaa joutua muuttamaan. Aiempien tilikausien poistoja ei tällöin kuitenkaan oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja.

Tuotannosta poistetun hyödykkeen jäljellä oleva menojäännös poistetaan kokonaan sinä tilivuonna, jona hyödyke poistetaan käytöstä.

Limingan kunta
Poistosuunnitelma 1.1.2018 alkaen
 Hyväksytty valtuustossa 27.8.2018 § 87

	Limingan kunta ennen 1.1.2013 hankitut hyödykkeet	Limingan kunta 1.1.2013 jälkeen hankitut hyödykkeet	Limingan kunta 1.1.2018 jälkeen hankitut hyödykkeet	KILA:n kuntajaoston yleisohje 2017 rajat
PYSYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Tasapoisto	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	-	2 vuotta	2 vuotta	2 – 5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 20 vuotta
Liikearvo	5 vuotta	2 vuotta	2 vuotta	2 – 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	2 vuotta	5 vuotta	2 – 5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön				
- tiehankkeisiin			20 vuotta	15 – 20 vuotta
- ratahankkeisiin			40 vuotta	30 – 40 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	-	-	10 vuotta	5 – 10 vuotta
Muut	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	2 – 10 vuotta
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	20 vuotta	30 vuotta	20 – 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	20 vuotta	20 vuotta	20 – 30 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	25 vuotta	20 vuotta	20 vuotta	20 – 30 vuotta
Asuinrakennukset	40 vuotta	30 vuotta	30 vuotta	30 – 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	15 vuotta	20 vuotta	15 – 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	15 vuotta	20 vuotta	15 – 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	30 vuotta	30 vuotta	30 – 40 vuotta
Viemäriverkko	30 vuotta	30 vuotta	30 vuotta	30 – 40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20 vuotta	20 vuotta	20 vuotta	20 – 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	15 vuotta	15 vuotta	15 – 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja ala-keskukset	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 12 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	15 vuotta	15 vuotta	15 – 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	15 vuotta	15 vuotta	15 – 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	10 vuotta	10 vuotta	10 – 15 vuotta
Koneet ja kalusto				
Kuljetusvälineet	5 vuotta	4 vuotta	4 vuotta	4 – 7 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	5 vuotta	5 vuotta	5 – 15 vuotta
Atk laitteet	5 vuotta	3 vuotta	3 vuotta	3 – 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	3 vuotta	5 vuotta	3 – 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön muk. poisto	käytön muk. poisto	käytön muk. poisto	käytön muk. poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Pysyvien vastaavien sijoitukset	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

Pienhankintaraja on 10 000 euroa (alv 0 %). Jos hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa 10 000 euroa, kirjataan hankintameno kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

Limingan kunnassa ennen vuotta 2013 hankittuihin hyödykkeisiin noudatetaan 9.11.2009 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. 1.1.2013 jälkeen hankittuihin hyödykkeisiin noudatetaan 12.11.2012 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. 1.1.2018 jälkeen hankittuihin hyödykkeisiin noudatetaan valtuuston 27.8.2018 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	418 575	432 533	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	418 575	432 533	0	0

8.3 TASEEN VASTAAVIA JA VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat tase-erittäin Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Tietokone- ohjelmistot	Muut pitkä- vaik. menot	Kesken- eräiset han- kinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	22 404	1 606 752		1 621 032
Lisäykset tilikauden aikana	0	0		0
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-7 988	-188 168		-196 156
Poistamaton hankintameno	14 416	1 418 584		1 433 000
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 416	1 418 584		1 433 000

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja ve- sialueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja ka- lusto	Muut ai- neelliset hyödyk- keet	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 626 340	44 950 006	14 023 187	815 728	99 338	2 106 005	76 848 254
Lisäykset tilikauden aikana	505 285	0	0	0	0	5 075 887	5 581 172
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-109 000	0	0	-522 104	-631 104
Vähennykset tilikauden aikana	-51 832	0	0	0	0	0	-51 832
Siirrot erien välillä	0	284 111	3 302 974	0	0	-3 950 286	-363 201
Tilikauden poisto	0	-2 066 422	-1 557 620	-372 031	0	0	-3 996 072
Lisäpoistot	0	0	0	0	0	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 079 794	43 167 695	15 659 541	443 698	99 338	2 709 502	69 159 568
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 079 794	43 167 695	15 659 541	443 698	99 338	2 709 502	69 159 568

Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	706 416	651 201	227 992	227 992
Muut maa- ja vesialueet	7 603 658	7 115 342	6 851 802	6 398 348
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 310 075	7 766 543	7 079 794	6 626 340

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Hankinta- meno 1.1.	Lisäykset	Vähennyk- set	Siirrot erien välillä	Hankinta- meno 31.12.
Osakkeet ja osuudet					
Tytäryhteisöosakkeet	7 698 808	5 250	0	-4 572	7 699 486
Liikelaitosten peruspääomaos.	0	0	0	0	0
Kuntayhtymäosuudet	2 870 134	0	0	0	2 870 134
Muut osakkeet ja osuudet	471 671	0	-1 016	4 572	475 227
Yhteensä	11 040 612	5 250	-1 016	0	11 044 846
Muut lainasaamiset ja muut saamiset					
Tytäryhteisöt	1 250 669	0	-151 920	0	1 098 749
Muut yhteisöt	1 249 297	0	-105 630	0	1 143 667
Yhteensä	2 499 966	0	-257 550	0	2 242 416
Sijoitukset yhteensä	13 540 578	5 250	-258 566	0	13 287 262

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %
Limingan kunta			
Limingan peruskunta			
Kunnallistekniikka			
Ruoka- ja puhtaus			
Liminka eliminointi			
Tytäryhteisöt			
Limingan Kehitys Oy	Liminka	100,00	100,00
Hotelli-Ravintola Liminganlahti Oy	Liminka	0,00	100,00
Limingan Matkailu Oy	Liminka	0,00	100,00
Park Hotell Liminka Oy	Liminka	0,00	100,00
Limingan Vesihuolto Oy	Liminka	98,08	98,08
As Oy Limingan Rivitalot	Liminka	56,70	56,70
Limingan Asunnot Oy	Liminka	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	Liminka	0,00	75,00
Kiinteistö Oy Lakeustalo Liminka	Liminka	0,00	100,00
Kuntayhtymät			
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä (OSEKK), Liminka-konserni	Oulu	3,85	3,85

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Liminka-konserni	Oulu	1,41	1,41
Pohjois-Pohjanmaan liitto, Liminka-konserni	Oulu	1,33	1,33
Osakkuusyhteisöt			
Limingan Kehitys Oy			
As Oy Karintie	Liminka	0,00	27,86
As Oy Limingan Koti	Liminka	0,00	29,46
As Oy Veteraanipuisto	Liminka	0,00	36,00
Limingan Kehitys Oy			
Limingan Kuitu Oy	Liminka	0,00	49,00
Ruutikangas Oy	Liminka	0,00	14,29
Limingan Vesihuolto Oy			
Lakeuden Keskuspuhdistamo	Liminka	0,00	23,57

Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	0
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	22	0	22
Yhteensä	0	22	0	22
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0	411	0	549
Muut saamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	411	0	549
Saamiset osakkuus ja omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	22
Lainasaamiset	581 630	0	679 630	0
Muut saamiset	0	22	0	0
Yhteensä	581 630	22	679 630	22
Saamiset yhteensä	581 630	455	679 630	593

Siirtosamiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Verosaamiset	0	0	0	0
Jaksotetut henkilöstökulut	1 279	627	0	0
EU-tuet ja avustukset	487	15 638	0	0
Kelan korvaus työterv.huollosta	164 551	157 448	137 715	128 700
Tasausrahastojaaksotus	0	46 980	0	0
Projektirahoitussaamiset	475 016	352 345	419 029	239 770

Konsernin sisäiset siirtosaamiset				
Muihin siirtosaamisiin liittyvät	805 615	963 527	538 634	745 868
Yhteensä	1 446 947	1 536 565	1 095 378	1 114 338

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	17 463 488	17 463 488	17 463 488	17 463 488
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	17 463 488	17 463 488	17 463 488	17 463 488
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	2 371	2 371		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	2 371	2 371		
Muut omat rahastot 1.1.	3 884 782	3 930 815		
Omistusosuuden muutoksen vaikutus	0	0		
Siirrot rahastoon	18 275	2 113		
Siirrot rahastosta	-28 402	-48 145		
Siirrot erien välillä	0	0		
Muut omat rahastot 31.12.	3 874 655	3 884 782		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	33 830 482	33 221 169	8 954 673	8 718 106
Yrityssostot	0	0		
Edellisten tilikausien oikaisu	3 549	1 267		
Siirrot	-6 650	0		
Omistusosuuden muutoksen vaikutus	0	0		
Yleisohjeen muutoksen vaikutus	0	0		
Siirrot rahastoon	0	0		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	33 827 382	33 222 436	8 954 673	8 718 106
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-609 861	608 046	1 349 091	236 568
Oma pääoma yhteensä	54 558 034	55 181 123	27 767 253	26 270 925

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni	Kunta
----------------------	----------	-------

	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	418 575	432 533	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	418 575	432 533	0	0

Kertynyt poistoero

	2022	2021
Limingan lukio		
Saldo 1.1	0,00	1 982 869,01
Poisto tilikaudella	0,00	-1 982 869,01
Saldo 31.12.	0,00	0,00
Terveyskeskus		
Saldo 1.1.	5 368 373,86	5 842 430,86
Poisto tilikaudella	-443 867,64	-474 057,00
Saldo 31.12.	4 924 506,22	5 368 373,86
Lakeuden kuitu -hanke		
Saldo 1.1.	950 000,00	975 000,00
Poisto tilikaudella	-100 000,08	-25 000,00
Saldo 31.12.	849 999,92	950 000,00
Kertynyt poistoero yhteensä 31.12.	5 774 506,14	17 757 373,65

Investointivaraukset

Investointivaraukset	2022	2021
Keskustan alueen kunnallistekniikka	1 000 000,00	1 000 000,00
Kumppanuushankkeet 2020	1 000 000,00	1 000 000,00
Päiväkoti Karhunleikki	0,00	4 400 000,00
Uimahalli/maauimala	0,00	400 000,00
Vesilaitoksen rakentaminen	4 600 000,00	0,00
Investointivaraukset yhteensä 31.12.	6 600 000,00	6 800 000,00

Lainat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Lainat jotka erääntyvät +5 vuoden kuluttua	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 273 760	14 999 573	1 200 000	4 300 000

Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0	0
Lainat muilta luontonantajilta	0	0	0	0
Velat jotka erääntyvät yli 5 v kuluttua yhteensä	17 273 760	14 999 573	1 200 000	4 300 000

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 350 261	17 613 382	12 300 000	16 808 853
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0	0
Saadut ennakot muilta	158 759	25 586	132 421	1 930
Ostovelat tytäryhteisöille	0	0	0	0
Ostovelat jäsenkuntayhtymille	0	0	0	0
Ostovelat muille	5 158 635	4 572 885	3 792 813	4 294 693
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	18 667 655	21 296 064	16 225 234	21 105 476

Liittymismaksut ja muut velat

Muut velat	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset	0	0	0	0
Muut velat	0	0	0	0
Liittymismaksut	4 729 117	4 383 570	2 516	2 516
Muut velat	379 002	379 002	0	0
Muut velat yhteensä	5 108 118	4 762 572	2 516	2 516
Lyhytaikaiset	0	0	0	0
Muut velat	0	0	0	0
Liittymismaksut	0	0	16 321	0
Muut velat	942 931	922 645	642 143	1 953 079
Yhteensä	942 931	922 645	658 464	1 953 079

Muihin siirtovelkoihin liittyvät olennaiset erät

Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Verovelat	0	0	0	0
Jaksotetut palkat ja henkilöstökulut	351 959	83 076	139 003	0
Korkojaksotukset	51 668	34 632	28 046	28 602
	4 676			
Lomapalkkajaksotus sivukuluineen	632	4 366 471	3 482 801	3 236 205
Tasausrahastojaksotus	0	46 980	0	0
Siirtyvät projektirahoitukset	556 434	377 216	460 826	238 184
Konsernin sisäiset siirtovelat	80 085	10 203	97 551	0

Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	1 536 347 7 253	1 369 316	1 224 462	993 215
Yhteensä	125	6 287 895	5 432 690	4 496 206

Huollettavien varat

	2022	2021
Huollettavien varat 31.12.	2 997	4 463

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 605 955	1 067 146	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 489 975	2 489 975	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	42 934	875 987	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 756 090	3 756 090	0	0

Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 031 153	605 285	945 283	581 815
Myöhemmin maksettavat	6 817 905	4 780 765	6 723 875	4 685 429
Yhteensä	7 849 059	5 386 050	7 669 158	5 267 245

Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtojen mukaisia vastuita.

Vastuusitoumukset

Kunta (= konserni)	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	14 315 000	13 567 215
Jäljellä oleva pääoma	12 010 540	10 484 884
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 521 290	1 594 433
Jäljellä oleva pääoma	549 868	378 974

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	77 356 577	72 384 906
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	44 734	47 416

Muut mahdolliset vastuut

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Vuokravastuut	7 669 952	8 006 454	7 616 175	7 460 536
Muut sitoumukset ja sopimukseen sis.vastuut	768 307	775 784	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 109 934	306 306	0	0
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu *)	0	0	0	0

Vuokravastuut kunta:

Katrin päiväkodin vuokrasopimus 31.1.2026 saakka

Aapin päiväkodin vuokrasopimus 31.7.2032 saakka

Joutsenkodin vuokrasopimus 30.4.2036 saakka

Kunnanvarikko 2032 saakka

VETO-luokkien opetustilat 30.6.2024 saakka

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut

	2022	2021
Palkat ja palkkiot	30 237 047,00	27 602 170,00
Henkilösivukulut	6 642 415,41	6 121 841,10
Eläkekulut	5 565 249,41	5 036 548,30
Muut henkilösivukulut	1 077 166,00	1 085 292,80
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-464 428,50	-331 948,90
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	36 415 033,91	33 392 062,20
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	144 179,90	130 402,50
Henkilöstökulut yhteensä	36 559 213,81	33 522 464,70

Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
KPMG Julkishallinnon palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 569,76	5 516,25
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	1 989,19	
Tarkastuslautakunnan avustaminen		1 000,00
Muut palkkiot	17 394,60	12 000,00
Yhteensä	24 953,55	18 516,25

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Suomen Keskusta	7498	5981
Limingan Kokoomus	1923	1214
Perussuomalaiset	5004	2809
Limingan Sosiaalidemokraatit	169	323
Limingan Vasemmisto	2353	1854
Rantalakeuden Vihreät	816	1061
Kristillisdemokraatit	0	105
Yhteensä	17 762	13 347

9. LIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

9.1 KUNNALLISTEKNIikka LIKELAITOS

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Kunnallistekniikka liikelaitos rakentaa sekä ylläpitää kunnallistekniikkaa asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti moniammatillisen henkilöstön, muiden kunnan hallintoyksiköiden sekä yhteisöjen ja yritysten välisellä hyvällä yhteistyöllä. Toimintaympäristö on monialainen ja yleiskuva toimialasta on kehittyvä ja ketterä.

Kunnallistekniikka pysyi taloudellisissa tavoitteissaan. Vuosi oli poikkeuksellinen toiminnan kannalta. Korona lisäsi alkuvuodesta henkilöstön sairaspöissaoloja. Euroopan epävakaa tilanne näkyi kustannusten nousuna palveluiden ja tarvikkeiden ostossa sekä niiden saatavuudessa. Kalusto- ja ohjelmistohankintoja tehtiin suunniteltua enemmän liikuntapuolelle palvelujen kehittämiseksi. Vuoden aikana palkkakuluja on kohdistettu investoinneille suunnitelmallisemmin, mikä näkyy käyttötalouden palkkakuluissa positiivisena tuloksena. Palvelualueen perustehtävät pystyttiin toteuttamaan normaalisti sekä kehittämistoimenpiteitä vietiin suunnitelmallisesti eteenpäin. Omistajaohjauksen mukaiset laaduntarkastuskierrokset toteutettiin helmi- ja elokuussa.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Kunnallistekniikka liikelaitoksen tehtävänä on omistajan linjauksen mukaisesti rakentaa, suunnitteluttaa, kehittää ja ylläpitää liikenneväylät, puisto- ja muut yleiset alueet, luontoharrastuskohteet ja ulkoliikuntapaikat sekä tuottaa paikkatietopalveluja.

Keskeiset muutokset liikelaitoksen toiminnassa

Alkuvuoden runsas luminen ja pitkä talvi lisäsi kunnossapidon tarvetta katualueilla, laduilla, maastopyöräreiteillä ja jääalueilla. Käyttäjämäärien lisääntyminen etenkin ulkoliikunta ja luontokohteilla on lisännyt kunnossapidon resurssien tarvetta, joita on tasapainotettu työnkierron, määräaikaisten työntekijöiden ja palkkatuki-toimin. Kasvavien kunnossapitoalueiden myötä kunnossapidonresursseissa on ilmennyt kaluston ja ostopalveluiden lisätarvetta sekä omien toimintaprosessien kehittämistarvetta. Toiminnan kannalta tärkeimmät kilpailutukset toteutettiin syksyllä. Näitä olivat talvikunnossapidon urakat, kiviainestoimitukset, kaivinkone ja traktoritöiden sekä jäähoidon kilpailutukset.

Tulevaisuuden Liminka yhteistoiminta neuvottelut ovat käynnistyneet ja jatkuvat vuonna 2023. Strategian mukaisesti rakennamme myönteistä ja vetovoimaista kuntakuvaa yhteistyössä kuntalaisten, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa, tähän liittyen päivitimme kumppanuussopimuksen Limingan Niittomiesten kanssa.

Kuormatien varikkotilojen siisteyttä ja työturvallisuutta parannettiin kevään aikana sekä selviteltiin uuden varikon sijaintia ja toimintoja yhdessä henkilöstön kanssa. Loppuvuodesta kunnallistekniikan toiminnot siirtyivät uusiin vuokratiloihin Pölykujalle. Varikkotavaran huutokauppaa on toteutettu vuoden 2022 aikana.

Investointien toteutus on ollut lähes tavoiteohjelman mukaista. Ohjelmasta Karintien pyörätien peruskorjaus jäi kesken, koska viiveet katusuunnittelussa vaikuttivat syksyn rakentamishjelman toteutukseen. Kohteen peruskorjaus jatkuu vuonna 2023. Katuverkon päällystys- ja viimeistelytyötä on tehty merkittävästi Saunarannassa. Näistä kevyenliikenteenväyliä on päällystetty alueella lähes 2,5 kilometriä. Päällysteiden uusimista nykyisillä kaduilla on tehty 1,5 km. Valaistusta on rakennettu ja uudistettu yhteensä noin 4,5 km vuoden 2022 aikana.

Uusia puisto- ja katuviheralueita rakentui Karintien, Saunarannan, Kirkkokarin ja Kirkonrannan alueille. Saunarannassa tehtiin syksyn ja loppuvuoden aikana runsain määrin viimeistelytyötä. Saunarannan alueen länsiosa on viimeistely lähes kokonaan. Lisäksi Saunarantaan valmistui uusi koirapuisto ja Kirkonrantaan uusi maatila-aiheinen leikkipuisto. Keskustan torialueen ilmettä uudistettiin kasvillisuuden ja varusteiden osalta. Tupoksen koulunpihan vaiheen I alueiden toteutus on ollut Tupoksen kehittämistyöryhmän suunnitelman mukaista. Puistometsien harvennuksia toteutettiin Okkosen- ja Saunarannan alueilla. Puistometsiin liittyvää hoitokartoitusta on jatkettu yhteistyössä Metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Vuoden aikana on todettu tarve metsäsuunnitelman päivittämiselle.

Uusien kaava-alueiden rakentamisista toteutettiin omana työnä Tupoksen Ankkurinlahden itäosan teollisuusalue. Kotirannan kaava-alueen ensimmäinen vaihe valmistui kokonaisuurakkana yhteistyössä Limingan Vesihuollon kanssa. Ankkurinlahden länsiosan teollisuusalueen katusuunnittelu on käynnissä.

Paikkatietopalveluissa on vuoden aikana tehty pohjakartoituksen tarkemittauksia, suunnittelukartoituksia, kunnallisteknisiä ja rakennuspaikkojen merkintämittauksia sekä uusittu kunnallistekniikan toimintaa selkeyttäviä karttoja. Kotirannan ensimmäisen vaiheen lohkominen on toteutettu ja Ankkurinlahden itäpuolen katualueiden lohkomiset on laitettu vireille. Linnukkatien vanhat kaavavirheet on korjattu nykyistä kaavaa vastaavaksi ja katualueiden lunastustoimitus on käynnistetty. Linnukkatien katualueen ennakkohaltuunotto on tehty. Honkitien osalta haltuunottokokous on pidetty ja Limingan kunta sai ottaa alueet haltuun rakentamista varten. Lunastuskorvauksista päätetään loppukokouksessa rakentamisen valmistuttua. Oikotien lunastustoimitus keskeytettiin ja toimitus jatkuu kaavamuutostyön edetessä. Yleisten alueiden lohkomistarpeesta on tehty opinnäytetyö, joka on esitetty tilaajalle.

Ulkoliikuntapaikoilla alkuvuoden runsasluminen pitkä talvihoitokausi sekä lisääntyneet käyttäjämäärät lisäsivät jään- ja latujenhoitokuluja kunnossapidossa. Tupoksen maastopyöräreitin talvikunnossapito tuli uutena lisänä kunnossapitoon. Kesäkaudella liikuntapaikoilla panostettiin hanke- ja investointituella mm. uusiin avantouinnin laiturirakenteisiin, pyöräpaikoitukseen, frisbeegolfradan päivitykseen sekä Rantakylän reitistöjen uusiin opasteisiin. Rantakylässä veden laskettua uimamontussa odotettua enemmän avantouinti paikkaa syvennettiin ja uusituille laiturirakenteille hankittiin lämpömatot. Lumitilanteen vuoksi hiihtokausi alkoi Rantakylässä 3.12 ja jääalueiden pohjajäät valmistuivat hoitosopimuksen alkuun (15.12) mennessä. Luontokeskuksen uusi oppimisympäristö Kukkala valmistui kesäkaudella yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.

Toimintaa tukeva hanketoiminta on ollut aktiivista. Hanketoiminnan avulla pystytään vaikuttamaan katuverkoston kuntoon ja sen investointitarpeisiin sekä aktivoimaan kuntalaisia kestäviin kulkutapoihin. Traficom hankkeista Linnukkatien kevyenliikenteenväylän kehittämisen katusuunnitelmat asetettiin uudelleen nähtävälle. Katusuunnitelma ei vielä ole saanut lainvoimaa ja asia on vielä käsittelyssä hallinto-oikeudessa.

Jutkokylän aluereitin kehittämiseen saatiin Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää valtionavustusta Kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuurin rakentamis- ja suunnittelukustannuksiin 330 000 €. Aluereitin katusuunnitelmat

on hyväksytty ja rakentamisen urakka ja valvonta on kilpailutettu. Hankkeelle pyydettiin omistajanohjausta toteutuksesta ja sen lisärahoituksesta.

Tupoksen koulualueen pyöräpaikoituksen kehittämiseen ja jalankulun ja pyöräilyn yhteyden parantamiseen Saunarannan alueen ja Tupoksen keskustan välille haettiin hankerahoitusta Traficomien kävelyn - ja pyöräilyn investointiohjelmasta. Aluereittiverkoston kehittämiseen haettiin avustusta Traficomilta.

Lokakuussa päättyneen Jättibalsamin torjunta Limingassa vieraslajihankkeen avulla on järjestetty talkoita eri yhteistyökumppanien kanssa, lisätty tiedotusta asiasta kuntalaisille sekä ostettu koneita ja palveluita jättibalsamin torjuntaan.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristöanalyysi

Toiminta koostuu katuverkon, puistoalueiden, virkistyskäyttökohteiden sekä liikuntapaikkojen suunnittelusta, rakentamisesta ja näiden kohteiden kunnossapidosta ja kehittämisestä. Kunnallistekniikan toimintaympäristö on monialainen ja laajeni vuonna 2022 uusien kaava-alueiden rakentumisen myötä. Uusia katuja on rakennettu yhteensä n. 2,7 kilometriä ja pyöräteitä n. 1,3 kilometriä. Puistoalueita on perustettu 5 ha ja valaistusta on rakennettu ja uudistettu yhteensä noin 4,5 km vuoden aikana. Yksitysteiden auraussopimuksia oli voimassa 75 kpl (ennen 200 kpl) määräaikaan 30.9 mennessä.

Kehittäminen 2022

Limingan liikenneturvallisuussuunnitelma valmistui maaliskuussa, jonka pohjalta on tehty hankehaku Tupoksen koulualueen liikenneturvallisuuden kehittämiseksi. Tupoksen kehittämisen työryhmä jatkoi toimintaa ja työryhmän suuntaviivojen mukaisesti on toteutettu Tupoksen koulun piha-alueen ja ulkoliikunta-alueen suunnittelu.

Digitaalinen Fluent- kunnossapidon seurantajärjestelmä on saatu käyttöön katujen ja maastopyöräreittien talvihoidon sekä Tupoksen viheralueiden kunnossapidossa. Fluent -järjestelmän on kehitetty ja tehostettu lisäämällä reittejä sekä muita kunnossapidon kohteita kuten nuotiopaikat, leikki puistot ja ulkokuntosalit ohjelmaan. Uusien kohteiden osalta kunnossapidon käyttöönotto on vielä kesken. Jatkossa Fluent toimii sähköisenä huoltokirjana kunnossapidossa. Talouden seurannan järjestelmiin on saatu parannusta oman ostolaskuohjelman käyttöönoton myötä. Kuntakonsernin uusi taloushallinnon raportointiohjelma sekä budjetointiohjelma on otettu käyttöön.

Ennakoivaa viestintää ja kuntalaisten osallisuutta on lisätty toiminnassa mm. järjestetyillä info- ja työpajailloilla, suunnittelua ja kunnossapitoa tukevat kyselyt ja uutisoinnit sekä työmaataulujen käyttö rakentamiskohteilla. Kunnallistekniikan oman työn näkyvyyttä on tuotu esiin vuoden 2021 toimintakertomuksen hyvä fiilis videolla sekä Kunnalla töissä kampanjalla <https://www.liminka.fi/kunnon-toissa-limingassa/>.

Jätehuolto kilpailutettiin keväällä ja siihen liittyvää jätehuollon kehittämistyötä on jatkettu varikko- ja yleisillä alueilla sekä luontokohteilla. Luontokohteissa kannustetaan käyttäjiä huomioimaan roskattoman retkeilyn periaatteet. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT palkitsi kunnallistekniikka liikelaitoksen kehittämiskulttuurin luomisesta. Palkinto koostui kahdesta teosta, joita olivat Jätehuollon kehittäminen luontokohteilla ja Juuret Limingassa – puisto kuntalaisten yhteisenä tekemisenä ja paikkana.

Rakentamis- ja kunnossapitokohteiden priorisointia tehdään yhdessä omistajan linjausten mukaisesti. Ulkoliikuntapaikkojen hoitoluokituksen kehittäminen ja viheralueiden hoitoluokituksen päivittäminen on aloitettu omana työnä. Viheralueiden hoidon kalustoa ja toimintaprosesseja uusittiin kestävän kehityksen tukemiseksi mm. siirtymällä pienkoneiden käytössä akkumalleihin ja kulkuvälineenä suositaan polkupyörää. Kunnossapidon hoitokarttojen/ teemakarttojen kehittäminen on aloitettu.

Henkilöstö

Liikelaitoksessa työskentelee ammattitaitoinen henkilöstö, vaikutteisesti 12 työntekijää. Esimies- ja valvonta tehtävissä toimii 2 henkilöä. Kunnossapidettävien alueiden laajeneminen on asettanut haasteita resurssien riittävyyden suhteen. Työnkierron ja työllisyyden palkkatuetulla työllä on pystytty hoitamaan hyvin hoitotason vaatimalla tavalla. Palkkatukityötä on järjestetty kahdeksalle (8) ja työkokeilupaikka yhdelle (1) henkilölle kunnossapidon eri tehtäviin. Kesätöitä tarjottiin 12 nuorelle ja työharjoittelu on mahdollistettu kahdelle (2) opiskelijalle. Määräaikaisiin työsuhteisiin palkattiin kuusi (6) henkilöä. Liikelaitos oli mukana Tulevaisuuden Liminka yhteistoimintaneuvotteluissa, jotka jatkuvat vuodelle 2023

Viikko- ja kuukausipalaveri käytänteet ovat vakiintuneet. Etätyönmahdollisuus jatkui etätyösopimusten ja koronaohjeiden puitteissa. Henkilöstölle on järjestetty excel ja koulutussuunnitelman mukaista koulutusta ja omaehtoista opiskelua on tuettu. Etätyökaluista Teamsin käyttöä on lisätty päivittäisessä toiminnassa.

Työhyvinvointia ja jaksamista on tuettu erilaisilla toimenpiteillä, kuten työaika- ja tehtävämuutoksilla ja kannustamalla käyttämään kunnan tarjoamia liikuntapalveluita. Työhyvinvoinnin edistämiseksi järjestettiin yhteistyössä työterveyspalveluiden kanssa fysioterapeutin luento työergonomiasta ja fysioterapeutti antoi lisäksi henkilökohtaista ohjausta parempaan työergonomiaan. Vuonna 2022 toteutettiin työterveyden toimintasuunnitelman mukainen kunnallistekniikan työpaikkaselvitys, joka valmistui loppuvuodesta. Sairauspoissaoloja liikelaitoksessa oli 30,5 päivää/ työntekijä. Poissaolojen määrä nousi vuoden 2022 (318) 366 päivään. Osittain poissaolojen nousua selittää vallitseva korona-aika, pitkät sairauspoissaolot.

Henkilöstön virkistysiltapäivä pidettiin elokuussa yhteistyössä omaisuudenhallinnan ja ruoka-, puhtaus ja kiinteistöpalvelut liikelaitoksen kanssa. Teknisen toimen ja oman työn näkyvyyttä on lisätty viestinnän keinoin Kunnan Töissä kampanja sekä *Hyvä fiilis* toimintakertomusvideon avulla (Hyvä fiilis Limingassa – katso kunnallistekniikan kuvakooste! - YouTube)

Kunnallistekniikka liikelaitos				
LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	TA2022	tot %
LIIEVAIHTO	1 686 418,59	1 716 925,27	1 908 152	90 %
Valmistus omaan käyttöön		45 656,21	101 220	
Liiketoiminnan muut tuotot	44 085,45	13 855,18	0,00	
Tuet ja avustukset kunnalta	9 258,47	0,00	16 000,00	0 %
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavara				
Ostot tilikauden aikana	-179 151,50	-216 742,15	-191 500,00	113 %
Palvelujen ostot	-750 232,38	-749 363,15	-885 842,00	85 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-929 383,88	-966 105,30	-1 077 342,00	90 %
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-390 254,75	-415 384,66	-607 450,00	68 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-98 057,73	-84 798,54	-132 100,00	64 %
Muut henkilösivukulut	-14 951,62	-15 456,43	-24 282,00	64 %
Henkilöstökulut yhteensä	-503 264,10	-515 639,63	-763 832,00	68 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-7 996,92	-2 340,00	
Liiketoiminnan muut kulut	-106 764,24	-109 683,83	-147 900,00	74 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	200 350,29	177 010,98	33 958,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	200 350,29	177 010,98	33 958,00	
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	200 350,29	177 010,98	33 958,00	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	200 350,29	177 010,98	33 958	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	116,1	50,6		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	116,1	50,6		
Voitto, %	11,9	10,3		

Analyysi talouden toteumasta

Kunnallistekniikka liikelaitoksen liikevaihtoa vuonna 2022 kertyi 1,71milj. Liikelaitoksen kulut alittivat talousarvion 177 010 euroa kulujen toteuman ollessa 90 %. Liikelaitoksen poistot ovat kalustopoistoja. Liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostui 177 010,98 euroa. Liikelaitos saavutti sille asetetut taloudelliset tavoitteet. Talouden seurannan järjestelmiin on saatu parannusta oman ostolaskuohjelman käyttöönoton myötä ja selvittely käyttömaisuuden siirrosta liikelaitoksen omaan taseeseen on toteutettu.

Loppuvuodesta tilaajalle hyvitetiin Kotirannan toteutumatta jääneet lohkomiskulut, palkkatukityölle varatut menot sekä yksityisteiden aurauspalvelun toteuttamatta jääneet palvelunostot. Palkkakulut ovat alle talousarvion johtuen osaksi työllistämistuen palkkakulujen siirtymisestä peruskunnalle ja suunnittelemattomista osa-aikaisuuksista ja pidemmistä poissaoloista johtuvia sekä toimintaa tukevien hanketoimintoihin ja investointeihin siirretyistä palkkakuluista. Yleinen kustannusten nousu näkyy aineiden, tarvikkeiden ja tavaroitten ostoissa +13 %. Rakennusmateriaalien kulut ovat tuplaantuneet ja polttoainekulut nousseet 30 % talousarviosta. Liikuntapaikkojen palvelualue jäi talousarviossa tavoitteestaan. Jätehuollon- ja kierrätyksen kustannukset nousivat talousarviosta Tupokseen muoville järjestetyn lisäkeräysmahdollisuuden vuoksi. Kierrätyksen lisääntyessä tarve toiselle muovikontille on todettu. Kunnallistekniikan ylijäämäinen tulos kattaa aiempien vuosien alijäämää.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 177 010,98 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kunnallistekniikka liikelaitos**LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA****1.1.-31.12.2021****1.1.-31.12.2022****TOIMINNAN RAHAVIRTA**

Liikelyjäämä (-alijäämä) 200 350,29 177 010,98

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA 200 350,29 177 010,98

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**Antolainauksen muutokset**

Antolainasaamisten lisäykset muilta 0,00 0,00

Lainakannan muutokset

Oman pääoman muutokset 0,00 0,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos kunnalta 0,00 -26 589,08

Saamisten muutos muilta -273 238,24 -730 283,25

Korott. velkojen muutos muilta 72 887,95 571 864,43

Rahoituksen rahavirta -200 350,29 -185 007,90

RAHAVAROJEN MUUTOS 0,00 0,00

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 € 53 250

Investointien tulo-rahoitus, % 0 0

Lainanhoitokate 0 0

Kassan riittävyys, pv 103 178

Quick ratio 3 2

Current ratio 3 2

INFORMATIIVINEN TIETO

Yhdystili 31.12. 434 193,89 775 102,09

Yhdystili 1.1. 0,00 0,00

Yhdystilin muutos 434193,89 775102,09

Kassasta maksut -1 539 412,22 -1 591 428,76

Kunnallistekniikka liikelaitos**LIIKELAITOKSEN TASE****31.12.2021****31.12.2022**

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	0,00	18 592,16
Sijoitukset	0,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	0,00	18 592,16

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
------------------------	------	------

Saamiset**Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset	23 047,62	29 039,97
Muut saamiset	469 320,31	1 186 339,87
Siirtosaamiset	11 100,50	18 371,84
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	503 468,43	1 233 751,68
Saamiset yhteensä	503 468,43	1 233 751,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	503 468,43	1 233 751,68

VASTAAVAA**503 468,43****1 252 343,84**

31.12.2021

31.12.2022

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	100 000,00	100 000,00
Edell tilikausien yli-/alijäämä	-127 736,80	72 613,49
Tilikauden yli-/alijäämä	200 350,29	177 010,98
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	172 613,49	349 624,47

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	30,00	0,00
Ostovelat		518 491
Muut velat	224 962,50	277 370,45
Siirtovelat	105 862,44	106 857,74
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	330 854,94	902 719,37
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	330 854,94	902 719,37

VASTATTAVAA**503 468,43****1 252 343,84****LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT**

	2021	2022
Omavaraisuusaste, %	34,3	27,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,0	52,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	73	250
Lainakanta 31.12. 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	0	2
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0	0
Lainasaamiset, 1000 €	0	0

Kunnallistekniikka liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Tulojen ja menojen kohdistamisessa tilikaudelle on noudatettu suoriteperustetta.

Liikelaitoksella ei ole vaihto-omaisuutta.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto	2022	2021
hallinto	114 804,00	125 996,00
Mittaus ja kartoitus	153 246,99	159 501,94
Kunnallistekniikka	1 448 874,28	1 400 920,65
Yhteensä	1 716 925,27	1 686 418,59

Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Muiden palvelujen ostot	-749 363,15	750 232,38
Palvelujen ostot yhteensä	-749 363,15	750 232,38

Taseen vastattavien liitetiedot

Oma pääoma

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	100 000,00	100 000,00
Peruspääoma yritysostot	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	100 000,00	100 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	72 613,49	-127 736,80
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	72 613,49	-127 736,80
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	177 010,98	200 350,29
Oma pääoma yhteensä	349 624,47	172 613,49

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
Jaksotetut palkat ja henkilöstökulut	0,00	10 265,04
Lomapalkkajaksotus sivukuluineen	90 002,37	95 597,40
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	0,00	0,00
Yhteensä	90 002,37	105 862,44

Muut saamiset

	2022	2021
Muut saamiset kunnan sisäinen	1 042 498,31	434 193,89
Muut saamiset	143 841,56	35 126,42
Muut saamiset yhteensä	1 186 339,87	469 320,31

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2022	31.12.2021
Kunnallistekniikka	16	17
Yhteensä	16	17

9.2 RUOKA-, PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN LIKELAITOS

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tukevat asiakasorganisaatioitaan onnistumaan oman perustehtävän suorittamisessa tarjoamalla maukkaan ja ravitsemissuosituksen mukaisen monipuolisen aterian sekä puhtaan, viihtyisän ja turvallisen toimintaympäristön. Liikelaitoksen palvelutoiminta on palautunut lähes normaaliin COVID-19:sta huolimatta. Palvelu-alueiden perustehtävät pystyttiin toteuttamaan lähes normaalisti sekä kehittämistoimenpiteitä vietiin suunnitelmallisesti eteenpäin.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut taloudellisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden.

Ruokapalvelujen asiakkaista valtaosa on lapsia, nuoria sekä heidän kanssaan työskentelevää Limingan kunnan henkilökuntaa. Palvelua tarjotaan lisäksi hoiva yksiköiden ateriapalveluina ja kotiin kuljetettavina ateriapakauksina. Päivittäin valmistetaan ja tarjotaan lähes 3700 annosta lounasta kunnan eri toimipisteissä. Liikelaitoksen keittiöissä suositaan suomalaista lihaa sekä muita kotimaisia elintarvikkeita. Lähellä tuotettuja elintarvikkeita löytyy ruokalistaltamme perunan, juureksien, maidon ja leivän osalta. Ateriat tuotetaan kahdessa valmistuskeittiöstä Tupoksen ja Liminganlahden kouluilla. Tehokas valmistusprosessi ja kustannustietoisuus takaavat sen, että tuotetut ruokapalvelut ovat laadukkaita, mutta edullisia. Ruoanvalmistus ja jakelupalvelut tuotetaan liikelaitoksen omana työnä, lukuun ottamatta Ojanperän koulun osalta ruoanjakelupalvelut on ulkoistettu.

Puhtauspalvelujen siivottavat kohteet ovat kunnan toiminnassa olevia kiinteistöjä. Siivottavaa pinta-alaa 26 eri kiinteistössä on noin 45 000 m². Puhtauspalvelujen tavoitteena on tuottaa palvelu taloudellisesti sekä huolehtia kiinteistön käyttäjille eri tilatyypin ja käyttöasteen mukainen puhtaustaso. Siistit ja puhtaat tilat luovat tilojen käyttäjille viihtyvyyttä, hygieenisyyttä sekä käyttöturvallisuutta. Laitoshuoltajat toimivat kiinteistöhuollon kanssa yhteistyössä huomioiden kiinteistön huolto- ja korjaustarpeita. Puhtauspalveluita on ulkoistettu yksityiselle palveluntuottajalle Liminganlahden ja Ojanperän koulun sekä Aapin päiväkodin osalta. Palvelujen hankinnassa käytetään samoja laatukriteereitä kuin omassa tuotannossa: oikeanlainen puhtaustaso käyttäjän palvelutarpeet huomioiden.

Kunnan omistamien kiinteistöjen kerrosala on noin 51 000 m² ja tilavuus n. 255 000 m³. Kiinteistöpalveluiden kunnossapitoon kuuluvat kunnan omistamat rakennukset sekä osa kunnan vuokraamista kohteista. Kiinteistöt on jaettu kiinteistöhoitajien kesken vastuurakennuksiin. Kiinteistöhoitajan toimintaa ohjaa huoltokirjaohjelma, joka tehostaa kiinteistöjen suunnitelmallista kunnossapitoa. Lisäksi ohjelmassa tehdään kiinteistöjen palvelupyynnöt, johon kiinteistöhoitajat reagoivat tarpeenmukaisesti. Kiinteistöpalveluiden tehtäviin kuuluu ruoankuljetus kouluille ja päiväkodeille.

Keskeiset muutokset liikelaitoksen toiminnassa

Vuoden 2022 alusta liikelaitos tarjosi virastomestaripalveluita liikunta- ja konsernipalveluiden käyttäjäpalveluina. Omistaja ohjauksen mukaisesti ulkoistettuja kiinteistöpalveluita palautettiin omaan tuotantoon kesäkuussa. Liikelaitos oli mukana myös kuntakonsernin Tulevaisuuden Liminka – yhteistoimintaneuvotteluissa, ja neuvottelut jatkuvat vuoden 2023 alkupuolella.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos osallistui Hyvinvointialueen ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien yhteisen ruoka- ja puhtauspalveluiden In-house yhtiön valmistelun selvitystyöhön. Työn edetessä Limingan kunta linjasi, ettei kunta lähde osakkaaksi perustettavaan Ateria- ja puhtauspalveluiden in-house yhtiöön. Liikelaitos jatkoi valmistelussa siirtyvien ateria- ja puhtauspalveluiden siirtämisestä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Kiinteistöpalvelun osalta liikelaitos osallistui sotekiinteistöiden vuokraustyön valmisteluun.

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelut käynnistivät palvelutuotannon seuraavissa kohteissa vuoden 2022 aikana: vanhan K-Marketin tilat otettiin nuorisopalveluiden ja kansalaisopiston käyttöön. Vaativan erityisen tuen opetusryhmä siirtyi lähemmäs koulukeskuksen aluetta vuokratiloihin. Tilaan tehtiin pientä remonttia, jotta se soveltuu opetusryhmän käytettäväksi. Edellinen vaativan erityisen tuen opetusryhmän vuokratila siirtyy avoimen päiväkotiryhmän käyttöön vuoden 2023 alusta. Lukion peruskorjaus- ja laajennushanke valmistui loppu vuonna sekä kunnanvarikko otti käyttöönsä uudet vuokratilat.

Liikelaitos palkittiin Kuntatyö 2030 -gaalassa teosta: Kehittämiskulttuurin luomisesta sekä aktiivisuudesta tekojen torilla. QR-koodin käyttöönottoa jatkettiin ruokapalveluiden tiedottamisen kanavana sekä ruokalistajulkaisussa. Ruokalistajulkaisuiden luomiseen on saatu osallistettua koulujen ja päiväkotien lapsia sekä nuoria. Erilaisin tavoin toteutetut videot ovat tuoneet viikkoruokalistan julkaisusta elävän ja samalla valmistamaamme ruokaa tunnetuksi.

Liikelaitos osallistui yhdessä Limingan kunnan sivistyspalveluiden kanssa Pyöreä ruokakasvatuksen pöytä -hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on luoda konkreettisia askeleita ja suuntaviivoja kunnan yhteiselle ruokakasvatustyölle sekä lisätä moniammatillisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja tiedon jakoa. Ruokakasvatus on tärkeä osa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä sekä taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja ravitsemuksellisesti kestävä tulevaisuuden rakentamista.

Toimintaympäristön muutokset

Liikelaitos vastaa Limingan kunnan ruoka-, puhtaus-, kiinteistönhoidon- ja kunnossapitopalveluiden järjestämisestä sisäisille asiakkaille ammattitaitoisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Kiinteistönhoidon tehtävänä on pitää kiinteistöjen energiankulutus kohtuullisella tasolla. Rakennusten lämpötilojen ja ilmastoinnin säätöjen ja käyntiaikojen on oltava oikein tehtyjä energiankulutuksen pitämiseksi käyttäjystävällisellä sekä kiinteistön kuntoa ylläpitävällä tasolla. Kylmä alkuvuosi ja uusien kiinteistöjen käyttöönotto nosti huomattavasti lämmityksen kuluja. Vaikka globaali maailman tilanne on nostanut sähkön hintaa markkinoilla, on Limingan kunnalla ollut käytössä markkinahintaa alhaisempi kiinteä sähkön hinta.

Palvelun laadun varmistamisen keinoja eri palvelualueilla on seuraavasti: ruokapalveluissa on käytössä oma-valvontaprosessi, puhtauspalveluissa käytetään tilojen mitoitukseen perustuvaa siivouksen oikea-aikaisuutta, menetelmiä ja välineitä. Kiinteistöpalveluissa käytetään apuna kiinteistönpidon hallintajärjestelmää, johon asiakkaat kirjavat palvelupyynnöt tarvittavista toimenpiteistä.

Limingan kunta on ottanut kiinteistöihin käyttöön sähköisen huoltokirjajärjestelmän, Buildercomin. Järjestelmään on lisätty kunnan kiinteistöt, joihin kiinteistöjen käyttäjät voivat tehdä kiinteistöhuollon palvelupyynnöt sähköisesti. Järjestelmän käytön kehittämistyötä jatketaan seuraavan vuoden aikana, seuraavaksi ohjelmaan on tavoitteena ottaa käyttöön vaihteittain QR-koodit, joiden avulla käyttäjät voivat suoraan tehdä omalla älypuhelimella palvelupyynnöt. Käyttäjää pyritään ohjeistamaan käyttämään ensisijaisesti sähköistä palvelupyyntöjärjestelmää, jotta tehdyistä huoltotoimenpiteistä jää kirjaus tietoon sekä kiinteistön omistajalle että käyttäjälle. Tällä hetkellä tulevista palvelupyynnöistä saadaan noin 50% sähköisen ohjelman kautta.

COVID-19:sta pandemian jatkuessa toimintavuoden aikana liikelaitos varautui pandemian vaikutukseen tekeillä toiminnan sopeuttamissuunnitelmat. Ruokapalveluiden osalta tuotekehitys- ja tuotantoprosesseja ei päästy täysin tavoitteiden mukaisesti kehittämään, tätä työtä jatketaan tulevana vuotena. Palvelualueet ovat kuitenkin voineet vastata toiminnassaan koronan tuomiin haasteisiin, muun muassa ruokailujen järjestäminen jaksotetusti kouluissa sekä tehostetulla siivouksella.

Henkilöstö

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitoksessa työskentelee 54 työntekijää, joista osa on määräaikaista. Sairauspoissaoloja liikelaitoksessa oli 18,96 päivää/ työntekijä. Poissaolojen määrä nousi vuoden 2022 (771 päivästä) 1024 päivään. Osittain poissaolojen nousua selittää vallitseva korona aika sekä pitkät sairauspoissaolot.

Työhyvinvointia lisättiin osallistamalla henkilöstöä oman työsuunnitteluun sekä lisäämällä työkiertoa työkohteiden välillä. Työkierrolla lisätään henkilöstön laaja-alaista osaamista sekä työssä jaksamista. Henkilöstön kehityskeskustelut pidettiin 100 %:sti. Henkilöstöä koulutettiin seutuyhteistyössä OSAO:n kanssa oppisopimuksella 4 henkilöä. Lisäksi 2 ravitsemistyöntekijää valmistui kokin ammattitutkintoon oppisopimuksella. Henkilöstön virkistysiltpäivä pidettiin elokuussa yhteistyössä omaisuudenhallinnan ja Kunnallistekniikan liikelaitoksen kanssa.

Liikelaitos työllisti myös nuoria kesätyösetelillä kaikille palvelualueille kesän 2022 aikana. Lisäksi puhtauspalveluihin saatiin rekrytoitua lukiolaisia tilapäisiin tarpeisiin. Ruoka- ja puhtausalan työnhakijamarkkinat ovat muuttuneet entistä haastavammiksi vuonna 2022. Korona on vaikuttanut henkilöstön saatavuuteen sairauspoissaoloina.

Liikelaitoksen henkilöstöä (8 henkilöä) siirtyi vuoden vaihteessa sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisvastuun myötä Pohjois-pohjanmaan Hyvinvointialueelle. Henkilöstöä vähentyi myös eläköitymisen myötä yhdellä henkilöllä.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Liikelaitoksen viides toimintavuosi eteni toiminnallisesti ja taloudellisesti pääosin kaikkien tavoitteiden mukaisesti. Omaa toimintaa kehitettiin edelleen kaikilla palvelualueilla. Henkilöstövaihdokset (kiinteistöpäällikön ja puhtausesimies) hidastivat joiltain osin kehittämistoimenpiteiden eteenpäinviemistä, osa kehittämistoimenpiteistä siirretään vuodelle 2023. Näistä esimerkkinä käyttäjille järjestettävät asiakastyytyväisyyskyselyt puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden osalta.

Lapsia ja nuoria osallistettiin kouluruoan kehittämiseen seuraavasti vuoden 2022 aikana: Kouluruokakysely pidettiin helmikuussa, kouluruoka maistuu kouluarvosanalla 7,6 vastaajille. Lapsille ja nuorille järjestettiin osallistava kouluruoan maistelutilaisuus toukokuussa. Keittiömme tuotekehitti samasta ruoasta useamman variaatioita tilaisuuteen tarjolle, joita raatin jäsenet arvioivat. Iltapäivän aikana saatiin hyvää palautetta kouluruokalistan suunnitteluun ja ideointiin, jotka hyödynnettiin syksynruokalistasuunnittelussa yhdessä kouluruokakyselystä saatujen palautteiden kanssa. Toiveruokapäivä lisättiin ruokalistalle nuorten toiveesta.

Ruokahävikkiä pyrittiin vähentämään kokonaisvaltaisesti aterian elinkaaren aikana ruokalistan suunnittelusta valmiin ruoan tarjoiluun. Vuoden 2022 aikana selvitettiin toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntäminen hävikkiruon määrien dokumentoinnissa. Kehittämistyötä viedään eteenpäin vuoden 2023 aikana. Tavoitteenamme on vähentää syntyvän ruokahävikin määrää järkevien raaka-ainehankintojen sekä tietoon perustuvan ruokalistasuunnittelun kautta. Ruokahävikki muodostaa osan hiilijalanjäljestämme, ympäristövaikutustamme ja sillä on vaikutuksensa myös kustannustehokkuuteen.

Uuden omistajaohjauksen mukaisesti ulkoistettuja kiinteistöpalveluita palautettiin kesäkuun alusta omaan tuotantoon. Lisäksi arvioidaan vuoden 2022 aikana ulkoistettujen puhdistuspalveluiden mahdollista omaan tuotantoon palauttamista, tätä työtä jatketaan vuoden 2023 alkupuolella. Puhtauspalveluissa jatkettiin vuonna 2021 aloitettua kehittämistyötä sisä- ja ulkolajittelun selkeyttämisessä. Tavoitteena on jätteiden lajittelun lisääminen, kehittäminen sekä parantaminen, niin kiinteistön sisä- kuin ulkopuolella. Työntarkoituksen oli lisätä työturvallisuutta, oppilasturvallisuutta ja yhteistyötä koulujen sisällä.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	TA2022	tot %
LIKEVAIHTO	8 280 997,63	8 946 569,63	8 752 212,00	102 %
Liiketoiminnan muut tuotot	7 448,76	12 633,84	0,00	
Tuet ja avustukset kunnalta	17 535,08	1 118,18	4 000,00	28 %
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 873 395,68	-2 078 488,41	-2 066 145,00	101 %
Palvelujen ostot	-1 087 149,29	-945 207,25	-973 716,00	97 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 960 544,97	-3 023 695,66	-3 039 861	99 %
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 570 023,62	-1 639 612,81	-1 720 804,00	95 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-278 902,00	-279 354,29	-312 658,00	89 %
Muut henkilösivukulut	-24 003,95	-59 318,04	-57 820,00	103 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 872 929,57	-1 978 285,14	-2 091 282	95 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-1 624 244,12	0,00	
Liiketoiminnan muut kulut	-3 446 640,40	-2 281 225,81	-3 574 750,00	64 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	25 866,53	52 870,92	50 319,00	105 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Viivästyskorot ja korotukset	0,00	-55,00	0,00	
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	25 866,53	52 815,92	50 319	105 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	25 866,53	52 815,92	50 319	105 %
Poistoeron lis. (-)/väh.(+)	0,00	439 868,40	0,00	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	25 866,53	492 684,32	50 319,00	

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,5	0,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,5	0,4
Voitto, %	0,3	0,6

Analyysi talouden toteumasta.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen liikevaihto toteutui talousarviota suurempana. Liikevaihtoa kertyi yhteensä 8,75milj. euroa toteuman ollessa 102%. Liikevaihdon kasvua selvittää talousarvion valmistumisen jälkeen mm. varhaiskasvatuksen lisääntyneet tilan tarpeet sekä Kiinteistö Oy Lakeustalon ylimääräinen vastikkeiden keräys vuokralaisilta. Materiaalien ja palveluiden ostoissa oli hieman ylitystä noin 12 t€ :a, kokonaismenojen kuitenkin alittuessa 16 t€ :lla. Palveluiden hinnoittelu on saatu vastaamaan

kustannuksia. Liikelaitoksen tuotot kattoivat toteutuneet kulut ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostui 52 815,92 euroa. Liikelaitos on valtuustoon sitova tilikauden liikeylijäämän/-alijäämän osalta.

Tilikauden tulosta +492 684,32 selvittää aiempien vuosien investointivarausten purkaminen. Liikelaitokselle perustettiin vuoden 2022 aikana oma tase, johon siirrettiin kiinteistö- ja käyttöomaisuus peruskunnan puolelta. Poistot kirjautuvat nyt suoraan liikelaitoksen taseeseen, kun aiemmin ne olivat peruskunnan taseessa.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 492 684,32 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli- /alijäämätilille.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos
LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA**1.1.-31.12.2021****1.1.-31.12.2022**

TOIMINNAN RAHAVIRTA

Liikelyjäämä (-alijäämä)	25 866,53	52 870,92
Poistot ja arvonalentumiset		1 624 244,12
Rahoitustuotot ja -kulut		-55,00

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	0,00	-613 486,55
Rah.osuudet inv.menoihin	0,00	54 540,00
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	25 866,53	1 118 113,49

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA**Antolainauksen muutokset****Lainakannan muutokset**

Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
------------------------	------	------

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos muilta	-25 489,23	578 345,78
Korott. velkojen muutos muilta	-377,30	-1 696 459,27
Rahoituksen rahavirta	-25 866,53	-1 118 113,49

RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
--------------------	------	------

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	356	1 547
Investointien tulo-rahoitus, %	0	-3
Lainanhoitokate	0	0
Kassan riittävyys, pv	39	122
Quick ratio	6	11
Current ratio	6	11

INFORMATIIVINEN TIETO

Yhdystili 31.12.	886 887,99	2 433 592,35
Yhdystili 1.1.	848 630,16	886 887,99
Yhdystilin muutos	38 257,83	1 546 704,36

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos
LIIKELAITOKSEN TASE

31.21.2021

31.21.2022

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

0,00

2 868,03

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

57 517,42

Rakennukset

37 303 387,86

Kiinteät rakenteet ja laitteet

521 621,89

Koneet ja kalusto

5 429,90

Keskeneräiset hankinnat

1 074 799,22

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

38 962 756,29

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

0,00

38 965 624,32

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

0,00

0,00

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

36 415,66

65 007,49

Muut saamiset

1 018 864,02

411 926,41

Siirtosaamiset

0,00

0,00

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

1 055 279,68

476 933,90

Saamiset yhteensä

1 055 279,68

476 933,90

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ

1 055 279,68

476 933,90

VASTAAVAA

1 055 279,68

39 442 558,22

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	300 000,00	300 000,00
Edell tilikausien yli-/alijäämä	403 518,21	429 384,74
Tilikauden yli-/alijäämä	25 866,53	492 684,32
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	729 384,74	1 222 069,06
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
Poistoero	0,00	10 999 131,39
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	57,00	0,00
Ostovelat		428 970,19
Muut velat	23 015,85	26 452 213,93
Siirtovelat	302 822,09	340 173,65
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	325 894,94	27 221 357,77
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	325 894,94	27 221 357,77
VASTATTAVAA	1 055 279,68	39 442 558,22

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2021	2022
Omavaraisuusaste, %	69,9	31,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	3,9	303,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	429	922
Lainakanta 31.12. 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	0	9
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0	0
Lainasaamiset, 1000 €	0	0

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Tulojen ja menojen kohdistamisessa tilikaudelle on noudatettu suoriteperustetta.

Liikelaitoksella ei ole vaihto-omaisuutta.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto	2022	2021
Hallinto	42 119,19	0,00
Ruokapalvelut	2 065 046,80	2 134 551,06
Puhtauspalvelut	1 193 611,12	1 250 256,18
Kiinteistöpalvelut	5 659 544,54	5 145 401,57
Yhteensä	8 960 321,65	8 530 208,81

Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Muiden palvelujen ostot	945 207,25	1 087 149,29
Palvelujen ostot yhteensä	945 207,25	1 087 149,29

Taseen vastattavien liitetiedot

Oma pääoma

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	300 000,00	300 000,00
Peruspääoma yritysostot	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	300 000,00	300 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	429 384,74	403 518,21
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	429 384,74	403 518,21
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	492 684,32	25 866,53
Oma pääoma yhteensä	1 222 069,06	729 384,74

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
Jaksotetut palkat ja henkilöstökulut	0,00	32 261,98
Lomapalkkajaksotus sivukuluineen	273 546,71	270 560,11
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	0,00	0,00
Yhteensä	273 546,71	302 822,09

Muut saamiset

	2022	2021
Muut saamiset kunnan sisäinen	267 396,22	886 887,99
Muut saamiset	144 530,19	131 976,03
Muut saamiset yhteensä	411 926,41	1 018 864,02

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2022	31.12.2021
Ruokapalvelut	19	24
Puhtauspalvelut	28	27
Kiinteistöpalvelut	7	9
Yhteensä	54	60

LIMINGAN KUNTA

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Limingassa 22. päivänä maaliskuuta 2023

Pekka Rajala, kunnanjohtaja

Asko Laukkanen, kunnanhallituksen varapj.

Tiina Hintikka, kunnanhallituksen jäsen

Tuomas Okkonen, kunnanhallituksen jäsen

Heidi Haataja, kunnanhallituksen varajäsen

Juho Pakaslahti, kunnanhallituksen puheenjohtaja

Marko Pietilä, kunnanhallituksen jäsen

Senja Kovaniemi, kunnanhallituksen jäsen

Minna Rautio, kunnanhallituksen jäsen

Teemu Sanaksenaho, kunnanhallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Limingassa 3 päivänä toukokuuta 2022

KPMG Oy
Matti Keskitalo, KHT, JHT, HT

LIMINGAN KUNTA

Luettelot ja selvitykset

Luettelo käytetyistä kirjanpito-kirjoista

	päiväkirja Aditron sähköinen arkisto
	pääkirja Aditron sähköinen arkisto
	tasekirja erikseen sidottuna
	palkka-aineisto atk-listoina
	tase-erittelyt erikseen sidottuna
10	Kirjaston kassa
30	Pankkitositteet
31	Salaiset ostolaskut P2P
32	Ostolaskut P2P
33	Siirretyt ostolaskut
34	Hyvitysten kohdistus OSRE
35	Ostolaskujen maksut
36	Ostolaskut käsintallennetut
37	Ostolaskut kierrätys
38	Toimeentulotuella maks laskut
39	Effica/toimeentulotuki
40	Myren viitesuoritukset
41	Myre käsintallennetut suorituk
42	Intime yleislaskutus
44	Intime Web-laskutus heti
46	Suoritukset/Perintätsto
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistu
48	Sopimuslaskutus
49	Korkolaskut
52	Effica päivähoito
53	Koki tontinvuokrat
54	Aviste musiikkiopistolaskutus
55	Hellewi kansalaisopist.laskutu
59	Konvertoidut avoimet laskut
5A	Effica tk
5B	Effica hammashoito
5C	Effica kuntoutusmaksut
5D	Effica sairaalamaksut
5E	Effica vanhainkoti
5F	Effica kotipalvelut
63	eMemo Payment
70	Sisäiset laskut
72	Sisäiset laskut Intime/IP
75	Sisäiset laskut JAMIX
77	SIS Web-muistiotositteet
78	Sis.laskutus Intime/P2P, uusi
80	Web-muistiotosite
81	Käsinkirjatut muistiotositteet
82	Matkalaskut
83	Yleismuistiot MYRE
84	Palkkatositteet
85	Luottotappiot
86	Hyvitysten kohdistus MYRE
87	Sumu-poistot
88	Käyttöomaisuuden luovutukset
89	Poistoeron muutokset
8A	Yksilö- ja perhehoito
90	Vyörytykset

91	KP laskennalliset
92	KP Automaattikirjaukset
93	SL Laskennalliset
94	SL Automaattikirjaukset
95	Jaksotukset
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennallis
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos laske

Kunnan tasekirja, tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus säilytetään pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä siten, että kirjanpito- kirjat ja tililuettelo säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tilikauden tositteet, liike- tapahtumia koskeva kirjeenvaihto, tase-erittelyt ja muu kirjanpitoaineisto säilytetään vähintään 6 vuotta.

Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. Eu-hankkeiden tositteet säilytetään vähintään 10 vuotta ohjelmakauden viimeisestä maksatuksesta tai hankepäättösten määräämän ajan.

LIMINGAN KUNTA

Tilikartta

TILIKARTTA 2022

TULOSLASKELMAN TILIT

*	Myyntituotot
3001	Vesi- ja jätevesimaksut
3003	Vesihuollon liittymismaksut
3010	Myyntituotot muilta
3015	Myyntituotot kunnilta
3017	Energiahuollon liittymismaksut
3020	Myyntituotot kuntayhtymiltä
3025	Myyntituotot valtiolta
3030	Puhelinlaitoksen myyntituotot
3037	Puhelinlaitoksen liittymämaksu
3040	Joukkoliikenteen myyntituotot
3050	Jätteen kulj. ja käsitt. myynt
3060	Muut liiketoiminnan tuotot
3080	Amm.koul.rahoitus valtiolta
3082	Yliopistosairaaloiden erityisv
3083	Lääkäreiden koulutuskorvaus
3084	Varusmiesten ja vank.hoit.korv
3085	Pakolaisten toim.tulokorvauks.
3086	Sotilasvammalain mukaiset korv
3087	Lomituspalvelukorvaukset
3088	Asiakaskohtaisen velkaneuv.kor
3089	Eläinlääkintähuollon valv.korv
3099	Muut korvaukset
3100	Kotikuntakorvaukset
3101	Valinnanvapausmaksut
3105	Aikaisemman kotikunnan korv.
3110	Jäs.kuntien maksuosuudet ja ko
3115	Muut yhteistoimintakorvaukset
3130	Työterveyshuollon myyntituotot
3132	Täyskustannuskorv. pakoll. vak
3135	Oppisopimuskoul. koulutuskorv.
3139	Myyntituotot henk.kunnan ateri
3140	Muut myyntituotot
31519	SIS Hallintopalvelut
31529	SIS It-palvelut
31549	SIS Liikuntapalvelut
31579	SIS Muut palvelut

*	Maksutuotot
3200	Yleishallinnon maksut
3210	Perusterv.laitoshoidon as.m
3220	Perusterv.avohoidon lääkäri
3230	Erikoissair.laitoshoidon as.ma
3240	Muut terveydenhuollon maksu
3250	Tilapäiset kotipalvelumaksut
3251	Säännöllinen kotipalvelu
3252	Kotipalvelumaksut
3257	Hoitopäivähoitomaksut
3261	Muut sosiaalitoimen maksut
3270	Lukukausimaksut
3275	Muut opetus- ja kult.t.maks
3280	Suunnittelu- ja mitt.t.maks

3285	Rak.valvonta- ja tark.maks
3286	Maankäyttö ja kehittämiskorv.
3287	Muut yhdyskuntap.maksut
3290	Pysäköintimaksut
3293	Lomituspalvelumaksut
3294	Muut palvelumaksut
32949	SIS maksutuotot

* Tuet ja avustukset

3300	Työllistämistuki
3310	Maakunnan kehittämisraha
3315	EU-tuki kunnan kehittämisproj.
3320	Yhdistysmisavustukset
3325	Koulumatkatuki
3326	Tuet ja avustukset Kelalta
3327	Valtion korvaus kunt.työtoim.
3328	Perustoimeentulotuen valtionos
3330	Muut tuet ja avustukset
3334	Palkkatuki
3335	Valtion korv. kunt.työv.

* Vuokratuotot

3410	Asuntojen vuokrat
3420	Muiden rakennusten vuokrat
3430	Maa- ja vesialueiden vuokrat
3450	Koneiden ja laitteiden vuokrat
3460	Muut vuokratuotot
34209	SIS Rak.- ja huon. vuokra

* Muut toimintatuotot

3501	Pysäköintivirhemaksut
3510	Käyttöom.myyntivoitot
3520	Oppilaan omavastuu matkak
3525	Perustoimeentulotuen tak.per
3526	Tarvehark ja enn.ehk toim.takp
3530	Muut tuotot
3531	Muut tuotot liikelaitoksilta
3540	Perintämaksu

Henkilöstökulut

* Palkat ja palkkiot

4000	Vakinaisten palkat ja palkkiot
4001	Sijaisten palkat ja palkkiot
4002	Määräaikaisten palkat ja palkkiot
4003	Työllistämistuella palkatut
4030	Erilliskorvaukset
4040	Tunti- ja urakkapalkat
4051	Sosiaalipalkkalisät
4070	Luottamushenkilöiden palkkiot
4075	Kokouspalkkiot
4085	Muut palkkiot ulkopuolisille
4090	Jaksotetut palkat ja palkkiot
4095	Aktivoidut palkat
4999	Palkkojen virhetili

4100	KuEL-palkkaperusteinen maksu
4101	KuEL-eläkemenoperusteinen maks
4102	KuEL-VARHE maksu
4110	Muut työeläkemaksut
4111	VaEL-maksu
4112	TyEL-maksu
4130	Jaksotetut eläkekulut
4135	Aktivoidut eläkekulut
4151	Työnantajan sosiaaliturvamaksu
4160	Työttömyysvakuutusmaksut
4170	Tapaturmavakuutusmaksut
4180	Muut sosiaalivakuutusmaksut
4185	Taloudellinen tuki
4190	Jaksotetut sosiaalivakuutusmak
4200	Aktivoidut sosiaalivakuutusmak
4230	Sairausvakuutuskorvaukset
4240	Tapaturmakorvaukset
4250	Muut kansaneläkelait.korv.
4260	Muut henkilöstömenojen korj.er

Henkilösivukulut

*	Eläkekulut
4100	KuEL-palkkaperusteinen maksu
4101	KuEL-eläkemenoperusteinen maks
4102	KuEL-VARHE maksu
4110	Muut työeläkemaksut
4111	VaEL-maksu
4112	TyEL-maksu
4130	Jaksotetut eläkekulut
4135	Aktivoidut eläkekulut
*	Muut henkilösivukulut
4151	Työnantajan sosiaaliturvamaksu
4160	Työttömyysvakuutusmaksut
4170	Tapaturmavakuutusmaksut
4180	Muut sosiaalivakuutusmaksut
4185	Taloudellinen tuki
4190	Jaksotetut sosiaalivakuutusmak
4200	Aktivoidut sosiaalivakuutusmak
*	Palvelujen ostot
4300	Asiakaspalvelujen ostot valt
4301	Asiakaspalv ostot valinnanvapa
4310	Asiakaspalvelujen ostot kunn.
4320	Asiakaspalvelujen ostot kuntay
4330	Asiakaspalveluiden ostot muilt
4339	Kotikuntakorvaukset
4340	Toimisto- ja asiantuntijapalv
4345	ICT-palvelut
4346	Rahoitus- ja pankkipalvelut
4348	Vuokratyövoima
4350	Painatukset ja ilmoitukset

4355	Tiedotustoiminta
4361	Postipalvelut
4362	Puhelinpalvelut
4370	Vakuutukset
4380	Puhtaanapito- ja pesulapalvelu
4390	Rak.ja al.rak.-ja kunn.pitopal
4391	Teiden talvikunnossapito
4400	Kon, kal, laitt. ja rak.kunn.p
4410	Majoitus- ja ravitsemuspalvelu
4415	Henkilöstön matkakulut
4420	Matkustus- ja kuljetuspalvelut
4430	Sosiaali- ja terv.palvelut
4440	Opetus- ja kulttuuripalvelut
4460	Muut palvelut
4480	Aktivoidut palvelujen ostot
4485	Osuus verotuskustannuksiin
4488	Muut yhteistoimintaosuudet
43409	SIS Hallintopalvelut
43459	SIS It-palvelut
43519	SIS Hallintopalvelut
43529	SIS It-palvelut
43549	SIS Liikuntapalvelut
43579	SIS Muut palvelut
44109	SIS Ruokapalvelut
44209	SIS Kuljetuspalvelut

* Aineet, tarvikkeet ja tavar

4500	Toimisto- ja koulutarvikkeet
4501	Ateriapalvelutarvikkeet
4510	Kirjallisuus
4520	Elintarvikkeet
4530	Vaatteisto
4540	Lääkkeet
4541	Hoitotarvikkeet
4550	Siivous- ja puhdistusaineet
4560	Poltto- ja voiteluaineet
4570	Lämmitys
4571	Sähkö
4572	Vesi
4580	Kalusto
4590	Rakennusmateriaali
4600	Muu materiaali
4690	Aktivoidut aineet ja tarv.

* Avustukset

4700	Lasten kotihoidon tuki
4701	Kuntoutt.työtoim toimintaraha
4705	Yksityisen hoidon tuki
4707	Yks.hoidon kuntalisä
4710	Omaishoidon tuki
4715	Perustoimeentulotuki
4717	Tarveharkint. toimeentulotuki
4719	Ennaltaehk. toimeentulotuki
4724	Kuntoutt. työtoim toimintaraha
4725	Kunt.työt. matkakorv. toi.tuk.
4726	Asunnon muutostyöt
4727	Vammaisille annetut avustukset

4728	Asuntoon kuuluvat välineet ja
4729	Koulumatkatuki
4731	Kotihoidon palvelusetelit
4732	Palveluas. palvelusetelimenot
4733	Terveysthuol palvelusetelimenot
4734	Päivähoidon palvelusetelimenot
4735	Muut palvelusetelimenot
4739	Muut avustukset kotitalouksill
4740	Avustukset yhteisöille
4745	Työmarkkinatuen kuntaosuus

* Vuokrat

4800	Maa- ja vesialueiden vuokra
4820	Rak.- ja huoneistojen vuokr
4840	Koneiden ja laitt. vuokrat
4860	Muut vuokrat

* Muut toimintakulut

4800	Maa- ja vesialueiden vuokrat
4820	Rak.- ja huoneistojen vuokrat
4840	Koneiden ja laitt. vuokrat
4860	Muut vuokrat
48209	SIS Rak.- ja huon. vuokra
4900	Välilliset verot
4910	Välittömät verot
4920	Pysyvien vastaavien myyntitapp
4930	Takaustappiot
4940	Muut kulut
4941	Jäsenmaksut
4945	Työosuusraha
4960	Pysyvien vastaavien myyntitapp
4970	Myyntisaamisten luottotappiot
4990	Aktivoidut muut kulut

* Verotulot

5000	Kunnan tulovero
5100	Kiinteistövero
5200	Osuus yhteisöveron tuotosta

* Valtionosuudet

5501	Kunnan peruspalv. valtionosuus
5502	Verotulojen tasaus
5503	Järjestelmämuutoksen tasaus
5701	Opetus- ja kultt. muut valtion
5801	Harkinnanvarainen valt.os.kor.
5850	Muut valtionosuudet
5890	Verotulomen.kompensaatio

Rahoitustuotot ja -kulut

* Korkotuotot

6000	Korkotuotot antolainoista ulko
6040	Korkotuotot sij. ja tall.
6080	Maksuliikennetilien korot

* Muut rahoitustuotot

6100	Osinkotuotot ja osuusp.om.kor.
6120	Verotilityst.korot ja korotuks
6130	Viivästyskorot

6170	Muut rahoitustuotot	
	* Korkokulut	
6210	Korkokulut lainoista ulkop *	Muut rahoituskulut
6310	Verotilitysten korot	
6320	Viivästyskorot ja korotukset	
6380	Muut rahoituskulut	
	Poistot ja arvonalentumiset	
	* Suunn.mukaiset poistot	
7100	Poistot aineettomista oikeuksi	
7110	Poistot tietokoneohjelmista	
7120	Poistot muista pitkävaik.menoi	
7130	Poistot rakennuksista	
7140	Poistot kiint.rak. ja laitt.	
7150	Poistot koneista ja kalust	
7160	Poistot muista ain.hyödykk.	
7210	Muut lisäpoistot	
	* Arvonalentumiset	
7230	Pys.vast.arvonalentumiset	
7250	Arvonalentumisten palautumiset	
	Satunnaiset erät	
	* Poistoeron lis.(-)tai väh.	
8500	Poistoeron lisäys (-)	
8510	Verotuksen poistoeron lis (-)	
8550	Poistoeron vähennys (+)	
8560	Verotuksen poistoeron väh (+)	
	* Varausten lis.(-)tai väh.(+)	
8600	Varausten lisäys (-)	
8650	Varausten vähennys (+)	
	* Rahastojen lis.(-)tai väh.(+)	
8700	Rahastojen lisäys (-)	
8750	Rahastojen vähennys(+)	

ARVONLISÄVERO

Alv-koodi	Nimi
100	0 % ostot palautusjärjestelmä
105	5 % laskenn. palautus ostot
110	10 % ostot palautusjärjestelmä
114	14 % ostot palautusjärjestelmä
124	24 % ostot palautusjärjestelmä
154	24 % EU tavaraostot palautusjä
164	24 % EU palveluostot palautusj
200	0 % ostot vähennysjärjestelmä
210	10 % ostot vähennysjärjestelmä
214	14 % ostot vähennysjärjestelmä
224	24 % ostot vähennysjärjestelmä
254	Tavaraostot Eu-maista 24 % VÄH
264	Palveluostot EU-maista 24 % VÄ
300	Veroton myynti
310	0 % myynti
311	10 % myynti
314	14 % myynti
324	24 % myynti
363	Palveluiden myynti EU-maihin
364	Palveluiden myynti EU-maihin
400	Vähennyskelvoton osto 0 %
410	Vähennyskelvoton osto 10 %
414	Vähennyskelvoton osto 14 %
424	Vähennyskelvoton osto 24 %
510	10 % oman käytön vero
514	14 % oman käytön vero
524	24 % oman käytön vero
564	Palveluostot EU 24 % Oma käytt
574	24% EU:n ulkop.tavaraos.oma kä
910	10% EU:n ulkop.tavaraos.palaut
914	14% EU:n ulkop.tavaraos.palaut
924	24% EU:n ulkop.tavaraos.palaut
930	10% EU:n ulkop.tavaraos.vähenn
932	14% EU:n ulkop.tavaraos.vähenn
934	24% EU:n ulkop.tavaraos.vähenn